Stichting IKEA Pensioenfonds

Jaarrapport 2023

INHOUDSOPGAVE

Pagina

BESTUURSVERSLAG

A	Voorwoord	3
B	Verslag van het bestuur	5
	1. Kerncijfers	6
	2. Karakteristieken van het pensioenfonds	9
	3. Financiële positie	17
	4. Governance	19
	5. Communicatie	23
	6. Pensioenparagraaf	24
	7. Beleggingenparagraaf	30
	8. Financiële paragraaf	36
	9. Kostentransparantie	40
	10. Risicoparagraaf	45
	11. Toekomstparagraaf	49
C	Verslag van het verantwoordingsorgaan	50
D	Samenvatting rapport visitatiecommissie	55

JAARREKENING

1	Balans per 31 december	60
2	Staat van baten en lasten	61
3	Kasstroomoverzicht	62
4	Toelichting behorende bij de jaarrekening	63
5	Toelichting op de balans	71
6	Toelichting op de staat van baten en lasten	89

OVERIGE GEGEVENS

1	Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	97
2	Actuariële verklaring	98
3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	100

BIJLAGEN

4	Verloopstaat deelnemers	110
5	Verklarende begrippenlijst	111
6	ESG-informatie	116

A VOORWOORD

VOORWOORD

Dit is het jaarrapport 2023 van Stichting IKEA Pensioenfonds (het pensioenfonds).

Het jaarrapport is verdeeld in het bestuursverslag, het verslag van het verantwoordingsorgaan, de samenvatting en aanbevelingen van het intern toezichtsorgaan (de visitatiecommissie) en de reactie van het bestuur daarop, de jaarrekening en overige gegevens.

In het bestuursverslag is informatie opgenomen over de beleidsmatige zaken die in 2023 hebben gespeeld, zowel op het gebied van pensioenen als op het gebied van beleggingen. Ook zijn daarin de karakteristieken zoals onder meer het profiel van het pensioenfonds, de organisatie en de kerncijfers weergegeven.

In de jaarrekening wordt het pensioenfondsvermogen en de mutaties daarin gedurende 2023 gepresenteerd en wordt een toelichting gegeven over de grondslagen voor de waardering en de mutaties in de beleggingsportefeuille.

Onder overige gegevens tot slot zijn de actuariële verklaring en de accountantsverklaring opgenomen.

We zijn blij dat we de pensioenen op 1 januari 2024 weer hebben kunnen verhogen. De pensioenen van de actieve deelnemers met 6,55% en de pensioenen van de inactieve deelnemers met 3,51%. Deze percentages zijn gelijk aan de looninflatie respectievelijk de prijsinflatie in de referteperiode die wij conform ons toeslagbeleid hanteren. Dit betekent dat we deze keer volledig invulling hebben kunnen geven aan onze toeslagambitie. Het bestuur heeft dat besluit, na een positieve beoordeling op evenwichtigheid, op 14 december 2023 genomen. We konden dat doen, omdat de financiële positie van het pensioenfonds dat toelaat. Maar ook doordat we ook in 2023 gebruik mochten maken van soepelere regels, omdat we willen overstappen naar het nieuwe pensioenstelsel. In 2023 mocht een pensioenfonds de pensioenen verhogen als de beleidsdekkingsgraad 105% of hoger is (normaal 110%). Dit is een tijdelijke regel van de overheid. Met dit besluit loopt de overheid alvast vooruit op het nieuwe pensioenstelsel. Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer IKEA Pensioenfonds overgaat naar het nieuwe pensioenstelsel. Wij spreken daarover sinds het najaar van 2022 met de aangesloten werkgevers in een gezamenlijk project, waarbij ook de betrokken werknemersorganisaties zijn aangehaakt. De sociale partners van IKEA verklaarden in december 2022 aan het pensioenfonds dat zij in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel het voornemen hebben tot het overzetten ('invaren') van alle opgebouwde pensioen-aanspraken en pensioenrechten naar een nieuw pensioencontract. Deze verklaring was voor het bestuur van het pensioenfonds nodig om gebruik te maken van de soepelere regels.

Het bestuur stelde het jaarrapport 2023 en de daarbij behorende staten voor De Nederlandsche Bank vast in juni 2024. Het bestuur wil hierbij zijn dank uitspreken aan iedereen die zich in 2023 heeft ingezet voor het pensioenfonds.

Albert Martens
Voorzitter

B VERSLAG VAN HET BESTUUR

1. KERNCIJFERS

Deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, ultimo jaar (aantallen)

	2023		2022		2021		2020		2019	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Deelnemers	7.096	40,0	7.304	44,7	7.303	47,0	7.150	42,5	7.019	43,0
Gewezen deelnemers	9.940	56,0	8.439	51,6	7.709	49,6	9.243	54,9	8.928	54,7
Pensioengerechtigden	703	4,0	607	3,7	523	3,4	440	2,6	384	2,3
	17.739	100,0	16.350	100,0	15.535	100,0	16.833	100,0	16.331	100,0

Bijdragen van werkgevers en werknemers, saldo overdrachten van rechten, pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)

	2023	2022	2021	2020	2019
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)	43.866	38.881	35.061	33.440	32.470
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	1.263	-2.185	-6.005	-614	-911
Pensioenuitkeringen	-3.322	-2.827	-2.459	-2.439	-2.269
Pensioenuitvoeringskosten	-1.902	-1.547	-1.444	-1.255	-1.238

Technische voorzieningen, stichtingskapitaal en reserves, vermogen (x € 1.000) en dekkingsgraad (%)

	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019
Technische voorzieningen - voor risico pensioenfonds	502.033	431.329	607.431	635.480	507.651
Stichtingskapitaal en reserves	127.199	101.809	105.737	28.863	23.108
Beleggingen - voor risico pensioenfonds	666.505	575.527	720.189	666.509	548.476
Overige activa	433	649	756	248	681
Saldo overige vorderingen en schulden	-37.706	-43.038	-7.777	-2.414	-18.398
Totaal aanwezig vermogen	629.232	533.138	713.168	664.343	530.759
Actuele dekkingsgraad	125,3	123,6	117,4	104,5	104,6
Beleidsdekkingsgraad	133,1	121,7	111,7	98,4	104,5
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,6	104,7	104,5	104,5	104,6
Vereiste dekkingsgraad	124,6	124,9	121,2	119,6	118,4

De technische voorziening wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur (RTS) die wordt voorgeschreven door DNB. In deze RTS wordt rekening gehouden met de Ultimate Forward Rate (UFR). Dit is een correctie op de marktrentecurve voor looptijden vanaf 20 jaar.

Verdeling beleggingsportefeuille voor risico pensioenfonds (x € 1.000)

	31-12-2023		31-12-2022		31-12-2021		31-12-2020		31-12-2019	
		%		%		%		%		%
Vastgoedbeleggingen	39.866	6,3	30.631	5,8	52.014	7,3	38.143	5,7	7.074	1,3
Aandelen	209.369	33,3	188.515	35,4	249.239	35,0	212.992	32,1	200.847	37,9
Vastrentende waarden	293.460	46,6	270.593	50,8	414.123	58,1	388.841	58,6	294.460	55,5
Derivaten	-30.393	-4,8	-30.636	-5,8	-2.875	-0,4	8.726	1,3	-3.299	-0,6
Overige beleggingen	117.027	18,6	73.580	13,8	5	-	15.345	2,3	31.003	5,9
	629.329	100,0	532.683	100,0	712.506	100,0	664.047	100,0	530.085	100,0
Bij: Derivaten met een negatieve waarde	37.176		42.844		7.683		2.462		18.391	
	666.505		575.527		720.189		666.509		548.476	

Beleggingsopbrengsten en kosten vermogensbeheer risico pensioenfonds (x € 1.000)

	2023	2022	2021	2020	2019
Directe beleggingsopbrengsten	2.189	-41.922	-5.001	11.937	45.106
Indirecte beleggingsopbrengsten	55.532	-169.066	30.164	93.884	49.090
Kosten van vermogensbeheer	-1.469	-1.285	-1.420	-1.282	-1.264
	56.252	-212.273	23.743	104.539	92.932

Beleggingsrendement voor risico pensioenfonds

	2023	2022	2021	2020	2019
	%	%	%	%	%
Beleggingsrendement (netto)	10,1	-29,2	3,5	19,2	22,3
Benchmark rendement	9,0	-31,0	2,5	18,1	22,1

Het beleggingsrendement (netto) over 2019 wordt getoond voor de verrekening van de staffelkorting. Het beleggingsrendement (netto) over 2020, 2021, 2022 en 2023 wordt getoond na de verrekening van de staffelkorting.

Kosten pensioenuitvoering

	2023	2022	2021	2020	2019
Pensioenuitvoeringskosten exclusief Wtp kosten (x€ 1.000)	1.721	1.401	1.444	1.255	1.238
Pensioenuitvoeringskosten inclusief Wtp kosten (x € 1.000)	1.902	1.547	-	-	-
Aantal actieve deelnemers + pensioengerechtigden (normdeelnemer)	7.799	7.911	7.826	7.590	7.403
Kosten pensioenuitvoering per normdeelnemer exclusief Wtp kosten (x € 1)	221	177	185	165	167
Kosten pensioenuitvoering per normdeelnemer inclusief Wtp kosten (x € 1)	244	196	-	-	-

Kosten pensioenuitvoering, vermogensbeheer en transactiekosten (% ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen)

	2023	2022	2021	2020	2019
	%	%	%	%	%
Kosten pensioenuitvoering exclusief Wtp kosten	0,30	0,24	0,21	0,21	0,25
Kosten pensioenuitvoering inclusief Wtp kosten	0,33	0,26			
Kosten vermogensbeheer	0,28	0,29	0,26	0,26	0,30
Transactiekosten	0,04	-0,01	-0,01	0,05	0,05

2. KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS

Profiel

Stichting IKEA Pensioenfonds - afgekort STIP - statutair gevestigd te Haarlem, is opgericht op 24 september 2007. STIP is een ondernemingspensioenfonds.

Het pensioenfonds stelt zich statutair ten doel het uitvoeren van de pensioenovereenkomsten tussen de werkgever enerzijds en de werknemers en gewezen werknemers anderzijds op basis van een uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en de werkgever in overeenstemming met het pensioenreglement overeengekomen tussen het pensioenfonds en de werknemers. Hiertoe wordt voor de aangesloten werkgevers, IKEA Nederland B.V. gevestigd te Haarlem en Inter IKEA Systems B.V. gevestigd te Delft, eind 2023 voor 7.096 deelnemers, 9.940 gewezen deelnemers/ slapers en 703 pensioengerechtigden ruim € 629 miljoen aan vermogen beheerd.

Missie, visie en strategie

Het pensioenfonds heeft een missie, een visie en strategie geformuleerd.

Missie

Stichting IKEA Pensioenfonds wil een duurzame en betrouwbare uitvoerder zijn van de pensioenregeling van IKEA Nederland B.V. en Inter IKEA Systems B.V. Daarom voert het bestuur een solide financieel beleid en toetst het of afspraken voldoen aan wet- en regelgeving.

Visie

Stichting IKEA Pensioenfonds wil haar missie op een transparante, kostenefficiënte wijze uitvoeren. Zij communiceert met haar belanghebbenden op een heldere en vooral begrijpelijke wijze. Stichting IKEA Pensioenfonds is er voor haar deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Behoud van koopkracht is belangrijk. Ze streeft naar evenwichtigheid in haar keuzes en kijkt daarbij naar de deelnemerspopulatie, kosten, risico en rendement. Stichting IKEA Pensioenfonds vindt pensioenbewustzijn van haar deelnemers belangrijk en hanteert een communicatiestijl die past bij IKEA. Pensioengelden worden zorgvuldig en maatschappelijk verantwoord belegd. Stichting IKEA Pensioenfonds kijkt ook naar buiten en houdt het veranderende pensioenlandschap in de gaten en staat open voor de dialoog met de sociale partners over de juiste inrichting van het pensioen van de deelnemers.

Strategie

Uitvoering

Het pensioenfonds streeft een solide, professioneel en kostenbewust beleid na in lijn met de wet- en regelgeving en de Code Pensioenfondsen. De uitvoering wordt regelmatig geëvalueerd door het bestuur.

Beleggingsbeleid

Het pensioenfonds belegt in overeenstemming met de risicohouding zoals bepaald door sociale partners. Investment beliefs vormen een belangrijke basis voor de keuze voor beleggingsproducten, waarbij er beleid is voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Stichting IKEA Pensioenfonds gedraagt zich als een prudent person, de pensioengelden worden op een solide en kostenefficiënte wijze beheerd. Er is sprake van een beleggingsstrategie en jaarlijks wordt een beleggingsplan opgesteld. De uitvoering wordt periodiek gemonitord en geëvalueerd. Het beleggingsbeleid wordt regelmatig geëvalueerd.

Communicatie

De communicatie van het pensioenfonds is tijdig, correct, duidelijk en evenwichtig, passend bij de deelnemer, gewezen deelnemer en pensioengerechtigde. De communicatie bevat onder meer de risico's van de pensioenregeling en voldoet aan de eisen van Pensioen 1-2-3. Er wordt een communicatiestrategie gevoerd op basis van 'digitaal, tenzij' en jaarlijks een communicatieplan opgesteld. Het communicatiebeleid en de communicatiestrategie worden regelmatig geëvalueerd. De aangesloten werkgevers worden betrokken bij de uitvoering van de communicatiestrategie.

Governance

Het bestuur moet op haar taak berekend zijn. Daar waar een verschil is tussen de aanwezige en de gewenste deskundigheid, worden individueel dan wel collectief opleidingen gevolgd. Het pensioenfonds besteedt daar waar wenselijk bewust activiteiten uit en gebruikt externe adviseurs. In deze combinatie beschikt het bestuur over voldoende countervailing power. De governance wordt regelmatig geëvalueerd. Het bestuur besteedt nadrukkelijk aandacht aan integraal risicomanagement en de beheerstructuur van het vermogensbeheer.

Organisatie

In het vervolg van dit hoofdstuk beschrijven wij de organisatie van het pensioenfonds aan de hand van onderstaand schema.

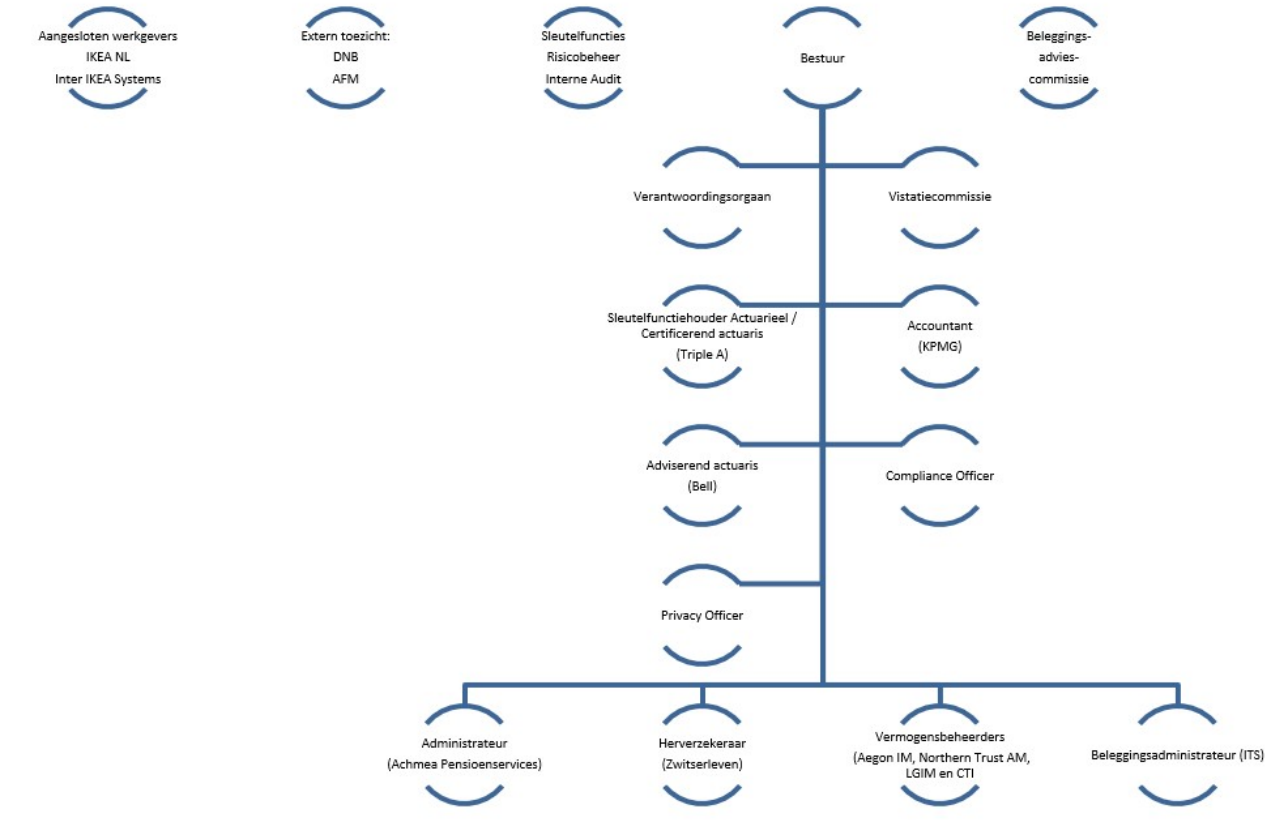

Bestuur

STIP kent een paritair bestuursmodel. Het bestuur benoemt de bestuursleden. Drie leden worden voorgedragen door de werkgever. De twee bestuursleden namens de deelnemers worden voorgedragen door de FNV en de Werknemersvereniging IKEA Medewerkers (WIM). Daarnaast kiezen de pensioengerechtigden één bestuurslid. Bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar. Een bestuurslid dat is benoemd in een tussentijdse vacature, treedt af op het tijdstip waarop degene die hij opvolgt zou zijn afgetreden. Aftredende bestuursleden kunnen direct herbenoemd worden. De maximale zittingstermijn bedraagt 12 jaar.

Het bestuur kiest een voorzitter uit haar midden.

Per eind 2023 was de bestuurssamenstelling als volgt:

Naam	Functie	Geleding	Geboorte-jaar	Benoemd per	Einde zittingsterm.
Suzanne van de Bor	Lid	WIM	1990	01.11.2023	31.10.2027
Albert Martens	Voorzitter	Pensioengerechtigden	1949	17.06.2010	31.12.2024
Mariska Zegwaard	Lid	Werkgever	1974	16.09.2015	15.09.2024
Rob Werkman	Lid	Werkgever	1973	10.02.2016	09.02.2028
Frank Arrindell	Lid	Werkgever	1970	23.05.2024	22.05.2028
Jethro Warbroek	Lid	FNV	1980	28.05.2020	30.06.2025

Tot 1 november 2023 fungeerde Jessica Matelski als bestuursvoorzitter. Per 1 november 2023 is Albert Martens tijdelijk bestuursvoorzitter. Het bestuur heeft hem uit zijn midden gekozen en op 12 oktober 2023 voor toetsing aangemeld bij DNB. DNB heeft op 9 november 2023 ingestemd met deze functiewijziging van Albert Martens. In mei 2024 heeft het bestuur Albert Martens herbenoemd per 1 juli 2024. De herbenoeming is voor bepaalde tijd en loopt tot en met 31 december 2024. DNB heeft op 3 juni 2024 laten weten in te stemmen met deze herbenoeming.
Het bestuur verwacht begin 2025 - na een positieve toetsing door DNB - een nieuw bestuurslid namens de pensioengerechtigden te kunnen benoemen.

De zittingstermijn van Jessica Matelski liep af in juni 2023. Zij stelde zich niet beschikbaar voor een nieuwe zittingstermijn van 4 jaar. In overleg met het bestuur is Jessica Matelski herbenoemd tot en met 31 oktober 2023. Suzanne van de Bor is door de WIM voorgedragen en is per 1 november 2023 Jessica Matelski opgevolgd als algemeen bestuurslid en lid van de Beleggingsadviescommissie. Het bestuur heeft Suzanne van de Bor benoemd onder voorbehoud van een positieve toetsing door DNB. DNB heeft op 28 juli 2023 ingestemd met de benoeming van Suzanne van de Bor.

Elles Rutjes heeft per 16 maart 2023 haar functie als bestuurslid namens de werkgever neergelegd. Het bestuur is met de werkgever in gesprek gegaan over haar opvolging. Met Frank Arrindell is al snel een kandidaat gevonden die - na het volgen van enkele modules van een pensioenopleiding eind 2023 en begin 2024 - het benodigde geschiktheidsniveau A heeft bereikt. Het bestuur heeft Frank Arrindell benoemd onder voorbehoud van een positieve toetsing door DNB. DNB heeft op 23 mei 2024 ingestemd met de benoeming van Frank Arrindell.

Het bestuur heeft de bestuursverantwoordelijkheden/taken van het pensioenfonds verdeeld in de vorm van portefeuilles. Per portefeuille zijn steeds twee bestuursleden verantwoordelijk: een eerste en een tweede portefeuillehouder. De eerste portefeuillehouder is eindverantwoordelijk. De tweede portefeuillehouder vervangt de eerste portefeuillehouder bij afwezigheid. Een bestuurslid is steeds eerste portefeuillehouder op een van de portefeuilles en tweede portefeuillehouder op een andere portefeuille. De invulling van de portefeuilles is zo geregeld dat er bij het wegvallen van een portefeuillehouder maximaal twee portefeuilles worden geraakt. Doel van het werken met portefeuilles is dat de beleidsvoorbereiding efficiënter plaatsvindt. Portefeuillehouders houden de ontwikkelingen in hun portefeuille scherp in de gaten, zorgen voor agendering op de bestuursvergaderingen en nemen het voortouw bij de beleidsvoorbereiding.

De volgende portefeuilles worden onderscheiden: pensioenbeleid, vermogensbeheer, financiële zaken, risicomanagement & compliance, uitbesteding en communicatie.

Nevenfuncties

In het kader van de transparantie zijn hieronder de relevante nevenfuncties van de bestuursleden opgenomen.

Bestuurslid	**Organisatie**	**Nevenfunctie**
Albert Martens	Ethical Forum Ingka	Voorzitter
	Retail School Leeuwarden	Lid Raad van Advies
	Ingka Services B.V.	Adviseur
	Algemene Bond Uitzendondernemingen	Lid Raad van Advies
Mariska Zegwaard	Inter IKEA Systems B.V.	Finance Manager
	Inter IKEA Management Consulting Shanghai Co. Ltd (China)	Bestuurslid
	Inter IKEA Systems Service AB	Bestuurslid
	Inter IKEA Technology Services AB	Bestuurslid
Rob Werkman	Ingka Services B.V.	Board Member IKEA Japan, China, S. Korea, France and Spain
Suzanne van de Bor	Pensioenfonds Flexsecurity	Bestuurslid
	Stichting Pensioenfonds Avery Dennison	Bestuurslid / Lid Beleggingsadviescommissie
Frank Arrindell	Ingka Services B.V.	Total Rewards Specialist
Jethro Warbroek	FNV	Bestuurder

Beleggingsadviescommissie (BAC)

Per eind 2023 bestond de BAC uit Marc Vijver (externe, onafhankelijke voorzitter en lid van de BAC), Mariska Zegwaard en Suzanne van de Bor.
Bestuurslid Rob Werkman is toehoorder vanuit zijn functie als portefeuillehouder risicomanagement.
De BAC wordt ondersteund door een extern beleggingsadviseur en een bestuursadviseur. De BAC is beleidsvoorbereidend en vertaalt onder andere de aanbevelingen uit de ALM-studie naar het beleggingsbeleid voor de korte en lange termijn. Verder zijn de leden van de BAC namens het bestuur het eerste aanspreekpunt voor de vermogensbeheerders. Ook analyseert de BAC de maand- en kwartaalrapportages van de beleggingen. De beleggingsrisico's worden onder andere geëvalueerd door middel van een risicodashboard dat door een externe deskundige ieder kwartaal wordt geactualiseerd. Als dat nodig is geeft de BAC daar opvolging aan om risico's die buiten de bandbreedte van de risicohouding (dreigen te) raken te mitigeren. De sleutelfunctiehouder (SFH) risicobeheer volgt kritisch hoe de beleggingsrisico's door de BAC worden beheerst en stelt daar vragen over.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan het verantwoordingsorgaan. Jaarlijks beoordeelt het verantwoordingsorgaan de werkwijze, het beleid en de keuzes van het bestuur van STIP. Het verantwoordingsorgaan geeft een schriftelijk en beargumenteerd oordeel, dat wordt opgenomen in het jaarrapport. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vijf vertegenwoordigers namens de deelnemers, één vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden en één vertegenwoordiger namens de werkgever. Met uitzondering van de vertegenwoordiger namens de werkgever zijn de leden van het verantwoordingsorgaan benoemd na verkiezingen onder de deelnemers / pensioengerechtigden. De vertegenwoordiger namens de werkgever wordt voorgedragen door de aangesloten werkgevers.

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan per 31 december 2023 was als volgt:

Naam	Functie	Geleding	Benoemd per	Einde zittingstermijn
Caroline Heijman	Voorzitter	Deelnemers	01.07.2014	30.06.2026
Frank Stellenboom	Secretaris	Deelnemers	16.12.2016	31.08.2024
Gunter de Schepper	Lid	Deelnemers	01.09.2020	31.08.2024
Rolf Hoftijzer	Lid	Deelnemers	01.10.2022	31.08.2024
Nic van Hal	Lid	Deelnemers	10.06.2021	31.08.2024
Cecile Meulendijks	Lid	Pensioengerechtigden	01.07.2014	30.06.2026
vacature	Lid	Werkgever	*n.v.t.*	*n.v.t.*

Sinds 2 juni 2021 is sprake van een vacature voor de zetel namens de werkgever. Het bestuur heeft de aangesloten werkgevers gevraagd om een nieuwe kandidaat voor te dragen. Tot op heden is er geen kandidaat voorgedragen.

De zittingstermijn van Nic van Hal is in overleg met verantwoordingsorgaan door het bestuur bepaald op 31 augustus 2024. Daarmee wordt vanuit efficiencyoverwegingen gerealiseerd dat periodiek verkiezingen plaatsvinden voor meerdere zetels en waarbij tegelijk sprake blijft van een getrapt aftreedschema.

Het verantwoordingsorgaan heeft zich een oordeel gevormd over het door het bestuur gevoerde beleid in 2023. Het verslag van het verantwoordingsorgaan en een reactie van het bestuur zijn opgenomen in dit bestuursverslag.

Visitatiecommissie

Het bestuur heeft het intern toezicht vormgegeven door middel van een visitatiecommissie. In 2024, voor de visitatie over 2023, bestaat de visitatiecommissie - met instemming van het verantwoordingsorgaan - uit Hans Brand, Diana Horsmeier en Hennie de Graaf (zij is - na een bindende voordracht door het verantwoordingsorgaan - door het bestuur benoemd als opvolger van Annemiek Vollenbroek die zich niet langer beschikbaar stelde als visiteur). Over de visitatie in 2024 wordt verderop in dit bestuursverslag gerapporteerd.

Certificerend actuaris

De certificerend actuaris van het pensioenfonds is Pieter Heesterbeek van Triple A - Risk Finance Certification B.V. Hij is ook de sleutelfunctiehouder actuarieel van het pensioenfonds. De certificerend actuaris controleert jaarlijks de technische voorzieningen en beoordeelt de financiële positie van het pensioenfonds. De certificerend actuaris sluit zijn controle af met een certificeringsrapport en een actuariële verklaring.

Onafhankelijke accountant

De onafhankelijke accountant van het pensioenfonds is Niek ten Dam van KPMG Accountants N.V.
KPMG controleert het jaarrapport, de verslagstaten ten behoeve van DNB en geeft een assurancerapport af bij de basisgegevens die gebruikt worden bij de bepaling van de technische voorzieningen. KPMG doet verslag van zijn werkzaamheden in de vorm van een controleverklaring en een verslag aan het bestuur. Hierin zijn opmerkingen en aanbevelingen over de administratieve organisatie en interne controle van STIP opgenomen.

Adviserend actuaris

Jeroen Koopmans van Bell Pension Consultants & Actuaries is door het bestuur in zijn vergadering van 23 februari 2023 benoemd als de nieuwe adviserend actuaris als opvolger van Martin Wouda van Milliman Pensioenen B.V.

Sleutelfuncties

Het pensioenfonds kent drie sleutelfuncties:
- Risicobeheer
- Interne audit
- Actuarieel

Het bestuur is verantwoordelijk voor de gekozen invulling van de sleutelfuncties en ziet er onder meer op toe dat de sleutelfunctiehouders steeds voldoen aan de vereiste geschiktheidseisen. Het bestuur houdt bij de inrichting van de sleutelfuncties rekening met de omvang en interne organisatie van het pensioenfonds en met de omvang, de aard, de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden van het pensioenfonds.

Pieter Heesterbeek is sleutelfunctiehouder actuarieel. De sleutelfunctiehouder actuarieel voerde gedurende het verslagjaar de periodieke werkzaamheden uit hoofde van artikel 22b lid 2 onder a van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen uit ("het houden van toezicht op de berekening van de technische voorzieningen"). Hij heeft zijn aandacht gevestigd op het (maand)proces van de totstandkoming van de technische voorzieningen. Zijn oordeel luidde in het verslagjaar telkens dat het proces voor periodieke berekeningen voor vaststellen van de technische voorzieningen afdoende is gewaarborgd. De andere werkzaamheden (periodiek en ad hoc) van de sleutelfunctiehouder actuarieel in 2023 hadden betrekking op:
- Beoordelen methodieken, modellen en aannames
- Beoordelen (kwaliteit) van basisgegevens
- Toetsen van gehanteerde aannames aan de praktijk
- Beoordelen gedragslijn nieuwe verplichtingen

Alle genoemde onderdelen heeft de sleutelfunctiehouder actuarieel gecontroleerd en akkoord bevonden.
Met zijn werkzaamheden levert de sleutelfunctiehouder actuarieel een bijdrage aan het efficiënt risicobeheer van het pensioenfonds.

Floris van Rijn is sleutelfunctiehouder risicobeheer en Edward Mulder is sleutelfunctiehouder interne audit. Towers Watson Netherlands B.V. (h.o.d.n. Willis Towers Watson) is ingeschakeld als derde partij bij de uitvoering van de sleutelfunctie risicobeheer. Mazars N.V. is ingeschakeld als derde partij bij de uitvoering van de sleutelfunctie interne audit.

Het bestuur draagt eindverantwoordelijkheid voor het risicobeheer van het pensioenfonds. Het oordeel van de sleutelfunctiehouder risicobeheer bij deze bestuurlijke verantwoordelijkheid is als volgt:

- Op basis van onder meer rapportages, het bijwonen van vergaderingen en heidagen en afstemming met de portefeuillehouders risicobeheer en input vanuit de overige portefeuilles heeft Floris van Rijn zich een beeld gevormd.
- Floris van Rijn rapporteert in zijn kwartaalrapportages over de risico's zoals door het bestuur vastgesteld en de beheersing daarvan binnen het risicoraamwerk van het bestuur.
- Op basis van het beeld acht Floris van Rijn het bestuur in control over de risico's en de beheersing. Wel constateert de sleutelfunctiehouder samen met het bestuur dat er belangrijke risico's liggen in met name het Wtp-traject.
- In aanvulling op zijn periodieke rapportages stelt Floris van Rijn onafhankelijke risico-opinies op bij voorgenomen besluiten, indien nodig.

Edward Mulder heeft in 2023 twee keer aan het bestuur gerapporteerd over de voortgang van het jaarplan en de uitkomsten van de werkzaamheden. Ten aanzien van zijn specifieke audit in het verslagjaar op het proces van Integraal Risico Management (IRM) heeft Edward een aantal aanbevelingen gedaan waaraan het bestuur opvolging geeft. Edward monitort de voortgang daarvan. In februari 2024 is het auditplan 2024 door het bestuur vastgesteld.

Compliance officer

De compliance officer vervult een onafhankelijke rol binnen het pensioenfonds. De compliance officer controleert de naleving van de gedragscode. Deze adviseert en informeert, gevraagd én ongevraagd, verbonden personen over de uitleg en toepassing van de gedragscode. GBA Accountant & Adviseurs voert in opdracht van het bestuur taken uit van de compliance officer van het pensioenfonds.
Zie op pagina 20: integriteitsbeleid, gedragscode, incidenten- en klokkenluidersregeling.

Privacy officer

De privacy officer ondersteunt het bestuur bij het opereren binnen de wettelijke kaders en zorgt ervoor dat privacy-aangelegenheden uniform en gecoördineerd worden opgepakt, ook naar derde partijen (verwerkers). Bestuurslid Rob Werkman fungeert als privacy officer.
Zie op pagina 21: AVG.

Administrateur

De uitvoering van de pensioenregeling is uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V. De administrateur verzorgt zowel de deelnemersadministratie als de financiële administratie van het pensioenfonds. Omdat de bestuursonder-steuning ook wordt verzorgd door Achmea Pensioenservices, kan er theoretisch sprake zijn van conflicterende belangen. De onafhankelijkheid is contractueel gewaarborgd. In de pensioenbeheerovereenkomst met het pensioenfonds verklaart Achmea Pensioenservices dat ze regels hanteert die in lijn zijn met geldende externe gedragsnormen. Die regels zijn vastgelegd in de gedragscode Achmea en in het beleid van Achmea ten aanzien van integriteit, beheerste beloning, belangenverstrengeling, privacy, incidenten en fraude.
Ten aanzien van bestuursadvies heeft Achmea Pensioenservices, mede voortvloeiende uit de bepaling in de pensioenbeheerovereenkomst, een professioneel statuut vastgesteld. Dit statuut heeft Achmea Pensioenservices vastgesteld om de onafhankelijkheid, professionaliteit en integriteit van de uitvoering van de werkzaamheden te waarborgen en de geschiktheid en betrouwbaarheid van de medewerkers van Achmea Pensioenservices die de werkzaamheden uitvoeren te waarborgen. Binnen het bestuur van het pensioenfonds en haar overige adviseurs is bovendien voldoende tegenkracht om adviezen van de bestuursadviseur op dit aspect te beoordelen.

Herverzekeraar

Sinds 1 januari 2011 houdt STIP de sterfte- en arbeidsongeschiktheidsrisico's grotendeels in eigen beheer. Het calamiteitsrisico is middels een stop-loss verzekering herverzekerd bij Zwitserleven.

Vermogensbeheerders

Het vermogensbeheer wordt verzorgd door Aegon Investment Management B.V. als manager voor de beleggingen in Asset Backed Securities, Nederlandse hypotheken, High Yield en Emerging Market Debt. En door Northern Trust Asset Management als manager van het mandaat beursgenoteerd vastgoed. Columbia Threadneedle Netherlands B.V. (CTI) is vermogensbeheerder voor het LDI-mandaat en de beleggingen in euro staatsobligaties. De transitie van de beleggingen in aandelen van Aegon Investment Management B.V. naar Legal & General Investment Management Ltd (L&G) vond plaats in augustus 2023.

Beleggingsadministrateur

De beleggingsadministratie en onafhankelijke performancemeting is uitbesteed aan Institutional Trust Services B.V. (ITS).

3. FINANCIËLE POSITIE

Financieel Toetsingskader

Vanaf 1 januari 2015 is het huidige Financieel Toetsingskader (FTK) van toepassing. Met deze regelgeving beoogt de wetgever het Nederlands pensioenstelsel minder gevoelig voor dagkoersen en daarmee stabieler te maken. Toeslagen moeten toekomstbestendig zijn. Toekomstbestendig betekent dat als een toeslag op de pensioenen wordt verleend deze niet alleen het komend jaar, maar ook naar verwachting de daaropvolgende jaren kan worden toegekend.

Dekkingsgraden

Voor de berekening van de actuele dekkingsgraad schrijft DNB het gebruik van een rentetermijnstructuur inclusief Ultimate Forward Rate (UFR) voor. De UFR is een modelmatige benadering van de marktrente voor pensioenverplichtingen met een termijn langer dan 20 jaar. Omdat de UFR een rekenrente is, die niet volledig aansluit bij de werkelijke marktsituatie, wordt de dekkingsgraad van het pensioenfonds ook gevolgd op basis van de marktrente, dus zonder rekening te houden met de UFR.

De beleidsdekkingsgraad is leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van de dagkoersen dan de actuele dekkingsgraad. Daar staat tegenover dat fluctuaties op de financiële markten 12 maanden zullen doorwerken.

Sinds het einde van het tweede kwartaal van 2015 was de beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad en was er sprake van een tekort. Het bestuur heeft hierop jaarlijks een herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Het herstelplan is in 2023 beëindigd aangezien de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds sinds het einde van het eerste kalenderkwartaal van 2023 ligt boven de krachtens artikel 132 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen.

De beleidsdekkingsgraad was eind 2023 met 133,1% hoger dan eind 2022 (121,7%).

De actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds op basis van de UFR is eind 2023 uitgekomen op 125,3% (eind 2022: 123,6%). De minimaal vereiste dekkingsgraad is ultimo 2023 104,6% en de vereiste dekkingsgraad is 124,6%. Het pensioenfonds heeft dus geen reservetekort, of dekkingstekort.

De belangrijkste reden voor de toename van de dekkingsgraad betrof de stijging van de rente. De contante waarde van de verplichtingen nam hierdoor af en zorgde voor een stijging van de dekkingsgraad. Voor STIP was deze stijging groter dan gemiddeld vanwege het jonge deelnemersbestand (en daardoor een lange looptijd en hoge rentegevoeligheid van de verplichtingen). Een andere belangrijke verklaring voor de toename is dat 2023 een goed jaar was voor de beleggingen van het pensioenfonds en daardoor nam de waarde van de beleggingen van het pensioenfonds toe.

Naast bovenstaande dekkingsgraden kent het pensioenfonds ook nog de reële dekkingsgraad. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het pensioenfonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig toeslagbeleid. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

1. Het pensioenfonds mag indexeren vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
2. Indexatie is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze indexatie ook in de toekomst te kunnen verlenen.

De reële dekkingsgraad ultimo 2023 bedraagt 94,2% (2022: 89,4%).

Toeslagverlening

Het bestuur heeft in 2023 besloten om een toeslag toe te kennen per 1 januari 2024 van 6,55% voor de actieve deelnemers en 3,51% voor de inactieve deelnemers (dit is reeds verwerkt in de dekkingsgraad en de technische voorziening per 31 december 2023).
Om gebruik te kunnen maken van genoemd besluit dient het pensioenfonds te voldoen aan een aantal voorwaarden. Het pensioenfonds heeft elk van deze voorwaarden uitgewerkt en onderbouwd.

Zo heeft het pensioenfonds gebruik gemaakt van een Algemene Maatregel van Bestuur ("Indexatie-AMvB 2023"). In dit besluit zijn tijdelijke verruimde mogelijkheden opgenomen voor de toekenning van toeslagen. Zo is de ondergrens waarboven een toeslag verleend mag worden verlaagd van een beleidsdekkingsgraad van 110% naar 105%. Daarnaast is het toekomstbestendig-indexeren-principe niet van toepassing.

Wijziging fondsgrondslagen

Het bestuur heeft in het najaar van 2023 nieuwe onderzoeken gedaan naar de ervaringssterfte, partnerfrequenties, het leeftijdsverschil tussen deelnemers en partners én de kostenvoorziening. Naar aanleiding van die onderzoeken heeft het bestuur besloten om bij de berekening van de technische voorziening per 31 december 2023 nieuwe correcties op de overlevingsgrondslagen en gewijzigde partnerfrequenties te hanteren, de kostenvoorziening te wijzigen naar 2,0% (dit was 2,2%) van de technische voorzieningen en een vaste voorziening te hanteren van € 2,4 miljoen (dit was € 1,8 miljoen). Als gevolg van het wijzigen van de overlevingsgrondslagen is de technische voorziening gestegen met circa 0,3%. Als gevolg van het wijzigen van de partnerfrequenties is de technische voorziening gedaald met circa 0,03%. Als gevolg van het wijzigen van de variabele kostenvoorziening is de technische voorziening gedaald met circa 0,2%. Als gevolg van het wijzigen van de vaste kostenvoorziening is de technische voorziening gestegen met circa 0,1%.

4. GOVERNANCE

Zorgvuldig bestuur

Het pensioenfondsbestuur is zich bewust van haar verantwoordelijkheden. Onder de verantwoordelijkheden van het bestuur vallen het naleven van de statuten, de reglementen, de relevante wet- en regelgeving en het beheersen van de risico's. Daarbij stelt het bestuur zich onafhankelijk op en werkt naar de principes van evenwichtige belangenbehartiging. Het pensioenfonds heeft een klachten- en geschillenprocedure. De eindverantwoordelijkheid voor de administratieve organisatie en de externe uitvoerders ligt ook bij het bestuur.

Code Pensioenfondsen

Tijdens de totstandkoming van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen stelden de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid de Code Pensioenfondsen op. Doel van de Code Pensioenfondsen is de verhoudingen binnen het pensioenfonds transparanter te maken, communicatie met de belanghebbenden te versterken en bij te dragen aan het versterken van 'goed pensioenfondsbestuur'. De Code Pensioenfondsen is wettelijk verankerd. De Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen ziet toe op de naleving van de Code Pensioenfondsen.

Doel van de Code is het functioneren van pensioenfondsen verder te verbeteren én dit inzichtelijk te maken. De Code gaat in op de rol van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en het intern toezicht. De Code bevat ook thema's als integraal risicomanagement, beloningen, diversiteit en verantwoord beleggen. Daarnaast geeft de Code weer hoe benoeming, ontslag en zittingstermijnen van bestuursleden en leden van andere organen worden geregeld.

Pensioenfondsen zijn verplicht de normen van de Code toe te passen, tenzij ze onderbouwd kunnen uitleggen een norm niet toe te passen ('pas toe of leg uit').
Het bestuur heeft, evenals voorgaande jaren, vastgesteld dat de meeste normen uit de Code worden nageleefd. De normen die betrekking hebben op het Belanghebbendenorgaan en de Raad van Toezicht zijn voor het pensioenfonds niet van toepassing. Het bestuur voldoet aan norm 33 van de Code (diversiteitsnorm), maar sinds 2 juni 2021 geldt dit niet meer voor het verantwoordingsorgaan.

De Code Pensioenfondsen houdt via norm 34 een zittingsduur van maximaal 12 jaar aan op basis van 'pas toe of leg uit'. De zittingstermijn van Albert Martens zou eindigen op 30 juni 2022. Zijn bestuurslidmaatschap had op dat moment 12 jaar geduurd. Albert Martens heeft aangegeven bereid te zijn om zijn zittingstermijn voor bepaalde tijd te verlengen. Albert Martens stopt met instemming van het bestuur zodra een geschikte opvolger is gevonden. Het bestuur wijkt hiermee gemotiveerd af van norm 34 van de Code Pensioenfondsen. Hiervan is sprake vanaf 1 juli 2022. Het bestuur heeft de overige fondsorganen en DNB geïnformeerd; zij hadden hierover geen vragen of opmerkingen.

Door het pensioenfonds wordt aan alle overige normen van de Code voldaan.

Opdrachtaanvaarding sociale partners - STIP

De opdrachtaanvaarding van de over 2023 uitgevoerde pensioenregeling is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomsten die met de aangesloten werkgevers zijn afgesloten.

Geschiktheidsbevordering

Het bestuur vindt permanente scholing noodzakelijk, voor het bestuur als geheel en voor bestuursleden afzonderlijk. De bestuursleden hebben in 2023 seminars/webinars op pensioengebied en verschillende aandachtsgebieden bijgewoond, ervaringen met andere bestuursleden uitgewisseld en literatuur bijgehouden.

Zelfevaluatie bestuur

Het bestuur evalueert periodiek het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden. Bij de evaluatie komt aan de orde of het bestuur voldoende geschikt en divers is en is bovendien gekeken naar gedrag en cultuur. Een externe en onafhankelijke consultant begeleidt het proces van de evaluatie minimaal eens per 3 jaar. Dat is voor het laatst in april 2021 gebeurd.

Diversiteit

Het bestuur heeft een diversiteitsbeleid conform de normen van de Code Pensioenfondsen. Het bestuur is van mening dat diversiteit geen doel op zich is, maar moet leiden tot meer vertrouwen in en grotere betrokkenheid bij het pensioenfonds bij de direct belanghebbenden en minder risico's door meer genuanceerde besluitvorming binnen de pensioenfondsorganen. Het bestuur streeft ernaar dat de verschillende pensioenfondsorganen een zo goed mogelijke afspiegeling vormen van de deelnemers in het pensioenfonds naar leeftijd en geslacht. Concreet betekent dit dat er minimaal één man en één vrouw en minimaal één persoon jonger en één persoon ouder dan 40 jaar zitting zouden moeten hebben in zowel bestuur als verantwoordingsorgaan.

Per 31 december 2023 bestaat het bestuur uit drie mannen en twee vrouwen. Er is één bestuurslid jonger dan 40 jaar. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vier mannen en twee vrouwen. Er zijn sinds 2 juni 2021 geen leden jonger dan 40 jaar. Per eind 2023 wordt daarmee niet geheel voldaan aan de diversiteitsdoelstellingen.

Klachten- en geschillenregeling

Het pensioenfonds kent een klachten- en geschillenregeling. Het pensioenfonds verstaat onder een klacht iedere uiting van ontevredenheid die door een belanghebbende wordt geuit aan het pensioenfonds. Klachten worden in eerste instantie in behandeling genomen door de pensioenadministrateur. Wanneer de belanghebbende het niet eens is met de op zijn verzoek ontvangen reactie is hij gerechtigd zich met een bezwaarschrift tot het bestuur van het pensioenfonds te richten. Het bestuur is gehouden de klacht nader te onderzoeken. Indien het bestuur besluit niet of niet volledig aan de klacht tegemoet te komen, staat de mogelijkheid open om het ontstane geschil voor te leggen aan de Ombudsman Pensioenen of aan de burgerlijke rechter. Als de belanghebbende zich niet kan vinden in de uitkomst van de procedure, kan hij zich wenden tot de externe geschilleninstantie (zie verderop in dit bestuursverslag bij het kernthema Wet toekomst pensioenen).
Het pensioenfonds is lid van de Pensioenfederatie. Daarom geldt per 1 januari 2024 de Gedragslijn Goed omgaan met klachten. Op grond daarvan rapporteert het pensioenfonds vanaf dit jaarrapport over:

- de aantallen klachten en geëscaleerde klachten, ieder gesplitst naar de rubrieken die worden onderkend in de gedragslijn;
- de klanttevredenheid over de afhandeling van klachten; en
- de verbeteringen die naar aanleiding van klachten zijn doorgevoerd.

In 2023 zijn er geen (geëscaleerde) klachten geweest. Rapporteren over de klanttevredenheid over de afhandeling van klachten en de verbeteringen die naar aanleiding van klachten zijn doorgevoerd is daarom voor dit jaarrapport niet aan de orde.

Er zijn geen lopende geschillen.

Integriteitsbeleid / Gedragscode / Incidenten- en klokkenluidersregeling

STIP beschikt tevens over een integriteitsbeleid. Het bestuur analyseert systematisch het integriteitsrisico, inclusief het risico van belangenverstrengeling.

Ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik of oneigenlijk gebruik van de bij STIP aanwezige informatie heeft STIP een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode geldt voor de bestuursleden, leden van het verantwoordingsorgaan en de door het bestuur aangewezen personen. In 2023 zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.

Incidenten kunnen een gevaar vormen voor de integere en beheerste bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het bestuur van het pensioenfonds heeft een incidentenregeling vastgesteld. De incidentenregeling geeft aan welke stappen worden gevolgd als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een incident binnen het pensioenfonds. Het doel van de regeling is het voorkomen van schade aan de beheerste en integere bedrijfsvoering en de goede naam van het pensioenfonds, alsmede het beperken van mogelijke gevolgschade. De regeling geeft aan hoe verbonden personen van het pensioenfonds incidenten kunnen melden en hoe met een melding zal worden omgegaan. De regeling bevat waarborgen voor de bescherming van de verbonden persoon die te goeder trouw melding maakt van een incident (klokkenluiders-regeling).

In het verslagjaar is tweemaal sprake geweest van een operationeel incident bij de pensioenadministrateur. Deze hadden geen materiële impact voor het pensioenfonds. Het bestuur is van deze incidenten snel en adequaat op de hoogte gebracht. Er zijn maatregelen genomen om herhaling te voorkomen. Hiermee zijn de incidenten afgesloten.

AVG

De Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie is per 1 januari 2020 in werking getreden. Deze Gedragslijn biedt pensioenfondsen een kader om de Algemene Verordening Gegevens-bescherming na te leven. Met ingang van 2020 moet het pensioenfonds over de naleving van de Gedragslijn rapporteren. Het pensioenfonds heeft ervoor gekozen om dat te doen via dit jaarrapport. Ter waarborging van de naleving van deze Gedragslijn heeft het pensioenfonds verschillende maatregelen getroffen. De privacy officer adviseert het pensioenfonds en monitort de naleving van de Gedragslijn. Door het gebruik maken van bestaande interne controlemethodes bij het pensioenfonds wordt getoetst of de Gedragslijn wordt nageleefd. Voor zover bekend bij het bestuur wordt de Gedragslijn nageleefd en waren er geen bijzonderheden in 2023.

Uitbesteding

De deelnemersadministratie, de financiële administratie en de bestuursondersteuning heeft het pensioenfonds uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V. Achmea Pensioenservices is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE 3402 type II rapportage en een ISAE 3000 (SOC 2) rapportage voor de IT-processen (informatiebeveiliging, beschikbaarheid, integriteit van processen, vertrouwelijkheid en/of privacy). Deze rapportages zijn gecontroleerd door de accountant (EY) van Achmea Pensioenservices. In deze rapportages concludeert EY dat de beschreven bedrijfsprocessen bestaan en functioneerden gedurende de verslagperiode.

Het vermogensbeheer wordt verzorgd door Aegon Investment Management B.V., Columbia Threadneedle Investments, Northern Trust Asset Management en (sinds 21 augustus 2023) Legal & General Investment Management. De vermogensbeheerders beleggen de pensioenpremies volgens de door het bestuur vastgestelde beleggingsrichtlijnen. De beleggingsrichtlijnen bevatten de regels waarbinnen de vermogensbeheerder moet opereren. Aegon Investment Management is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE 3402 type II rapportage. Deze rapportage is gecontroleerd door de accountant (PwC) van Aegon Investment Management. In deze rapportage concludeert PwC dat de beschreven bedrijfsprocessen bestaan en functioneerden gedurende de verslag-periode.

Northern Trust Asset Management is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een SOC1 rapportage en een Bridge letter. Deze rapportages zijn gecontroleerd door de accountant (KPMG) van Northern Trust Asset Management. In deze rapportages concludeert KPMG dat de beschreven bedrijfsprocessen bestaan en functioneerden gedurende de verslagperiode.

Columbia Threadneedle Investments is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE 3402 type II rapportage en een Bridge letter. Deze rapportages zijn gecontroleerd door de accountant (KPMG) van Columbia Threadneedle Investments. In deze rapportages concludeert KPMG dat de beschreven bedrijfsprocessen bestaan en functioneerden gedurende de verslagperiode.

Legal & General Investment Management is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE 3402 type II rapportage en een Bridge letter. Deze rapportages zijn gecontroleerd door de accountant (KPMG) van Legal & General Investment Management. In deze rapportages concludeert KPMG dat de beschreven bedrijfsprocessen bestaan en functioneerden gedurende de verslagperiode.

Institutional Trust Services B.V. is de beleggingsadministrateur en onafhankelijk performancemeter van het pensioenfonds. Institutional Trust Services is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE 3402 type II rapportage. Deze rapportage is gecontroleerd door de accountant (Deloitte) van Institutional Trust Services. In deze rapportage concludeert Deloitte dat de beschreven bedrijfsprocessen bestaan en functioneerden gedurende de verslagperiode.

Naleving wet- en regelgeving

In 2023 zijn, voor zover bekend bij het bestuur, geen overtredingen van wet- en regelgeving die het pensioenfonds betreffen voorgekomen. De toezichthouders hebben geen aanwijzingen, dwangsommen of boetes opgelegd.
In juni 2021 heeft het pensioenfonds bij DNB de sectorbrede uitvraag informatiebeveiliging ingediend. Hierin is het pensioenfonds gevraagd een self-assessment uit te voeren op de volwassenheidsniveaus van beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging. Uit deze self assessment blijkt dat niet alle beheersmaatregelen voldoen aan het volwassenheidsniveau zoals opgenomen in de Good Practice Informatiebeveiliging van DNB. Het pensioenfonds is in 2022 door DNB verzocht om de beheersmaatregelen vóór 30 juni 2023 op niveau te brengen. Tevens is aan het pensioenfonds gevraagd om uiterlijk op 31 juli 2023 een nieuw self assessment uit te voeren op deze controls en deze naar DNB te sturen. Het self assessment diende te zijn voorzien van een verklaring van het bestuur dat deze naar waarheid is ingevuld én een onafhankelijke bevestiging van de interne auditfunctie van het pensioenfonds (of een externe deskundige) dat de volwassenheidsniveaus in het self assessment in voldoende mate zijn onderbouwd met documentatie. DNB heeft het self assessment informatiebeveiliging inclusief de onafhankelijke bevestiging van sleutelfunctiehouder interne audit van het pensioenfonds op 28 juli 2023 van het bestuur ontvangen. Hierin heeft het bestuur aangegeven dat alle beheersmaatregelen zich op - of boven - het door DNB verwachte volwassenheidsniveau bevinden. DNB heeft naar aanleiding hiervan op 10 augustus 2023 schriftelijk laten weten geen verdere vragen te hebben en de lopende risicomitigatie hiermee af te ronden.

Beheersing frauderisico's

In de risicoanalyse van STIP is de fraude risicobereidheid van STIP vastgesteld door het bestuur en er zijn beheersmaatregelen vastgelegd om de netto risico's in eigen en uitbestede processen tot aanvaardbaar laag niveau terug te brengen. Deze beheersmaatregelen betreffen maatregelen op organisatieniveau (zoals screening van nieuwe medewerkers, gedragscodes, klokkenluidersregelingen), beheersingsmaatregelen op procesniveau en eventuele opvolging van aanbevelingen voor herstelacties. De effectiviteit van de maatregelen en eventuele incidenten worden regelmatig geëvalueerd door het bestuur. In geval van uitbestede processen wordt hierbij gebruik gemaakt van SLA's, externe assuranceverklaringen en overleg met risicobeheer en auditafdelingen van de uitbestedingspartners. Het bestuur heeft geen signalen ontvangen van interne frauderisico's.

5. COMMUNICATIE

Meerjarig communicatiebeleid

In 2023 is in samenwerking met het verantwoordingsorgaan een meerjarig communicatiebeleidsplan 2024-2026 opgesteld. In het plan is voor de langere termijn vastgesteld wat de doelstellingen, de overkoepelende strategie en acties met daaraan gekoppeld de meetmomenten en -methodes zijn. Daarnaast stelt het bestuur jaarlijks een communicatie-jaarplan op waarin alle acties zijn opgenomen, ook de gezamenlijke acties met de werkgevers.

Website: digitale hart van de communicatie

De tweetalige website (Nederlands en Engels) bevat informatie betreffende het pensioenfonds en de pensioenregeling. Veel documenten die in het kader van de Pensioenwet voor alle betrokkenen bij het pensioenfonds beschikbaar moeten zijn, waaronder de Pensioen 1-2-3, kunnen vanaf de website gedownload worden. In 2023 is verder gewerkt aan de vorm en inhoud van de website om dit hét platform te maken voor de belanghebbenden van het pensioenfonds voor alle relevante informatie met betrekking tot (i) pensioen in het algemeen, (ii) de pensioenregeling van het pensioenfonds, (iii) informatie over te verrichten acties bij wijzigingen in werk of privé, (iv) veranderingen in het pensioenlandschap en (v) informatie over STIP. Met behulp hiervan wenst het pensioenfonds eveneens bij te dragen aan het pensioenbewustzijn van de belanghebbenden. In april 2024 is de nieuwe, verbeterde website van het pensioenfonds live gegaan.

Communicatie 'digitaal, tenzij'

De communicatie van het pensioenfonds vindt primair plaats via digitale kanalen. Hiertoe is overgegaan naar een portaalomgeving, waarbij digitaal communiceren met deelnemers centraal staat. Het doel is om zoveel mogelijk e-mail-adressen te laten registreren om zo het uitgangspunt 'digitaal, tenzij' waar te kunnen maken. De resultaten van de inspanningen zijn succesvol geweest voor wat betreft de actieve deelnemers, maar onvoldoende voor de andere groepen deelnemers. Het pensioenfonds wil zo veel mogelijk deelnemers digitaal kunnen bereiken. Om dat te realiseren zijn er extra communicatie-inspanningen nodig. In de komende jaren is dan ook een speerpunt het verder digitaliseren van de pensioencommunicatie via de website en de portalen.

Actualiteit

Maandelijks heeft het pensioenfonds in 2023 een nieuwsbericht op de website van STIP gepubliceerd. Vaak haakte deze in op landelijke campagnes of regelgeving. Het pensioenfonds heeft ook stilgestaan bij de ontwikkeling van de financiële situatie van STIP.

6. PENSIOENPARAGRAAF

Pensioenregeling

Algemeen

IKEA en de werknemers hebben de afspraken over de pensioenregeling vastgelegd in de pensioenovereenkomst. Bij IKEA is de pensioenovereenkomst onderdeel van de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) waarbij FNV en WIM (Werknemersvereniging IKEA Medewerkers) optreden als vertegenwoordigers van de werknemers. De gemaakte afspraken legt STIP vast in een pensioenreglement. Sinds 1 januari 2019 geldt nog maar één pensioenreglement. Daarnaast gelden voor een zeer kleine groep werknemers oude pensioenafspraken. Deze zijn vastgelegd in zogenoemde pioniersreglementen: één voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 en één voor deelnemers geboren na 31 december 1949. In deze overige regelingen zijn geen actieve deelnemers meer. Deze reglementen zijn/worden niet aangepast.

In het verslagjaar gold de per 1 januari 2023 door sociale partners afgesproken pensioenregeling. Onderstaand overzicht geeft de belangrijkste kenmerken van de basisregeling die is uitgevoerd over het jaar 2023.

Karakter van de regeling

De pensioenovereenkomst is een uitkeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 10 van de Pensioenwet.

Pensioensysteem

Voorwaardelijk geïndexeerd middelloon. Dit betekent dat de pensioenen worden bepaald op basis van het gemiddelde loon over de diensttijd bij IKEA. Als het vermogen van het pensioenfonds toereikend is, worden de opgebouwde pensioenrechten verhoogd met de loonindex (voor actieve deelnemers) of de prijsindex maar maximaal de loonindex (voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers).

Pensioengevend salaris

De som van de maandsalarissen (of vervangende uitkeringen) in een kalenderjaar vermeerderd met de uitbetaalde vakantietoeslag, de uitbetaalde dertiende maand, de uitbetaalde vakantiedagen en de uitbetaalde flexuren inclusief flexurentoeslag vormen het pensioengevend salaris. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd tot € 128.810 (2023) en wordt jaarlijks per 1 januari aangepast met de in de Wet Inkomstenbelasting 2001 genoemde contractloon-ontwikkelingsfactor, inclusief eventuele afronding.

Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. De pensioengrondslag wordt voor elke deelnemer op jaarbasis (achteraf) vastgesteld.

Franchise

De franchise bedraagt € 16.322 (2023). De franchise wordt jaarlijks aangepast aan de ontwikkelingen van de Algemene Ouderdomswet (AOW) waarbij de ontwikkeling van de AOW voor een samenwonende als uitgangspunt wordt genomen.

Pensioendatum

De dag waarop de (gewezen) deelnemer 68 jaar wordt.

Pensioensoorten

De deelnemer heeft aanspraak op:

- Levenslang ouderdomspensioen:
  De opbouw is per 1 januari 2023 op jaarbasis gelijk aan 1,54% van de pensioengrondslag in dat kalenderjaar (tot en met 31 december 2020 was en sinds 1 januari 2024 is dit 1,875%; in 2021 was dit 1,41%). Hiervan wordt een twaalfde deel per maand opgebouwd, waarbij een gedeelte van een maand wordt verwaarloosd.

- WIA-excedentpensioen:
  Het WIA-excedentpensioen bij gehele arbeidsongeschiktheid is gelijk aan 70% van dat gedeelte van het pensioengevend salaris dat uitgaat boven de grens van de sociale verzekeringswetten (2023: € 66.956).
  Het WIA-excedentpensioen is maximaal € 78.205 (2023) per jaar.

- Levenslang partnerpensioen:
  Uitgangspunt voor het partnerpensioen is tot 31 december 2020 een opbouw van 70% van het ouderdomspensioen. Op risicobasis wordt dit aangevuld tot 70% van 1,875% van de pensioengrondslag voor dienstjaren na 31 december 2020, inclusief voor toekomstige diensttijd.

- Wezenpensioen:
  Het wezenpensioen bedraagt 14% van het tot 31 december 2020 opgebouwde ouderdomspensioen, op risicobasis aangevuld tot 14% van 1,875% van de pensioengrondslag voor dienstjaren na 31 december 2020, inclusief voor toekomstige diensttijd (zie ook opmerking verhoging pensioenleeftijd hiervoor).

- ANW-hiaat pensioen:
  Het jaarlijkse ANW-hiaatpensioen bedraagt € 10.130 (2023) en wordt jaarlijks op 1 januari herzien aan de hand van de ontwikkeling van de wettelijke ANW-uitkeringen.

Ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving

In het verslagjaar is geen sprake geweest van ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving die hebben geleid tot wijziging van de pensioenregeling.

Vanaf 1 januari 2024 is de toetredingsleeftijd voor deelname aan de pensioenregeling 18 jaar (dit was 20 jaar). Op verzoek van de sociale partners van IKEA paste het pensioenfonds het pensioenreglement hierop aan per 1 januari 2024. De sociale partners hebben ook besloten om de wachttijdregeling te schrappen per 1 januari 2024. De wachttijdregeling was een nabestaandenvoorziening voor aspirant-deelnemers (werknemers < 18 jaar). Hoewel deze regeling is geschrapt blijft deze regeling van toepassing voor de personen die op 31 december 2023 aspirant-deelnemer waren. Voor hen blijft deze regeling gelden zolang zij in dienst van IKEA blijven en nog geen 18 jaar zijn.

Toeslagbeleid

Het toeslagbeleid van het pensioenfonds kent twee soorten indexatie. Het pensioenfonds streeft naar indexatie op basis van de loonindex voor alle actieve deelnemers en prijsindex voor alle slapers en pensioengerechtigden. Daarbij zal het percentage waarmee de aanspraken en rechten van slapers en pensioengerechtigden worden verhoogd nooit meer bedragen dan de loonindex. Negatieve waarden van deze indexcijfers worden op 0% verondersteld.
Indexaties moeten toekomstbestendig zijn. Toekomstbestendig betekent dat niet alleen het komend jaar, maar ook naar verwachting de daaropvolgende jaren de betrokken indexatie kan worden toegekend. Maatstaf voor de toeslagverlening is de beleidsdekkingsgraad. Dit is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden. Bij een beleidsdekkingsgraad van minder dan 110% mogen geen toeslagen worden verleend. Daarboven wel, maar pas als dat toekomstbestendig kan.

Het bestuur van het pensioenfonds heeft in 2023 besloten om een toeslag toe te kennen. Het bestuur heeft gebruik gemaakt van het 'Besluit toeslagverlening in bijzondere omstandigheden' van 7 juni 2022 (staatsblad 2022, 211). In dit besluit zijn tijdelijke verruimde mogelijkheden opgenomen voor de toekenning van toeslagen. Zo is de ondergrens waarboven een toeslag verleend mag worden verlaagd van een beleidsdekkingsgraad van 110% naar 105%. Daarnaast is het toekomstbestendig-indexeren-principe niet van toepassing. De Minister van Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen heeft in het verslagjaar besloten om deze tijdelijke regeling op een later tijdstip te laten vervallen, namelijk op 1 januari 2024. Om gebruik te kunnen maken van genoemd besluit dient het pensioenfonds te voldoen aan een aantal voorwaarden. Het pensioenfonds heeft elk van deze voorwaarden uitgewerkt en onderbouwd. In 2023 heeft het bestuur bovendien gebruik gemaakt van de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken van het reguliere beleidskader, zoals beschreven in de ABTN. Ten behoeve van het besluit inzake de toeslag per 1 januari 2024 heeft het pensioenfonds gebruik gemaakt van de alternatieve onderzoekreeks 2020-2023 van het CBS, waarbij energiecontracten zijn meegenomen op de manier die vanaf 1 juni 2023 de CBS-standaard is geworden. Voorafgaand aan dit besluit is, conform de in de ABTN beschreven afspraken, overleg geweest met sociale partners.

Premiebeleid

De kostendekkende premie bestaat uit:

a) de actuariële premie, berekend op basis van de voor het pensioenfonds prudente verzekeringstechnische grondslagen, zoals vastgelegd in bijlage I van deze ABTN. Hiertoe wordt de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rente per 1 januari van ieder jaar gebruikt;
b) de solvabiliteitsopslag;
c) een opslag voor de begrote uitvoeringskosten van het pensioenfonds, verminderd met de jaarlijkse (excasso) vrijval uit de voorziening voor uitvoeringskosten.

Het pensioenfonds maakt gebruik van premiedemping. Ter bepaling van de gedempte kostendekkende premie wordt in plaats van de hiervoor beschreven rente, conform wettelijke voorschriften, een dempingsrendementscurve gehanteerd. Daarbij wordt rekening gehouden met:

- het rendement op vastrentende waarden op basis van de actuele marktrente per 31 december 2022; en
- toeslagverlening ter hoogte van ten minste de wettelijk minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, indien en voor zover dat tot een opslag leidt die hoger is dan de solvabiliteitsopslag. Bij het pensioenfonds wordt ter bepaling van de inflatiecurve voor de eerste 20 jaar uitgegaan van de verwachtingswaarde voor de groeivoet van het loonindexcijfer, voor zover deze hoger is dan het prijsindexcijfer.

Feitelijke premie

De verschuldigde premie bedraagt 30,4% van de pensioengrondslagsom. Jaarlijks wordt getoetst of de feitelijke premie ten minste gelijk is aan de gedempte kostendekkende premie.

Premiedepot

Het pensioenfonds beoogt een premiedekkingsgraad ter grootte van de vereiste dekkingsgraad per 1 januari van ieder jaar. Om tijdens de looptijd van de overeenkomst een stabiele en passende premiedekkingsgraad te bereiken, is door het pensioenfonds per 1 januari 2024 (en daarmee zonder impact op de jaarrekening van boekjaar 2023) een premiedepot ingesteld. Dit depot wordt gevuld door positieve verschillen tussen de verschuldigde premie en de kostendekkende premie, ex ante gemeten op 1 januari. Als dit verschil negatief is, vindt een onttrekking uit het depot plaats. Het premiedepot kan leeg raken zonder dat dit gevolgen heeft voor de pensioenopbouw, voor zover mogelijk binnen wettelijke kaders. In dit geval accepteert het pensioenfonds een lagere premiedekkingsgraad.
Indien het pensioenfonds in een situatie komt waarin de opgebouwde pensioenen gekort moeten worden, zal eerst het premiedepot vrijvallen ten gunste van het eigen vermogen. Dit kan een gedeeltelijke vrijval betreffen als daarmee een korting afgewend kan worden.

Indien het depot na afloop van de overeenkomst een batig saldo kent, valt dit vrij in het eigen vermogen van het pensioenfonds. In overleg met sociale partners is besloten dat dit saldo kan worden aangewend ter financiering van compensaties die nodig kunnen zijn ten behoeve van de transitie naar een pensioenregeling conform de Wet toekomst pensioenen.
Gezien de relatief beperkte omvang van het premiedepot zal hiervoor geen separaat beleggingsbeleid opgesteld worden. Het premiedepot zal alleen boekhoudkundig worden gescheiden van het totale vermogen, zonder rekening te houden met rentevergoeding.

Bijstorting

De werkgever is op eerste verzoek van het pensioenfonds in aanvulling op de hiervoor genoemde premie verplicht om een bijstorting in het pensioenfonds te doen indien en voor zover pensioenkortingen door het pensioenfonds op grond van de alsdan actuele wet- en regelgeving in enig jaar op geen enkele andere wijze kunnen worden voorkomen dan wel uitgesteld.

Risicohouding en (aanvangs)haalbaarheidstoets

De risicohouding van STIP is zowel voor de korte als de lange termijn gekwantificeerd. Voor de korte termijn aan de hand van het strategisch beleggingsbeleid en voor de lange termijn met behulp van een aanvangshaalbaarheidstoets, waarin het huidige pensioenfondsbeleid is geïntegreerd.

Korte termijn risicohouding

De belangrijkste indicator van het beleggingsrisico bij het pensioenfonds is het Vereist Eigen Vermogen (VEV). Het strategisch VEV, dat gebaseerd wordt op het strategische beleggingsbeleid van het pensioenfonds, varieert in de tijd door marktontwikkelingen. Het werkelijk VEV kan afwijken van het strategisch VEV door verschuivingen in de feitelijke mix (binnen de bandbreedtes ten aanzien van de allocatie naar de verschillende beleggingscategorieën) en doordat de afdekking van het rente- en valutarisico niet op ieder moment exact op de strategische norm zit.
De korte termijn risicohouding is vastgelegd als een bandbreedte om het strategisch VEV. Deze bandbreedte is bedoeld om uitvoering te geven aan het feitelijke beleggingsbeleid. In 2022 heeft het pensioenfonds berekend welke VEV-percentages van toepassing waren bij de meest defensieve en offensieve beleggingsmixen die mogelijk zijn binnen de door het fonds gestelde bandbreedtes ten aanzien van de verschillende beleggingscategorieën. Op basis van deze berekeningen is besloten om de ondergrens van de korte termijn risicohouding gelijk te stellen aan 86% van het strategisch VEV en de bovengrens op 114% van het strategisch VEV.
Ten minste eenmaal per kwartaal wordt door het pensioenfonds gemonitord of het feitelijk VEV binnen deze bandbreedte van de korte termijn risicohouding valt. De bandbreedte wordt geëvalueerd bij een significante aanpassing van het strategische beleggingsbeleid.

Lange termijn risicohouding

De lange termijn risicohouding is bepaald op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets. Met een (aanvangs)haalbaarheidstoets kijkt het pensioenfonds of de afgesproken pensioenambities worden gerealiseerd, of het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is en of het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft. Bij grote veranderingen, zoals een nieuwe pensioenregeling of een andere significante wijziging, voert het pensioenfonds een aanvangshaalbaarheidstoets uit. Vervolgens doet het pensioenfonds ieder jaar de jaarlijkse haalbaarheidstoets en rapporteert die uiterlijk 30 juni aan DNB.
De haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd als monitor van gestelde normen. Aan de hand van de uitkomsten van de haalbaarheidstoets beoordeelt het pensioenfonds of het verwacht pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het 'slecht weer'-scenario in lijn zijn met de door het pensioenfonds zelf gekozen ondergrenzen. Deze zelf gekozen ondergrenzen moeten passen binnen de risicohouding van het pensioenfonds.

In 2015 voerde het pensioenfonds de initiële aanvangshaalbaarheidstoets uit op basis van de vaste scenarioset van DNB. Het bestuur stelde drie grenzen vast die het sindsdien hanteert:

1. Een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de situatie dat precies aan de vereisten van het vereist eigen vermogen wordt voldaan. Deze is door het pensioenfonds vastgesteld op 90%. Dit is gelijk aan een jaarlijkse aanpassing van de pensioenen met 70% van de loon- c.q. prijsinflatie.
2. Een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie. Deze is ook vastgesteld op 90%.
3. Een maximale afwijking van het pensioenresultaat in het slechtweerscenario. Het bestuur heeft deze vastgesteld op 35%.

Uitkomsten jaarlijkse haalbaarheidstoets 2023

Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat nog steeds aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. Jaarlijks wordt vanuit de feitelijk financiële positie van het pensioenfonds getoetst of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het pensioenfonds gekozen ondergrens en of het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau. De uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets van juni 2023, naar de stand 1 januari 2023, zijn als volgt:

- Het verwachte pensioenresultaat, startend vanuit de feitelijke dekkingsgraad (123,6%), bedraagt 88,0%. In een slechtweerscenario (5% percentiel) bedraagt het pensioenresultaat 73,2%. De relatieve afwijking is daarmee gelijk aan 16,8%
- Het verwachte pensioenresultaat, startend vanuit de vereiste dekkingsgraad (118,4%), is voor het laatst in de aanvangshaalbaarheidstoets van november 2020 bepaald en bedroeg 101,6%. In een slechtweerscenario (5% percentiel) bedroeg het pensioenresultaat 82,3%. De relatieve afwijking is daarmee gelijk aan 19,0%.

In 2023 is niet voldaan aan de gestelde norm van 90% verwacht pensioenresultaat. Wetgeving schrijft voor dat het bestuur van het pensioenfonds in overleg moet treden met sociale partners over deze resultaten. Het is niet nodig om verdere maatregelen te nemen. Dit is besproken met sociale partners en heeft niet geleid tot beleidsmatige aanpassingen. Sociale partners hebben het bestuur van het pensioenfonds laten weten de ontwikkeling van het verwachte pensioenresultaat in de toekomstige jaren af te wachten en hebben bovendien geconstateerd dat deze vorm van risicohouding zal verdwijnen in de nieuwe pensioenregeling (onder de Wet toekomst pensioenen).

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

In 2023 werden verkiezingen gehouden voor de Provinciale Staten. De Provinciale Staten kozen een nieuwe Eerste Kamer. Vlak voor de installatie van de nieuwe Eerste Kamer nam de oude Eerste Kamer de Wet toekomst pensioenen (Wtp) aan. Daardoor ging de Wet toekomst pensioenen op 1 juli 2023 in. In het nieuwe stelsel zijn er alleen nog premieregelingen. De uitvoering van het pensioenakkoord noopt tot het maken van keuzes, onder andere op het gebied van contractvorm, invaren, compensatie, ambitieniveau, risicohouding en beleggingsbeleid. Sociale partners hebben de keuze tussen overgaan naar de Flexibele Premieovereenkomst (FPO) of de Solidaire Premieovereenkomst (SPO) en kunnen een verzoek aan het pensioenfonds doen om de tot de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten door middel van een interne collectieve waardeoverdracht over te dragen naar de nieuwe pensioenregeling ("invaren").

In het besluitvormingsproces voor de keuze van de nieuwe pensioenovereenkomst heeft het pensioenfonds een adviserende rol en moet na de keuze van de sociale partners bepalen of het de opdracht van de sociale partners voor uitvoering van de nieuwe pensioenovereenkomst aanvaardt en het verzoek tot invaren honoreert. Uiterlijk 1 januari 2028 moet de transitie van de huidige pensioenregeling naar het nieuwe pensioenstelsel plaatsvinden. Besluitvorming ten aanzien van de nieuwe pensioenregeling is gedeeltelijk toegewezen aan sociale partners, maar ook het pensioenfonds heeft een belangrijke rol bij de inrichting van de nieuwe pensioenregeling. Om te zorgen voor een beheerst transitieproces heeft het pensioenfonds samen met de aangesloten werkgevers een projectorganisatie ingericht. Door de projectgroep is een planning opgesteld die richting geeft aan de uit te voeren werkzaamheden. Deze planning sluit aan op de gehanteerde mijlpalen, de voorlopig vastgestelde transitiedatum van 1 januari 2026 en de van deze transitiedatum afgeleide (wettelijke) mijlpalen.

Sociale partners hebben hun voorkeur uitgesproken voor:
- invaren, afhankelijk van uitkomsten berekeningen;
- de Solidaire Premieovereenkomst (SPO);
- het zo stabiel mogelijk maken van de variabele uitkering.

De Wtp brengt met zich mee dat vanaf 1 juli 2023 nieuwe regels gelden voor de interne klachtenprocedure van pensioenfondsen. De nieuwe wettelijke bepalingen moeten het voor deelnemers gemakkelijker maken om een klacht in te dienen. In lagere regelgeving staan nadere voorschriften. Het pensioenfonds paste zijn klachtenregeling hierop aan.

Per 1 januari 2024 startte een externe geschillencommissie, de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP).
De Stichting Geschilleninstantie Pensioenfondsen is bedoeld om de civiele rechtspraak te ontlasten. Als een ontevreden deelnemer en zijn pensioenfonds er onderling niet uitkomen, kan de deelnemer zijn geschil voorleggen aan de GIP. Een deelnemer kan kiezen voor bemiddeling door de Ombudsman Pensioenen, die met ingang van 1 januari 2024 onderdeel is van de GIP, of voor geschillenbeslechting. De GIP behandelt met ingang van 1 januari 2024 bestaande (met terugwerkende kracht tot 1 juli 2023) en nieuwe geschillen. Pensioenfondsen moeten zich aansluiten bij deze nieuwe externe geschilleninstantie. Aanvankelijk was de geschilleninstantie bedoeld om zaken rond omzetten huidige pensioenen op te lossen. Maar de geschilleninstantie krijgt een permanent karakter en zal dus niet alleen rond het omzetten van de huidige pensioenen een rol spelen. In november 2023 stuurde de stichting een uitgebreide brief aan het pensioenfonds, onder meer bedoeld om de aansluiting bij de GIP tijdig te realiseren. Het pensioenfonds is per 1 januari 2024 aangesloten bij de GIP.

Vanaf 1 januari 2024 is de minimale toetredingsleeftijd voor pensioenregelingen 18 jaar (dit was 21 jaar). Sociale partners van IKEA hebben besloten dat er vanaf 1 januari 2024 geen toetredingsleeftijd meer is voor deelname aan de pensioenregeling (dit was 20 jaar). Op verzoek van de sociale partners van IKEA paste het pensioenfonds het pensioenreglement hierop aan per 1 januari 2024.

Op weg naar het nieuw stelsel is datakwaliteit belangrijk. Zowel het pensioenfonds als deelnemers zijn erbij gebaat als de administratie op orde is. Helemaal als sociale partners besluiten om pensioenen om te zetten naar het nieuwe stelsel. Veel pensioenfondsen zijn bezig met een onderzoek naar datakwaliteit. Er is door de Pensioenfederatie een Stappenplan Kader datakwaliteit opgesteld voor het omzetten van huidige pensioenen in het nieuwe stelsel. Het pensioenfonds heeft besloten om dat stappenplan te doorlopen voordat de pensioenen worden omgezet. De eerste stappen zijn in 2023 gezet, de overige stappen worden gezet in 2024.

De risicopreferentie van deelnemers is input voor de risicohouding van het pensioenfonds. Het pensioenfonds moet de risicohouding voor beleggen baseren op de uitkomsten van een risicopreferentieonderzoek (RPO), wetenschappelijke inzichten en deelnemerskenmerken. Die risicohouding heeft strakke grenzen. Bij overschrijding van de geformuleerde grenzen moet het pensioenfonds het beleggingsbeleid aanpassen. Het pensioenfonds zal daarnaast vóóraf vastleggen hoe het beleid bij overschrijding van die grenzen wijzigt.

7. BELEGGINGENPARAGRAAF

Doelstelling

Het hoofddoel van het beleggingsbeleid is het, binnen aanvaardbare risicogrenzen en de vastgelegde risicohouding, leveren van een optimale bijdrage aan het veiligstellen van de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Er wordt geprobeerd beleggingsrisico's zo goed mogelijk te beheersen en voldoende rendement te behalen om aan de pensioenverplichtingen te voldoen. Er wordt hierbij rekening gehouden met de verplichtingen (structuur) van het pensioenfonds, de daarmee samenhangende risico's en de solvabiliteitseisen die voor het pensioenfonds gelden.

Beleggingsbeleid

Het strategische beleggingsbeleid wordt door het bestuur vastgesteld en beschrijft de verdeling van de beleggingsportefeuille over de verschillende beleggingscategorieën en de mate van renteafdekking. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen het verwachte rendement en het risico van de beleggingen en wordt er rekening gehouden met de risicohouding van het pensioenfonds.

Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid en de concrete invulling van richtlijnen maakt het bestuur mede gebruik van een 'Asset Liability Management'-analyse (ALM-studie). Deze studie wordt eens per drie jaar uitgevoerd of zoveel eerder als het bestuur dit nodig acht. De meest recente ALM-studie is in 2021 uitgevoerd, waarbij een update is uitgevoerd in 2022. De ALM-studie en de inputvariabelen die daarbij worden gebruikt, voldoen steeds aan de wettelijke eisen die gelden. Bij de invulling van het beleggingsbeleid wordt rekening gehouden met de door het bestuur opgestelde Investment Beliefs. Tevens zorgt het bestuur ervoor dat het gevoerde beleggingsbeleid prudent is.

Het beleggingsbeleid kenmerkt zich door een strategische allocatie van 50,5% naar vastrentende waarden (matching), 10,0% naar vastrentende waarden (return), 34,5% naar aandelen en 5,0% naar beursgenoteerd vastgoed.

In de onderstaande tabel is opgenomen de strategische en de feitelijke beleggingsmix op 31 december 2023 van STIP.

	Strategisch	Feitelijk	Bandbreedte
Vastrentend matching	**50,5%**	**48,8%**	**44,5% - 56,5%**
• Staatsobligaties + renteafdekking	29,3%	27,0%	
• Staatsgerelateerde leningen	0,0%	1,8%	
• Hypotheken	12,5%	12,0%	
• Asset Backed Securities	8,7%	8,0%	
Vastrentend return	**10,0%**	**9,3%**	**8,0% - 12,0%**
• High Yields	5,0%	4,7%	
• Emerging Market Debt	5,0%	4,6%	
Aandelen	**34,5%**	**34,7%**	**28,5% - 40,5%**
Beursgenoteerd vastgoed	**5,0%**	**5,1%**	**3,0% - 7,0%**
Liquide middelen	**0,0%**	**2,1%**	**0% - 5%**
TOTAAL	**100,0%**	**100,0%**	

De feitelijke invulling van de portefeuille van STIP gebeurt volledig met institutionele beleggingsfondsen.
De strategische renteafdekking bedraagt 45,0%. De strategische renteafdekking is in 2024 verhoogd naar 60%. De renteafdekking vindt plaats binnen een marktrentekader. Het renteafdekkingspercentage kent een bandbreedte van 5%-punt boven en 5%-punt onder de strategische norm.
De vastrentende waarden betreffen in beginsel euro beleggingen. Als er toch niet-euro beleggingen worden gedaan, dan worden deze binnen het betreffende beleggingsfonds afgedekt naar de euro, waardoor er uiteindelijk geen valutarisico meer is. Binnen de aandelenportefeuille is een deel belegd in aandelen die luiden in euro's. Voor de niet-euro belangen is als beleid geformuleerd dat het valutarisico niet wordt afgedekt. In het aandelenfonds bij L&G wordt het valutarisico dan ook niet afgedekt. Ook binnen de beursgenoteerd vastgoedportefeuille wordt het valutarisico niet afgedekt.

Rendementen

De vastrentend matching portefeuille heeft in 2023 een resultaat van 2,3% behaald. De renteafdekking heeft afgelopen jaar een positieve bijdrage geleverd aan het totale absolute rendement van het pensioenfonds, doordat de rente in 2023 per saldo is gedaald. De vastrentend return portefeuille heeft een nettorendement van 9,9% behaald. De aandelenportefeuille heeft dit jaar een nettoresultaat behaald van 20,3%. De beursgenoteerd vastgoedportefeuille heeft in 2023 een nettoresultaat behaald van 8,8%. Het totale rendement na kosten kwam daarmee uit op 10,1%.
Hieronder wordt (zowel absoluut als relatief) weergegeven hoe de performance van STIP over 2023 was voor de verschillende onderdelen van de portefeuille ten opzichte van de bijbehorende benchmark.

Categorie	Portefeuillerendement na beheerkosten	Benchmark	Relatief resultaat t.o.v. benchmark
Vastrentend matching	**2,3%**	**3,7%**	**-1,4%**
• Staatsobligaties			
- CT Euro Government Bond	6,3%	6,5%	-0,2%
• Renteafdekkingsfonds			
- CT Nominal Swap fund	-3,5%	-3,5%	0,0%
- CT Euro Liquidity fund	1,4%	1,4%	0,0%
• Staatsgerelateerde leningen	6,0%	5,7%	0,3%
• Hypotheken	1,7%	6,1%	-4,4%
• Asset Backed Securities	7,9%	4,5%	3,4%
Vastrentend return	**9,9%**	**10,0%**	**-0,1%**
• High Yield	10,7%	11,5%	-0,8%
• Emerging Market Debt	8,9%	8,4%	0,5%
Aandelen[1]	**20,3%**	**15,9%**	**+4,4%**
• L&G ESG PA World Equity	8,5%	8,2%	0,3%
• AeAM World Equity	9,3%	10,3%	-1,0%
Vastgoed	**8,8%**	**8,6%**	**+0,2%**
Totaal portefeuille	**10,1%**	**9,0%**	**+1,1%**

[1] Per 21 augustus 2023 is STIP overgegaan van AeAM als manager aandelen ontwikkeld naar L&G. Het AeAM Worlc Index fund zit dus niet langer in de portefeuille.

Vastrentende waarden

Het rendement op vastrentende waarden in de matching portefeuille wordt grotendeels gedreven door de ontwikkeling van de rente. In 2023 heeft de ontwikkeling van de rente voor een positief rendement gezorgd (de rente is per saldo gedaald). Het totaalrendement over 2023 voor de vastrentende waarden bedraagt 3,7%. Binnen de matching portefeuille valt het positieve rendement op Asset Backed Securities op, maar ook dat het rendement van het AeAM Dutch Mortage Fund 2 flink achter bleef bij het benchmark rendement over 2023 (1,7% fondsrendement versus 6,1% benchmarkrendement). Dit wordt verklaard doordat de hypotheekrentes minder snel stijgen of dalen dan staatsrentes. Bij de sterk dalende rentes in het vierde kwartaal van 2023 bleef de hypotheekrente dus achter. Hiernaast verwacht AeAM een sterkte daling in de verwachte prepayments (van 4% naar 3%), wat een negatief effect heeft gehad op de waardering.

Portefeuille-ontwikkeling: In 2023 is de allocatie naar het staatsgerelateerde leningen fonds bij AeAM (Aegon) geleidelijk afgebouwd. De strategische weging van het zogenaamde GRIF is opgeteld bij de strategische weging van de LDI portefeuille. Om de extra gelden uit de verkoop van het GRIF goed te kunnen managen, is er in 2023 ook een geldmarktfonds bij CTI toegevoegd aan de beleggingen.

Het rendement op vastrentende waarden in de return portefeuille is grotendeels gedreven door de ontwikkeling van de kredietopslagen. Voor zowel Hoogrentende obligaties (High Yield) als voor (staats-)obligaties uit opkomende landen (EMD) zijn de kredietopslagen in 2023 gedaald hetgeen heeft geleid tot goede rendementen. De risico-opslag op obligaties in opkomende landen (Barclays EMD Hard Currency) is gedaald van 3,90% (eind 2022) naar 3,50% (eind 2023). STIP realiseerde in 2023 een rendement van 8,9% op het AeAM Emerging Market Debt Fund. De risico-opslag op hoogrentende obligaties (High Yield) is gedaald van 6,25% (eind 2022) naar 5,26% (eind 2023). STIP realiseerde in 2023 een rendement van 10,7% op het AeAM High Yield Fund.

Aandelen

Aandelen zijn in 2023 stevig gestegen ten opzichte van ultimo 2022. Er werd eind 2022 gerekend op een recessie, maar deze kwam er niet in de Verenigde Staten. Verder daalde de inflatie sneller dan oorspronkelijk was verwacht, met name door sterk dalende energieprijzen. Deze daling in inflatie zorgde voor lagere rentes, wat zorgt voor een positievere waardering van bedrijven en daarmee hogere koersen.

Ook het optimisme over kunstmatige intelligentie zorgde voor sterk stijgende koersen, met name bij technologie aandelen. De zeven grootste technologie aandelen in de US stegen allen met meer dan 48%, met als grootste uitschieters Nvidia (+239%) en Meta (+194%). Deze zeven technologie aandelen hebben een grote weging (ca. 25%) in de aandelenportefeuille.

Het totaal rendement op aandelen van STIP over 2023 is 20,3%. Met uitzondering van het derde kwartaal werd er in de overige kwartalen een positief rendement behaald.

Portefeuille ontwikkeling: STIP is in 2023 gewijzigd van aandelenmanager voor ontwikkelde markten van AeAM naar LGIM. LGIM is een manager die goed scoort op het ESG beleid. Het fonds waarin belegt word, het L&G ESG Paris Aligned World Equity Index Fund is dan ook een artikel 9 fonds, wat de hoogste ESG classificatie onder SFDR is. De overgang naar LGIM vond plaats op 21 augustus.

Vastgoed

De vastgoedportefeuille van STIP wordt ingevuld door beleggingen in aandelen van vastgoedbedrijven. Deze aandelen zijn over 2023 gestegen met 8,8%. Sinds november 2022 is de benchmark van het Northern Trust Developed Real Estate ESG Index Fund gewijzigd naar de Solactive Developed Real Estate ESG Climate Index. Het fonds heeft een outperformance van 0,2% gerealiseerd ten opzichte van deze index.

De Beleggingsadviescommissie (BAC)

De BAC geeft een nadere invulling aan en bewaakt het beleggingsbeleid binnen het kader dat door het bestuur is gesteld. De BAC bereidt voorstellen aangaande wijziging van het beleggingsraamwerk en het strategische beleid voor ten behoeve van het bestuur. De BAC is verantwoording verschuldigd aan het bestuur. Tevens ziet de BAC erop toe dat het vermogensbeheer binnen de richtlijnen valt die door het bestuur zijn vastgesteld en dat de strategische benchmark geschikt is om de beleggingsdoelstellingen van het pensioenfonds te realiseren.

De BAC is namens het bestuur het eerste aanspreekpunt voor het vermogensbeheer. Minimaal op kwartaalbasis heeft de BAC een vergadering. In 2023 heeft de BAC een risicobudget-studie uitgevoerd om de beleggingsmix onder de loep te nemen. Ook is de overgang van aandelen ontwikkeld van AeAM naar LGIM gefaciliteerd. Verder werd een verhoging van de renteafdekking onderzocht. In 2024 zal de BAC onder meer richten op de volgende onderwerpen:

- Renteafdekking - Er is onderzocht om de renteafdekking te verhogen naar 60%. Dit is gedaan omdat de dekkingsgraad inmiddels beduidend hoger is dan in 2021 en om de dekkingsgraadvolatiliteit te verkleinen. Het besluit over deze verhoging is begin 2024 gemaakt. Daarnaast zal er, afhankelijk van economische ontwikkelingen, de ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad en de beoogde invaardekkingsgraad, in de loop van 2024 worden onderzocht of het wenselijk is om de renteafdekking verder te verhogen.
- Het pensioenakkoord - afhankelijk van de contractkeuze door de sociale partners zullen door het pensioenfonds keuzes worden gemaakt voor het beleggingsbeleid, het beschermingsrendement en het toedelen naar verschillende deelnemersgroepen. En wordt onderzocht in hoeverre de beleggingen en de beleggingsstructuur aansluiten bij de nieuwe kaders, bijvoorbeeld in welke mate de huidige invulling van de portefeuille nog passend is.
- Aandelen opkomende markten - STIP heeft besloten dat het in 2024 (wederom) zal gaan beleggen in aandelen opkomende markten. Dit besluit komt voort uit een strategische asset allocatie studie die in 2023 is uitgevoerd. Hieruit bleek dat het toevoegen van aandelen opkomende markten diversificatie voordelen oplevert. Verder zit er een grotere risicopremie op aandelen opkomend ten opzichte van aandelen ontwikkeld. Dit betekent dat men verwacht extra gecompenseerd te worden voor het extra risico dat aan aandelen opkomende markten zit.
- Bedrijfsobligaties - STIP heeft besloten dat het in 2024 ook zal gaan beleggen in bedrijfsobligaties. Ook dit besluit komt voort uit de strategische asset allocatie studie die in 2023 is uitgevoerd. De bedrijfsobligaties zullen deel uit gaan maken van de matching portefeuille. Naar verwachting leveren bedrijfsobligaties een hoger rendement op dan staatsobligaties, aangezien de belegger gecompenseerd dient te worden voor het extra risico ten opzichte van staatsobligaties. In 2024 zal een onderzoek worden opgestart naar het vinden van een geschikte manager.
- EMD - STIP gaat in 2024 verder onderzoeken of het wil doorgaan met beleggen in de categorie EMD. De relatief hoge kosten en moeilijkheden rondom ESG-beleggen in deze categorie zijn redenen voor STIP om eventueel de strategische allocatie naar EMD te verlagen naar 0%. Bij een verlaging van de allocatie naar EMD zal er budget vrijkomen om te alloceren in een andere categorie. Naar welke categorie dit budget zal worden gealloceerd zal in 2024 nader worden onderzocht.

Deze onderwerpen worden verder toegelicht in het beleggingsplan 2024.

Verantwoord beleggen

STIP wil maatschappelijk verantwoord beleggen en zo bijdragen aan een duurzame economische groei voor volgende generaties. Verantwoord beleggen is geen doel op zich en ook de kosten en het verwachte rendement moeten meegewogen worden. STIP wil binnen deze kaders en binnen haar mogelijkheden een rol spelen in maatschappelijk verantwoord handelen, inclusief beleggen. Bij het formuleren van de uitgangspunten voor het MVB-beleid heeft het bestuur de deelnemers betrokken.

STIP sluit aan bij de Nederlandse wetgeving door niet te beleggen in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van clustermunitie. Hoewel het beleggen in deze ondernemingen is toegestaan tot 5% indien een beleggingsfonds passief belegt, vraagt STIP ook van deze fondsen dat zij geen enkel bedrijf opnemen dat betrokken is bij de productie van clustermunitie. Naast ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van clustermunitie sluit STIP ook ondernemingen uit die andere controversiële wapens ontwikkelen, zoals landmijnen en chemische wapens. Verder mag er niet worden belegd in overheden en ondernemingen die op (inter)nationale sanctielijsten staan. Daarnaast mag er niet in ondernemingen geïnvesteerd die de UN Global Compact principes schenden. Tot slot sluit STIP ondernemingen uit die betrokken zijn bij de productie, verwerking en verkoop van fossiele brandstoffen, waaronder ook kernenergie. Naast deze verboden thema's hanteert STIP nog een aantal thema's waar het fonds liever niet in belegt. Het verschil tussen verboden categorieën en afkeurcategorieën is dat STIP niet belegt in fondsen die de verboden categorieën niet uitsluiten, terwijl dit wel het geval kan zijn bij de afkeurcategorieën. De afkeurcategorieën worden net als de verboden thema's meegenomen in het selectie- en evaluatieproces van vermogensbeheerders. Het pensioenfonds zal tijdens dit proces beoordelen hoeveel van deze categorieën en in welke mate een beleggingsfonds deze categorieën uitsluit.

Periodiek controleert het pensioenfonds of wordt voldaan aan de uitsluitingen en ieder jaar laat het pensioenfonds de vermogensbeheerders bevestigen dat de sanctiemaatregelen zijn nageleefd. In 2023 zijn geen overschrijdingen geconstateerd van het uitsluitingenbeleid en geen overtredingen van de sanctiewetgeving.

Daarnaast is in december 2018 het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB) convenant voor pensioenfondsen ondertekend en worden de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (UNPRI) gevolgd. Door het volgen van het IMVB-convenant worden ook de OESO-richtlijnen en Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties (UNGP) gevolgd. Vanuit het convenant is een instrumentarium voortgekomen met advies voor de deelnemende pensioenfondsen met betrekking tot het vormgeven van het beleid. Deze adviezen heeft STIP geïmplementeerd in haar MVB-beleid.

Met betrekking tot klimaatrisico's heeft STIP ook steeds meer aandacht voor het in kaart brengen en monitoren van deze risico's. In de meest recente ALM-studie zijn de effecten van verschillende klimaatscenario's doorgerekend op de strategische portefeuille. Het komende jaar zal STIP op zoek gaan naar meer mogelijkheden om klimaatrisico's in de portefeuille te identificeren en te beperken.

STIP vindt het belangrijk dat beleggingsfondsen ESG-beoordelingen meenemen in hun beleggingsstrategie. STIP stelt hierbij als voorwaarde dat een vermogensbeheerder verder gaat dan enkel uitsluiten: de vermogensbeheerder moet de UN PRI hebben ondertekend en de strategie moet gebruik maken van ESG-data en op basis van deze gegevens de portefeuille bedienen. De manier waarop een vermogensbeheerder dit doet is onderdeel van het selectie- en evaluatieproces. STIP streeft ernaar om best-in-class te beleggen: per sector en regio zal enkel worden belegd in de ondernemingen met de hoogste ESG-score. Een uitzondering op dit streven geldt voor de beleggingscategorieën LDI en euro staatsobligaties, omdat het in deze categorieën momenteel beperkt mogelijk is om onderscheid te maken in ESG-score tussen de landen. Naast ESG-integratie per beleggingsfonds weegt STIP de mogelijkheden om ESG te integreren ook mee bij het bepalen of al dan niet mag worden belegd in een beleggingscategorie. ESG is onderdeel van de investment cases die STIP per beleggingscategorie heeft opgesteld. Bij het bijwerken van de investment case zullen de ESG-aspecten per categorie worden beoordeeld.

Met ingang van 10 maart 2021 moeten pensioenfondsen voldoen aan een Europese verordening met informatieverplichtingen over duurzame beleggingen, de zogenaamde Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De SFDR, ook wel de informatieverschaffingsverordening, komt voort uit het actieplan van de Europese Commissie voor de financiering van een duurzame economie. De SFDR brengt met zich mee dat pensioenfondsen aanvullende informatie met betrekking tot duurzaamheid in het beleggingsproces moeten verstrekken op hun website. STIP hanteert sinds de implementatie van Level 2 van SFDR, op 1 januari 2023, een SFDR 8 classificatie en rapporteert alle benodigde documenten op de website om te voldoen aan de nieuwe wetgeving.

Tevens heeft het pensioenfonds sinds 2023 te maken met een jaarlijkse publicatieplicht van de zogenaamde periodieke rapportage (PD) in het jaarverslag over het voorgaande jaar, waarin de daadwerkelijk gerealiseerde MVB-kenmerken moeten worden gerapporteerd. De PD is opgenomen in een bijlage van dit jaarverslag. Verder heeft het pensioenfonds in 2023 (over 2022) de 'Principal Adverse Sustainability Statement' (verklaring ongunstige effecten op duurzaamheid, ook wel artikel 4 SFDR) vastgesteld. Hierin staat beschreven of en hoe het pensioenfonds de 18 voorgeschreven ongunstige effecten ('Principal Adverse Indicators') meeneemt in het beleggingsbeleid. Tot slot moest het pensioenfonds in 2023 voor de eerste keer een jaarlijkse rapportage van zogenaamde 'ongunstige effecten van beleggingen op duurzaamheids-indicatoren' (de PAI-rapportage) publiceren op de website. Hierin is verslag gedaan van de kwantitatieve realisatie van deze ongunstige effecten alsmede een kwalitatieve beschrijving van deze grootheden, een vergelijking ten opzichte van voorgaande periode en een toelichting op de beheersmaatregelen die het pensioenfonds heeft genomen of zal nemen.

8. FINANCIËLE PARAGRAAF

Samenvatting van de financiële positie van het pensioenfonds en de ontwikkelingen gedurende het jaar (x € 1.000):

Ontwikkeling dekkingsgraad

	Vermogen	Technische voorziening	Dekkingsgraad (%)
Stand per 31 december 2022	533.138	431.329	123,6
Beleggingsresultaten	56.252	23.293	6,2
Premiebijdragen	42.037	24.344	2.6
Uitkeringen	-3.322	-3.354	0,2
Overig	1.127	26.421	-7,3
Stand per 31 december 2023	629.232	502.033	125,3

Het effect overig wordt veroorzaakt door kruiseffecten. De bepaling van de procentuele effecten van de diverse resultaatbronnen op de dekkingsgraad zijn conform de richtlijnen van DNB uitgedrukt ten opzichte van de primo dekkingsgraad. Dit zorgt ervoor dat de optelling van de primo dekkingsgraad plus alle afzonderlijke procentuele effecten niet leidt tot de ultimo dekkingsgraad. Het verschil betreft de kruiseffecten en wordt verantwoord onder de noemer "overig".

	31-12-2023	31-12-2022	31-12 2021	31-12 2020	31-12 2019
	%	%	%	%	%
Actuele dekkingsgraad	125,3	123,6	117,4	104,5	104,6
Beleidsdekkingsgraad	133,1	121,7	111,7	98,4	104,5
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,6	104,7	104,5	104,5	104,6
Vereiste dekkingsgraad	124,6	124,9	121,2	119,6	118,4

De vereiste dekkingsgraad van 124,6% is op basis van de strategische beleggingsmix (2022: 124,9%).

Volgens het financieel toetsingskader (FTK) moeten pensioenfondsen zorgen voor stabiele pensioenen en meer transparantie. Dit betekent onder andere dat naast de actuele dekkingsgraad sprake is van een beleidsdekkingsgraad waarop pensioenfondsen hun beleidsbeslissingen moeten baseren. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdende gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad ultimo 2023 was 133,1% (2022: 121,7%).

Per jaareinde moet de reële dekkingsgraad worden gerapporteerd aan DNB. In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. De reële dekkingsgraad ultimo 2023 bedraagt 94,2% (2022: 89,4%).

Het pensioenfonds heeft op 17 maart 2023 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB. DNB heeft ingestemd met dit plan op 23 mei 2023. Het plan wordt jaarlijks voor 1 april geactualiseerd. Per einde Q1 2023 lagen de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad boven de vereiste dekkingsgraad en is het herstelplan beëindigd.

Uitkomst van de solvabiliteitstoets

Het pensioenfonds bevindt zich in een toereikende financiële situatie.
Er is géén sprake van een reservetekort, aangezien de beleidsdekkingsgraad (133,1%) hoger is dan de vereiste dekkingsgraad (124,6 %). De beleidsdekkingsgraad (133,1%) is hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,6%). Hierdoor is er géén sprake van een dekkingstekort.

Actuariële analyse van het resultaat
De samenstelling van het resultaat over 2023 en 2022 en de wijzigingen daarin blijken uit het volgende overzicht (x € 1.000):

	2023	2022
Resultaat op wijziging rentetermijnstructuur	-8.643	229.482
Resultaat op interest/beleggingen	41.602	-209.180
Resultaat op premie	17.501	1.820
Resultaat op kosten	129	188
Resultaat op waardeoverdrachten	-195	-33
Resultaat op uitkeringen	32	-1
Resultaat op toeslagen	-22.673	-21.331
Resultaat op sterfte	1.243	419
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-1.045	-667
Resultaat op overige kanssystemen	295	64
Wijziging actuariële uitgangspunten	-1.183	-4.691
Overige incidentele mutaties	-1.673	2
Resultaat	25.390	-3.928

Resultaat op wijziging rentetermijnstructuur

Ultimo 2023 bedraagt de gemiddelde rekenrente 2,20% (ultimo 2022: 2,32%).
De lagere rente levert een negatief resultaat op.

Resultaat op interest/beleggingen.

Het in 2023 behaalde beleggingsrendement was hoger dan de benodigde interest voor de verplichtingen. Daardoor ontstond een positief resultaat.

Resultaat op premie

De ontvangen premie is hoger dan de zuiver kostendekkende premie.
Het positieve resultaat op premie wordt voornamelijk veroorzaakt door het verschil met de zuiver kostendekkende premie van € 11.463.000, de vrijval van de solvabiliteitsopslag € 6.095.000 en de niet-doorbelaste 'stop loss' premie van € 63.000.

Resultaat op kosten

Het resultaat op kosten is positief, omdat de kostenopslag in de premie (2,8% over de pensioenopbouw) hoger is dan de kostenopslag in de voorziening (2,2% over de pensioenopbouw).

Resultaat op waardeoverdrachten

Op waardeoverdrachten wordt een resultaat behaald, omdat de overdrachtssom op wettelijk voorgeschreven grondslagen wordt vastgesteld. Deze grondslagen wijken af van de grondslagen waarop de technische voorziening is gebaseerd.

Resultaat op toeslagen

In december 2023 heeft het bestuur besloten om de aanspraken en ingegane uitkeringen te verhogen per 1 januari 2024 met 6,55% voor actieve deelnemers en 3,51% voor inactieve deelnemers.

Dit geeft een negatief resultaat van € 22.673.000.

Resultaat op sterfte

Het resultaat op sterfte is te splitsen naar resultaat op lang leven (verzekerden worden ouder dan werd verondersteld op basis van de fondsgrondslagen) en het resultaat op kort leven (verzekerden sterven eerder dan werd verondersteld op basis van de fondsgrondslagen).
Het resultaat op sterfte levert in 2023 een positief resultaat op, bestaande uit een negatief resultaat op lang leven en een positief resultaat op kort leven.

Resultaat op arbeidsongeschiktheid

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid heeft betrekking op de in het pensioenfonds lopende arbeidsongeschiktheids-uitkeringen, premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (schadereserve) en IBNR-voorziening.

De IBNR is gedaald met € 267.000. De IBNR is gebaseerd op de som van de risicopremie arbeidsongeschiktheid over het jaar 2022 en 2023. Door invalideringen is de technische voorziening gestegen met € 2.475.000.

Wijziging actuariële grondslagen

Het bestuur heeft besloten om per 31 december 2023 de ervaringssterfte, de partnerfrequenties, de hoogte van de kostenvoorziening en de excassokosten aan te passen. Hierdoor is de technische voorziening gestegen met € 1.183.000.
Wijzigingen per ultimo 2023:

- Overgang naar Ervaringssterftemodel Bell (2022: Milliman Ervaringssterftemodel 2020). Technische voorziening stijgt met € 1.661.000.
- Aangepaste partnerfrequenties; technisch voorziening daalt met € 147.000.
- Een kostenvoorziening van 2,0% (2022: 2,2%) met een vaste voorziening van € 2.400.000 (2022: € 1.800.000). Die wijziging van het percentage betekent een daling van de technische voorziening met € 931.000 en de wijziging van de vaste voorziening een stijging van 600.000.

Overige incidentele mutaties

Het opbouwpercentage in de pensioenregeling wijzigt vanaf 1 januari 2024. Voor arbeidsongeschikte deelnemers is een correctie van de schadereserve in de technische voorziening opgenomen in verband met het hogere opbouwpercentage. Dit zorgt voor een daling van de technische voorziening met € 1.673.000.

Premies

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt (x € 1.000):

	2023	2022
Kostendekkende premie	32.403	44.507
Gedempte kostendekkende premie	27.664	24.844
Feitelijke premie	43.866	38.881

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt (x €1.000):

	2023	2022
Actuarieel benodigde koopsom	24.479	35.497
Opslag voor uitvoeringskosten	1.829	1.485
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	6.095	7.525
	32.403	44.507

De Pensioenwet vereist dat de premie een toeslag bevat om de reserves in stand te houden. De hoogte van deze solvabiliteitsopslag bij het pensioenfonds hangt af van het strategisch beleggingsbeleid. Dit houdt in dat voor de berekening van de kostendekkende premie 2023 een solvabiliteitsopslag van 24,9% van de inkoopkosten inclusief risicopremies is gehanteerd (2022: 21,2%).

De Pensioenwet staat toe dat een pensioenfonds een gedempte kostendekkende premie hanteert.
Bij de bepaling van de gedempte kostendekkende premie wordt gebruik gemaakt van het verwacht rendement.

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt (x € 1.000)

	2023	2022
Actuarieel benodigde koopsom	12.985	12.257
Opslag voor uitvoeringskosten	1.829	1.485
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	3.233	2.598
Toeslagen (gefinancierd uit premie)	9.617	8.504
	27.664	24.844

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat:
- het pensioenfonds in het boekjaar 2023 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd,
- het pensioenfonds in het boekjaar 2023 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet is gegeven,
- in het boekjaar 2023 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet is aangesteld.

Oordeel van de externe actuaris op de financiële positie

Aangezien de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds hoger is dan de vereiste dekkingsgraad, is er geen sprake van een vermogenstekort.
Het aanwezig eigen vermogen is hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen. Hierdoor is er géén sprake van een dekkingstekort.

9. KOSTENTRANSPARANTIE

STIP is voorstander van transparantie en tracht zo goed mogelijk gevolg te geven aan de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. Dit betreffen zowel de kosten van pensioenuitvoering als die van vermogensbeheer en de transactiekosten die hierbij zijn gemaakt.

Onderstaand overzicht geeft de relevante kengetallen weer over 2023 en 2022.

Kengetallen Kosten *x € 1.000 tenzij anders aangegeven*	**2023**	**2022**
Totale pensioenuitvoeringskosten (inclusief voorbereiding Wtp)	**1.902**	**1.547**
Totale pensioenuitvoeringskosten (exclusief voorbereiding Wtp)	1.721	1.401
Aantal normdeelnemers (actieve deelnemers en pensioengerechtigden)	7.799	7.911
Uitvoeringskosten per normdeelnemer inclusief voorbereiding Wtp (x € 1)	**244**	**196**
Uitvoeringskosten per normdeelnemer exclusief voorbereiding Wtp (x € 1)	221	177
Uitvoeringskosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (incl. Wtp kosten)	**0,33%**	**0,26%**
Uitvoeringskosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (excl. Wtp koste	0,30%	0,24%
Gemiddeld belegd vermogen (12 maands-gemiddelde)	568.200	589.825
Beheerkosten naar beleggingscategorie	1.173	1.306
Beheerkosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,21%	0,22%
Administratie-, rapportage- en advieskosten	423	421
Administratie-, rapportage- en advieskosten in % v.h. gemidd. belegd vermog	0,07%	0,07%
Totale vermogensbeheerskosten	**1.596**	**1.727**
Totale vermogensbeheerskosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	**0,28%**	**0,29%**
Transactiekosten	**216**	**-83**
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	**0,04%**	**-0,01%**

Kosten van pensioenuitvoering

De pensioenuitvoeringskosten bestaan uit administratieve verrichtingen (pensioentoekenningen, betalen uitkeringen, verwerken waardeoverdrachten, etc.), controle- en advieskosten, bestuurskosten en communicatie- en overige kosten (onder andere heffingen van de toezichthouders).

Vanaf 2022 vallen hier ook de voorbereidingskosten Wtp onder. Deze kosten bestaan uit projectcoördinatie, adviezen en transitie bij de pensioenuitvoeerder.

In 2023 bedragen de pensioenuitvoeringskosten € 244 per normdeelnemer (2022: € 196), dit is inclusief de kosten voor de voorbereiding Wet toekomst pensioenen (Wtp). Zonder de kosten voorbereiding Wtp is dit in 2023 € 221 per normdeelnemer (2022: € 177).

In onderstaande tabel is een weergave gegeven van de verschillende pensioenuitvoeringskosten en de samenstelling van de normdeelnemers, dit is de som van alle actieve deelnemers en alle pensioengerechtigden ultimo 2023.

	2023	2022
Pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)		
- administratiekosten en bestuursondersteuning	1.106	1.005
- controlekosten	84	76
- advieskosten	299	164
- bestuurskosten	141	88
- communicatie- en overige kosten	91	68
Subtotaal uitvoeringskosten	**1.721**	**1.401**
- voorbereiding Wtp (Wet toekomst pensioenen)	181	146
Totaal pensioenuitvoeringskosten inclusief Wtp	**1.902**	**1.547**
Normdeelnemers		
- actieve deelnemers	7.096	7.304
- pensioengerechtigden	703	607
Totaal normdeelnemers	**7.799**	**7.911**
Uitvoeringskosten per normdeelnemer inclusief Wtp (x € 1)	**244**	**196**
Uitvoeringskosten per normdeelnemer exclusief Wtp (x € 1)	221	177

Het verschil in kosten 2023 ten opzichte van 2022 kan als volgt verklaard worden:

- Jaarlijkse indexeringen bij de diverse posten - in 2023 hoger dan gebruikelijk.
- In 2023 waren de administratiekosten (zonder Wtp kosten) hoger dan in 2022 door wettelijke projecten en extra werkzaamheden.
- In 2023 zijn de advieskosten gestegen door hogere kosten voor externe sleutelfunctiehouders (audit en risicobeheer) en voor pensioenadvies.
- Bestuurskosten: het beloningsbeleid is per 1 januari 2023 aangepast.
  De bestuursleden namens de werkgevers ontvangen geen vergoeding voor hun bestuurslidmaatschap. De bestuursleden namens de werknemers ontvangen van het pensioenfonds een vergoeding volgens het beloningsbeleid. Bestuursleden namens de pensioengerechtigden kunnen een vergoeding van het pensioenfonds ontvangen. Het bestuurslid namens de pensioengerechtigden heeft vrijwillig afgezien van een vergoeding tot en met 2022. Vanaf 2023 is deze vergoeding gedeclareerd.
  Daarnaast waren er meer opleidingskosten.
- Overige kosten zijn voornamelijk gestegen door communicatiekosten en door contributies/bijdragen. Bijdrage DNB is in 2023 € 51.039 (2022: € 37.273) en bijdrage AFM is in 2023 € 9.528 (2022: € 5.652).
- Kosten voor de voorbereiding van de Wtp bestaan uit projectcoördinatie, adviezen en transitie bij de pensioenuitvoerder.

Kosten vermogensbeheer en transactiekosten

De vermogensbeheerkosten bestaan uit vermogensbeheerkosten naar beleggingscategorie en overige vermogensbeheerkosten, zoals advies-, administratie- en rapportagekosten.
De vermogensbeheerkosten van STIP zijn in euro's en procentueel gedaald in 2023 en bedragen 0,28% van het totaal gemiddelde belegde vermogen.
Dit percentage van 0,28% is uit te splitsen in 0,21% vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie en 0,07% overige vermogensbeheerkosten. Er zijn geen performance related fees.

De transactiekosten zijn gestegen naar 0,04% van het gemiddeld belegd vermogen (2022: -0,01%). De transactiekosten zijn met name gestegen door de overgang van aandelen van Aegon naar L&G.

In onderstaande tabel is de opbouw van de vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie op basis van doorkijk weer gegeven. De percentages geven de kosten aan ten opzichte van het totaal gemiddeld belegd vermogen op basis van de standen aan het einde van de maanden in het betreffende jaar.

	2023		2022	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Vermogensbeheerkosten				
Vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie				
- vastgoed	57	0,01	44	0,01
- aandelen	98	0,02	156	0,03
- vastrentende waarden	869	0,15	888	0,15
- overige beleggingen	-	-	2	0,00
Totaal exclusief overlay	1.024	0,18	1.090	0,18
- overlay beleggingen	149	0,03	216	0,04
subtotaal	***1.173***	***0,21***	***1.306***	***0,22***
Overige vermogensbeheerkosten				
- advieskosten vermogensbeheer	143	0,03	133	0,02
- éénmalige advieskosten nieuwe beheerstructuur	29	0,00	50	0,01
- overige kosten o.a. rapportage kosten	251	0,04	238	0,04
subtotaal	***423***	***0,07***	***421***	***0,07***
Totaal vermogensbeheerkosten **Totaal**	**1.596**	**0,28**	**1.727**	**0,29**
Transactiekosten				
- transactiekosten binnen de fondsen	-116	-0,02	-83	-0,01
- instap- en uitstapkosten	332	0,06	-	-
Totaal transactiekosten **Totaal**	**216**	**0,04**	**-83**	**-0,01**
Gemiddeld belegd vermogen				
vermogen 1 januari	532.683		712.506	
vermogen 31 december	629.329		532.683	
gemiddeld vermogen (primo jaar + ultimo jaar) /2	581.006		622.595	
gemiddeld vermogen op basis van ultimo maandstanden	**568.200**		**589.825**	

Vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie

In bovenstaande tabel zijn de vermogensbeheerkosten gerelateerd aan het totaal gemiddeld belegd vermogen.
In onderstaande tabel zijn de vermogensbeheerkosten van een bepaalde beleggingscategorie gerelateerd aan het gemiddeld belegd vermogen van diezelfde beleggingscategorie.

		2023	2022
		%	%
kosten	**ten opzichte van**		
vastgoed	het gemiddeld belegd vastgoedvermogen	0,16	0,11
aandelen	het gemiddeld belegd aandelenvermogen	0,05	0,08
vastrentende waarden	het gemiddeld belegd vermogen vastrentende waarden	0,41	0,35

De categorieën aandelen en vastgoed worden passief beheerd, waardoor de kosten relatief laag zijn.
Alle fondsen binnen de categorie vastrentende waarden worden actief beheerd. Hierdoor zijn de kosten daarvoor relatief hoger.

De vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) van STIP van 0,28% over 2023 zijn lager dan de 0,33% die in 2022 gemiddeld gold voor een Nederlands pensioenfonds met een gemiddeld belegd vermogen tussen 100 en 1000 miljoen. De transactiekosten van 0,04% zijn lager dan het gemiddelde van 0,09% dat gold voor deze categorie pensioenfondsen. De totale kosten vermogensbeheer (inclusief transactiekosten) van STIP van 0,32% zijn daarmee lager dan de 0,42% die gemiddeld gold voor deze groep pensioenfondsen.

Vermogensbeheerkosten per beleggingsfonds

STIP belegt uitsluitend in beleggingsfondsen. Bij de selectie en de jaarlijkse evaluatie van de beleggingsfondsen wordt ook de beheervergoeding beoordeeld. In onderstaand overzicht wordt de beheervergoeding die STIP betaalt afgezet tegen het behaalde rendement na kosten en het benchmarkrendement. STIP verwacht van actief beheerde beleggingsfondsen dat deze over de lange termijn een hoger rendement behalen dan de benchmark. In de onderstaande tabel worden de rendementen daarom over een periode van drie jaar weergegeven.

Beleggingsfonds	Beheervergoeding	Rendement na kosten (afgelopen 3 jaar, p.j.)	Benchmarkrendement (afgelopen 3 jaar, p.j.)
Asset Backed Securities	0,29%	1,86%	1,20%
Emerging Market Debt	0,73%	-5,43%	-5,59%
Staatsgerelateerde leningen	0,28%	-5,72%	-5,99%
Hypotheken	0,55%	-6,17%	-6,27%
LDI[1]	0,12%	-	-
High Yield	0,57%	0,71%	0,54%
Aandelen[2]	0,05%	-	-
Beursgenoteerd vastgoed	0,16%	5,72%	5,54%

[1] Voor de categorie LDI zijn nog geen 3-jaars rendementen beschikbaar omdat de categorie in 2022 bij een andere vermogensbeheerder is ondergebracht. De categorie renteafdekking heeft geen benchmark omdat de categorie als doel heeft om een deel van het renterisico over de verplichtingen af te dekken.
[2] Voor de categorie aandelen zijn nog geen 3-jaars rendementen beschikbaar omdat de categorie in 2023 bij een andere vermogensbeheerder is ondergebracht.

Over het algemeen hebben de meeste fondsen waarin STIP belegt een hoger rendement na kosten dan de benchmark. Dit geldt over 2023 voor alle fondsen waarbij een rendement over drie jaar beschikbaar was.

Tijdens de jaarlijkse evaluatie van deze beleggingsfondsen zal worden meegewogen of de betaalde beheervergoeding nog in verhouding staat tot het behaalde rendement.

Overige vermogensbeheerkosten

In 2023 zijn deze kosten licht gestegen ten opzichte van 2022, van € 238.000 naar € 251.000.

Transactiekosten

De transactiekosten binnen de fondsen zijn dit jaar iets negatiever ten opzichte van vorig jaar. De transactiekosten binnen drie fondsen zijn negatief. Voor een aantal strategieën wordt de "Last Mid Slippage" methode gehanteerd om de gemaakte transactiekosten te schatten. De 'Last Mid Slippage' methode gaat uit van het verschil tussen de prijs waarop gehandeld wordt en de laatste mid-quote before execution time. Bij deze methode is het mogelijk dat negatieve transactiekosten worden gerapporteerd. Deze methode is in 2022 en 2023 toegepast.
Er zijn in 2023 ook uitstap/instap kosten geweest voor het Aegon World Equity fonds, het Global High Yield Fonds, het NT Developed Real Estate ESG fonds en het L&G ESG Paris Aligned World Equity fonds. Deze instap/uitstap kosten waren in totaal € 332.000.

Externe benchmark

Het bestuur heeft de Bell Kostenbenchmark 2023 voor STIP en een algemeen rapport "Werk in uitvoering bij pensioenfondsen 2023" van Bell ontvangen. In de benchmarkrapportage bespreekt Bell de pensioenbeheer-, vermogensbeheer- en transactiekosten van STIP in 2022. Daarnaast wordt voor de verschillende kostensoorten en voor een aantal beleggingscategorieën inzicht gegeven in meerjarige cijfers. Het pensioenfonds komt als volgt uit de vergelijking met peers:

- De peergroup voor de vergelijking van de totale pensioenbeheerkosten bestond uit 48 pensioenfondsen met 4.000 tot 20.000 deelnemers. De totale pensioenbeheerkosten per deelnemer kwamen in 2022 voor de peergroup uit op € 295 per deelnemer (STIP: € 196).
- De peergroup voor de vergelijking van de totale vermogensbeheerkosten inclusief transactiekosten bestond uit 23 pensioenfondsen met een belegd vermogen 2022 tot € 1.500 miljoen. De mediaan van de peergroup kwam in 2022 uit op 0,46% (STIP: 0,29%).

Oordeel van het bestuur over de kosten

Het bestuur van het pensioenfonds constateert dat STIP goed uit de meest recente externe benchmarkvergelijking van Bell komt. Maar merkt daarbij ook op dat in absolute zin de kosten wel blijven stijgen en dat baart het bestuur zorgen.

10. RISICOPARAGRAAF

De missie van het pensioenfonds is om een duurzame en betrouwbare uitvoerder te zijn van de pensioenregeling van de aangesloten werkgevers. Daarom voert zij een solide financieel beleid en toetst zij of afspraken voldoen aan wet- en regelgeving.

Bij het realiseren van de fondsmissie loopt het pensioenfonds risico's. Via Integraal Risico Management beheerst het pensioenfonds risico's die het realiseren van de doelen kunnen bedreigen en zoekt c.q. neemt het pensioenfonds bewust en beheerst risico's die als kans kunnen bijdragen aan de fondsdoelen.

Ter uitvoering van de missie moet het pensioenfonds een beheerste en integere bedrijfsvoering hanteren. Het bestuur heeft het beleidsdocument Integraal Risico Management geactualiseerd en vastgesteld waarin het risicomanagement als onderdeel van de bedrijfsvoering is beschreven. Het beleid past binnen de context van het pensioenfonds dat relatief klein is qua omvang en alle operationele taken heeft uitbesteed. Het beleid houdt rekening met de aard, omvang en complexiteit van het pensioenfonds. Het beleid voldoet aan de normen die de toezichthouder DNB stelt.

De opzet van het integraal risicomanagement is gebaseerd op het '3 lines of defence' model (3LoD model). Dit model beoogt een wijze van samenwerken, verdeling van verantwoordelijkheden en denken die bijdraagt aan versterken van de risicocultuur en nemen van verantwoordelijkheid voor risico's. Het bestuur vervult de functie van de 1e lijn. Hier worden de besluiten genomen die het risicoprofiel van het fonds bepalen. De eindverantwoordelijkheid ligt bij het bestuur. Het bestuur is verantwoordelijk voor sturing en beheersing van de organisatie, inclusief het managen van de risico's die hiermee samenhangen. Bestuursondersteuning is hierbij als onderdeel van de 1e verdedigingslinie mede verantwoordelijk voor de coördinatie en bewaking van de dagelijkse operationele activiteiten. De 2e lijn, die bestaat uit de SFH Actuarieel en de SFH Risicobeheer, is onafhankelijk van het bestuur en ondersteunt en adviseert de 1e lijn bij het identificeren en bewaken van risico's en coördineert de integrale risicomanagementactiviteiten. Ook monitort de 2e lijn de ontwikkeling van het risicoprofiel en toetst of deze in lijn is met de risicobereidheid. De 3e lijn bestaat uit de SFH Interne Audit (SFH IA). De SFH IA rapporteert (jaarlijks) aan het bestuur. De hoofdtaak van de interne audit functie is het evalueren van de effectiviteit van de 1e en de 2e lijn.

Er is een nauwkeurige beschrijving gemaakt van de risico's die STIP loopt aan de hand van het FIRM (Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode) model van DNB. Risico's die STIP loopt op het gebied van bijvoorbeeld rente, valuta, markt, krediet, ESG, verzekeringstechnische aard, omgeving, operationeel, uitbesteding, IT, integriteit en op juridisch vlak worden omschreven. De aanpak van integraal risicomanagement is bij alle aandachtsgebieden gelijk en bestaat uit onderstaande elementen:

- Er wordt een integrale risicoanalyse uitgevoerd. In de risicoanalyse zijn de risico's geïdentificeerd en ingeschat.
- De risicoanalyse leidt tot implementatie van adequate bewakingsmaatregelen.
- De uitvoering en effectiviteit wordt regelmatig, ten minste eenmaal per jaar, gemonitord.
- Periodiek worden de uitvoering en de monitoring geëvalueerd.
- Afhankelijk van de resultaten van de evaluatie kan er een aanpassing zijn van het beleid, van de risico's, de risico-inschattingen en de bewakingsmaatregelen.

In geval van beleidsmatige besluiten voorziet de SFH Risicobeheer het besluit van een onafhankelijke risicoparagraaf om het bestuur in te lichten over de risico's die implementatie van het besluit tot gevolg kunnen hebben. Op deze wijze wordt het bestuur in staat gesteld een besluit te nemen waarbij alle risico's inzichtelijk zijn en goed kunnen worden afgewogen.

STIP ontvangt ieder kwartaal een uitgebreide risicorapportage met betrekking tot de financiële risico's en specifiek met betrekking tot alle beleggingsrisico's. De uitvoeringsorganisaties hebben hun eigen lines of defence (uitvoering en controle). Daarover rapporteren zij aan het pensioenfonds (SLA-rapportages, ISAE-rapportages, niet-financiële / compliancerapportages, performancerapportages).

De belangrijkste risico's van STIP zijn hieronder samengevat.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van de beleggingsportefeuille zich anders ontwikkelt dan de waarde van de voorziening pensioenverplichtingen als gevolg van (ongunstige) veranderingen in de marktrente. Bij de ALM-studie 2021, bijgewerkt in 2022, is bevestigd dat de strategische renteafdekking zal worden gehandhaafd op 45% (berekend op basis van marktrente). Het bestuur heeft in april 2024 in overleg met sociale partners besloten om de renteafdekking te verhogen naar 60%.

De beheerder die verantwoordelijk is voor het afdekken van het renterisico heeft een mandaat, waarin het strategische afdekkingspercentage van de renteafdekking van STIP op marktwaarde is opgegeven alsmede het toegestane minimum en maximum. In 2022 is het mandaat aangepast, waardoor ook het curverisico wordt beperkt. Zo mag de rentegevoeligheid (gemeten in DV01) op de looptijdpunten 5, 10, 20, 30, 40 en 50 jaar niet meer dan 5%-punt afwijken. Daarnaast ontvangt de beheerder op maandbasis de kasstromen van de verplichtingen. De beheerder berekent op maandbasis het feitelijke renteafdekkingspercentage, waarna aanpassing van de renteafdekking door de beheerder gebeurt op het moment dat het in het mandaat opgenomen minimum of maximum wordt overschreden. Binnen de bandbreedte mag het renteafdekkingspercentage bewegen. Als het minimum of maximum wordt geraakt, zorgt de beheerder ervoor dat wordt teruggegaan naar het strategische normpercentage van 45%. Voor het vaststellen van de renteafdekking worden alle beleggingen in de vastrentend matching portefeuille meegenomen. Op kwartaalbasis ontvangt STIP verder ook een risicodashboard waarin de hoogte van de renteafdekking alsmede de effectiviteit van de renteafdekking zijn opgenomen.

Marktrisico / zakelijke waarden risico

Marktrisico omvat het financiële risico dat de marktwaarde van de beleggingen fluctueert als gevolg van de wijziging in marktprijzen van die beleggingen. Het risico wordt door STIP bewust genomen om een verwacht meerrendement ten opzichte van de verplichtingen te kunnen behalen. De mate waarin dit risico wordt gelopen, is onderbouwd middels een ALM-studie. Het specifieke prijsrisico naar specifieke bedrijven is beperkt door een grote diversificatie binnen de portefeuille. In het risicodashboard dat STIP ontvangt, staat ook een gevoeligheidsanalyse van de dekkingsgraad voor rente- en (vastgoed)aandelenbewegingen.

Kredietrisico

Wat betreft het kredietrisico zijn er binnen de richtlijnen minima bepaald ten aanzien van de kwaliteit van de beleggingen binnen het vastrentende waardenportefeuille.

Er wordt gebruik gemaakt van verschillende beleggingsfondsen die elk een goede spreiding hebben over achterliggende debiteuren, waardoor het risico op specifieke debiteuren goed is gediversifieerd.

STIP heeft via de look-through rapportages en het risicodashboard inzage in de verdeling van het kredietrisico naar ratings en de spreiding naar sectoren en specifieke debiteuren.

Concentratierisico

In het algemeen geldt dat een concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren, debiteuren of tegenpartijen. De concentratierisico's van het pensioenfonds zijn zeer beperkt. Er wordt enerzijds belegd in meerdere beleggingscategorieën/fondsen, anderzijds is er per fonds een goede spreiding qua onderliggende debiteuren aanwezig.

De grootste concentraties in de beleggingsportefeuille van STIP zijn net als in 2022 in Franse en Duitse staatsobligaties. Deze beleggingen worden als veilige obligaties in het eurogebied beschouwd en kennen een hoge kredietwaardigheid van respectievelijk AA en AAA. Het bestuur heeft limieten gesteld aan de maximale omvang per positie. STIP heeft via het risicodashboard en de look-through rapportages inzage in de verdeling van het concentratierisico. Hierbij wordt zowel gekeken naar landenconcentratie als sectorconcentratie.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor STIP op korte termijn niet aan zijn verplichtingen zou kunnen voldoen. De liquiditeitsbehoefte voortkomend uit de swapportefeuille wordt gemonitord. Het risico dat er bij de derivatenposities onvoldoende onderpand beschikbaar is om aan een bijstortingsverplichting te voldoen, is gemitigeerd door te beleggen in beleggingsfondsen waarbinnen voldoende liquiditeiten worden aangehouden. Verder moet minimaal 70% van de beleggingen een dagelijkse liquiditeit hebben. STIP heeft via het risicodashboard op kwartaalbasis inzage in de hoogte van het liquiditeitsrisico.

Tegenpartijrisico

Tegenpartijrisico is het risico dat een tegenpartij niet aan zijn verplichtingen voldoet. In derivatencontracten ontstaat tegenpartijrisico als een derivaat een positieve marktwaarde krijgt. In de meeste gevallen is de tegenpartij dan verplicht om zijn negatieve waarde te compenseren met het storten van onderpand (margin call). Ook bij securities lending en het aanhouden van cash ontstaat tegenpartijrisico. STIP monitort het tegenpartijrisico bij de rente- en valuta derivaten. Alle rentederivaten binnen de LDI-portefeuille zijn centraal gecleared.
Het tegenpartijrisico wordt beperkt door centraal gecleared derivaten aan te gaan. Of alleen (niet-beursgenoteerde) transacties/OTC-derivaten ('Over-the-Counter', bilateraal) aan te gaan met partijen die als solide worden beschouwd en die een minimale kredietwaardigheid hebben van B, met een waarschuwingsgrens bij BBB.
Het tegenpartijrisico wordt bij OTC-derivaten tevens beperkt door transacties aan te gaan met meerdere tegenpartijen en daarnaast ook een positief oordeel hebben van de vermogensbeheerder van het beleggingsfonds/mandaat. Pas dan komen ze op de toegestane lijst van tegenpartijen. De vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen/mandaten hanteren geen specifieke richtlijnen voor de maximale exposure per tegenpartij omdat het tegenpartijrisico al grotendeels wordt gemitigeerd door het dagelijks uitwisselen van collateral. STIP heeft via het risicodashboard inzage in het tegenpartijrisico.

Valutarisico

De verplichtingen van het pensioenfonds noteren in euro. Het valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingsportefeuille zich anders ontwikkelt dan de waarde van de voorziening pensioenverplichtingen als gevolg van veranderingen door het zwakker worden van niet-euro valuta ten opzichte van de euro. Valuta's vormen geen afzonderlijke beleggingscategorie bij het pensioenfonds. Als valutabeleid geldt dat valutarisico's (indien aanwezig) op vastrentende waarden door de beheerder binnen de fondsen worden afgedekt. Binnen de vastgoedportefeuille worden valutarisico's niet afgedekt. De aandelenportefeuille staat sinds 21 augustus onder het beheer van LGIM, waar dit voorheen Aegon was. Sinds deze overgang worden buitenlandse valuta niet langer afgedekt, conform het beleid van STIP. STIP heeft via het risicodashboard op kwartaalbasis inzage in de exacte hoogte en verdeling van het valutarisico.

Frauderisico

In de risicoanalyse van STIP is de fraude risicobereidheid van STIP vastgesteld door het bestuur en er zijn beheersmaatregelen vastgelegd om de netto risico's in eigen en uitbestede processen tot aanvaardbaar laag niveau terug te brengen.
Deze beheersmaatregelen betreffen maatregelen op organisatieniveau (zoals screening van nieuwe medewerkers, gedragscodes, klokkenluidersregelingen), beheersingsmaatregelen op procesniveau en eventuele opvolging van aanbevelingen voor herstelacties. De effectiviteit van de maatregelen en eventuele incidenten worden regelmatig geëvalueerd door het bestuur. In geval van uitbestede processen wordt hierbij gebruik gemaakt van SLA's, externe assuranceverklaringen en overleg met risicobeheer en auditafdelingen van de uitbestedingspartners. Het bestuur heeft geen signalen ontvangen van interne frauderisico's.

Overige risico's

Naast beleggingsrisico's heeft STIP te maken met een aantal andere risico's die verbonden zijn aan de verzekeringstechnische grondslagen die het pensioenfonds hanteert, aan de wijze van organisatie en uitvoering, de omgeving en aan de uitbesteding. De belangrijkste risico's zijn het omgevingsrisico en het uitbestedingsrisico.

De grondslagen die het pensioenfonds hanteert zijn prudent en actueel. Bovendien zijn grote schades als gevolg van calamiteiten gedekt door afdekking van het catastroferisico bij de herverzekeraar. Hierdoor is het verzekeringstechnische risico beperkt. Het omgevingsrisico is hoog. De ontwikkelingen op de financiële markten gaan snel en vereisen snel ingrijpen van het bestuur. STIP heeft een crisisplan opgesteld om te waarborgen dat snel gehandeld kan worden en dat wordt gehandeld in het belang van alle betrokkenen. Nagenoeg alle geautomatiseerde processen welke kwetsbaar zijn voor cyberrisico's zijn uitbesteed door STIP. Materiële cyberrisico's zijn daardoor beperkt tot processen bij uitbestedingspartners (zie hierna bij uitbestedingsrisico). Bovendien is de ABTN geactualiseerd zodat ook een sluitende financiële opzet is geborgd.

Het uitbestedingsrisico heeft vooral betrekking op de kwaliteit, integriteit en continuïteit van de uitbestede processen. Door zoveel mogelijk te kiezen voor gecertificeerde partijen en door kwaliteitsafspraken vast te leggen in service level agreements en deze periodiek te monitoren acht het bestuur dit risico in voldoende mate te beheersen. Hiertoe verkrijgt het pensioenfonds op jaarbasis de zogenaamde ISAE 3402/3000 type 2 rapportages en overige assurancerapportages van de belangrijkste uitbestedingspartijen. Hierin wordt verslag gedaan van het onderzoek van een onafhankelijke accountant op de belangrijkste administratieve processen bij de uitbestedingspartijen.

Het risico dat de reputatie van het pensioenfonds of de sponsor verslechtert als gevolg van het niet naleven van wet- en regelgeving door STIP met als gevolg negatieve perceptie van het imago van het pensioenfonds door cliënten, tegenpartijen, aandeelhouders en/of regelgevende instanties beheerst het bestuur door alle wijzigingen in wet- en regelgeving doorlopend te toetsen op impact.

Eigenrisicobeoordeling (ERB)

Conform het beleid van het pensioenfonds moet eenmaal per drie jaar een integrale eigenrisicobeoordeling (ERB) uitgevoerd worden. De ERB gaat in op financiële, niet-financiële en opkomende risico's. In 2021 is de ERB voor het eerst door het pensioenfonds uitgevoerd en is de rapportage aan DNB verstrekt. Het bestuur heeft tijdens de ERB een drietal scenario's en de risico's die daarbij kunnen optreden nader bezien. Het bestuur heeft in deze ERB beoordeeld dat de relevante risico's voldoende geïdentificeerd en gemitigeerd zijn voor de strategische doelen van het pensioenfonds. In 2024 zal opnieuw een ERB worden uitgevoerd.

11. TOEKOMSTPARAGRAAF

Op het moment van schrijven van dit verslag zijn er naast de Wet toekomst pensioenen (Wtp) geen andere punten.

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

De Tweede Kamer ging op 22 december 2022 akkoord met het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen. De Eerste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) startte in januari 2023 met de behandeling van het wetsvoorstel. De ingangsdatum van het nieuwe pensioenstelsel verschoof van 1 januari 2023 naar 1 juli 2023. In het nieuwe stelsel zijn er alleen nog premieregelingen. De uitvoering van het pensioenakkoord noopt tot het maken van keuzes, onder andere op het gebied van contractvorm, invaren, compensatie, ambitieniveau, risicohouding en beleggingsbeleid. Sociale partners hebben de keuze tussen overgaan naar de Flexibele Premieovereenkomst (FPO) of de Solidaire Premieovereenkomst (SPO) en kunnen een verzoek aan het pensioenfonds doen om de tot de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten door middel van een interne collectieve waardeoverdracht over te dragen naar de nieuwe pensioenregeling ("invaren"). In het besluitvormingsproces voor de keuze van de nieuwe pensioenovereenkomst heeft het pensioenfonds een adviserende rol en moet na de keuze van de sociale partners bepalen of het de opdracht van de sociale partners voor uitvoering van de nieuwe pensioenovereenkomst aanvaardt en het verzoek tot invaren honoreert. Uiterlijk 1 januari 2028 moet de transitie van de huidige pensioenregeling naar het nieuwe pensioenstelsel plaatsvinden. Besluitvorming ten aanzien van de nieuwe pensioenregeling is gedeeltelijk toegewezen aan sociale partners, maar ook het pensioenfonds heeft een belangrijke rol bij de inrichting van de nieuwe pensioenregeling. Om te zorgen voor een beheerst transitieproces heeft het pensioenfonds samen met de aangesloten werkgevers een projectorganisatie ingericht. Door de projectgroep is een planning opgesteld die richting geeft aan de uit te voeren werkzaamheden. Deze planning sluit aan op de gehanteerde mijlpalen, de voorlopig vastgestelde transitiedatum van 1 januari 2026 en de van deze transitiedatum afgeleide (wettelijke) mijlpalen.
Sociale partners hebben hun voorkeur uitgesproken voor:

- invaren, afhankelijk van uitkomsten berekeningen;
- de Solidaire Premieovereenkomst (SPO);
- het zo stabiel mogelijk maken van de variabele uitkering.

In de projectgroep is in april 2023 afgesproken om SPO verder te verkennen.

Haarlem, 14 juni 2024

Stichting IKEA Pensioenfonds
Het bestuur

Albert Martens (voorzitter)

Jethro Warbroek

Mariska Zegwaard

Suzanne van de Bor

Rob Werkman

Frank Arrindell

C VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN 2023

ALGEMEEN

Het verantwoordingsorgaan (VO) maakt door dit verslag gebruik van haar bevoegdheid om een oordeel uit te spreken. In het verantwoordingsorgaan zitten vertegenwoordigers namens de deelnemers (5), gepensioneerden (1) en de werkgevers (1). Het verantwoordingsorgaan heeft een belangrijke adviserende taak over onder andere het communicatiebeleid, het beloningsbeleid en het sluiten van een uitvoeringsovereenkomst.

Het verantwoordingsorgaan geeft ieder jaar een oordeel over het handelen en over het gevoerde beleid van het bestuur, de wijze waarop het is uitgevoerd en de keuzes voor de toekomst. Dat oordeel staat in dit verslag.

In 2023 heeft het VO zich met toewijding ingezet. Het VO gaat actief met het bestuur in gesprek. Deze ontwikkeling is mede mogelijk doordat de kennis binnen het VO sterk is toegenomen. Het VO gaat door op dit pad.

Het VO heeft 10x vergaderd en er waren 5 opleidingsdagen.

Er waren 4 gemeenschappelijke overleggen met het bestuur met als belangrijkste agendapunten: Wet toekomst pensioenen, communicatie, algemene zaken, vermogensbeheer, financiële zaken.
Verschillende afgevaardigden van het VO hebben deelgenomen aan bijeenkomsten en Webinars van de Pensioenfederatie, onder andere over het nieuwe pensioenstelsel.

Het VO heeft zijn input gegeven aan de visitatiecommissie.

Er waren 2 adviesaanvragen waar het VO-advies over heeft gegeven: Het communicatie beleidsplan 2024-2026 en een wijziging van de klachten en geschillenregeling. Over beide heeft het VO een positief advies gegeven.

Aanbevelingen van het VO uit 2022: het bestuur heeft onze aanbevelingen op een actielijst geplaatst en opgevolgd.

GOVERNANCE

Bevindingen

Het VO bestaat uit 7 personen. Het VO is niet volledig bezet. De per 2 juni 2021 opengevallen vacature voor een werkgeversvertegenwoordiger is in 2023 nog niet ingevuld waardoor dit een structureel karakter dreigt te krijgen. Het VO heeft hier meermaals aandacht voor gevraagd. Het VO mist nu de input vanuit de werkgever.

De samenwerking tussen het bestuur en het VO verloopt goed. Ook de informatievoorziening vanuit het bestuur naar het VO verloopt prima. Het VO wordt intensief bij het Wtp project betrokken en krijgt ruim gelegenheid zich te laten adviseren en te laten opleiden.

In het jaarverslag worden weinig conclusies en oordelen aan behaalde resultaten verbonden. Hierdoor is het afnemen van verantwoording moeilijker omdat onvoldoende duidelijk wordt hoe het bestuur over haar eigen uitgangspunten, beleid en functioneren oordeelt.

Oordeel

Het VO vindt het niet acceptabel dat er nog steeds geen werkgeversafgevaardigde is.

Aanbevelingen

Werkgeversafgevaardigdepositie binnen het VO binnen een half jaar invullen of op een andere manier input vanuit de werkgevers aan het VO regelen.

Ter ondersteuning van het verantwoordingsproces verdient het aanbeveling dat het VO en het bestuur van gedachte wisselen over het opnemen van toelichting in het jaarrapport over de uitkomsten en effecten van het gevoerde beleid.

COMMUNICATIE

Bij het opstellen van het communicatie beleidsplan zijn afgevaardigden van het VO betrokken geweest. Het VO vindt dat het communicatiebeleidsplan een goed gestructureerd en duidelijk document is geworden. De samenhang tussen de diverse plannen is helder en logisch en er is onderscheid in doelgroepen.

Oordeel

Het VO vindt het belangrijk dat de jaarplannen voldoende SMART worden gemaakt om deze goed te kunnen beoordelen.

Aanbevelingen

Communicatiedoelstellingen SMART te maken in de jaarplannen.

INDEXATIE

Bevindingen

Het bestuur heeft in 2023 besloten om een toeslag toe te kennen per 1 januari 2024 van 6,55% voor de actieve deelnemers en 3,51% voor de inactieve deelnemers. Het pensioenfonds heeft gebruik gemaakt van een Algemene Maatregel van Bestuur ("Indexatie-AMvB 2023").

Oordeel

Het VO is verheugd dat het bestuur zich heeft ingespannen om de maximaal haalbare indexatie te realiseren.

EVENWICHTIGE BELANGENAFWEGING

Bevindingen

Het VO constateert dat de beoordeling van hoe evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden, net als vorig jaar, goed wordt benoemd in adviesaanvragen aan het VO.

Oordeel

Het VO realiseert zich dat gezien de Wtp dit een belangrijk onderwerp is en extra aandacht behoeft.

Aanbevelingen

Blijf hier extra alert op.

GRONDSLAGEN/FINANCIEEL

Bevindingen

Het VO constateert dat de dekkingsgraad de eerste 3 kwartalen sterk is gestegen maar in het laatste kwartaal door o.a. de indexatie is gedaald naar het niveau van de vereiste dekkingsgraad.

Er is een reële kans dat inhaalindexatie in de resterende jaren tot aan Wtp mogelijk is.

Oordeel

Het VO vindt het belangrijk, gezien de grootte van de huidige indexatie achterstand, dat inhaalindexatie waar mogelijk wordt toegepast. Het is belangrijk om in de resterende tijd tot de invoering Wet toekomst pensioenen dit zo goed mogelijk te monitoren en te realiseren.

Aanbevelingen

Aandacht besteden aan de mogelijkheden van inhaalindexatie. Dit betekent onder andere de TBI opnemen in het jaarverslag en nadenken over het versoepelen van het beleid om tussentijds inhaalindexatie mogelijk te maken.

BELEGGINGEN

Bevindingen

De beleggingsportefeuille is aangepast met het oog op betere aansluiting op het ESG-beleid.
Het totale rendement van de beleggingsportefeuille scoort 1,1% beter dan de benchmark.

Oordeel

Het VO is verheugd dat het rendement van de beleggingen wederom boven de gestelde benchmark zijn uitgekomen.

WET TOEKOMST PENSIOENEN

Bevindingen

Het VO wordt actief betrokken door agendering op de gemeenschappelijke overleggen met het bestuur en daar waar mogelijk betrokken bij de procesbegeleiding door Montae & partners.

Oordeel

Het VO is zeer tevreden over hoe het betrokken wordt bij het Wtp project.

UITVOERINGSKOSTEN

Bevindingen

De kosten zijn gestegen. Gezien de omvang van het fonds zijn de kosten per deelnemer lager dan gemiddeld vergeleken met gelijkwaardige fondsen ('Werk in uitvoering bij pensioenfondsen 2021', LCP, 2021).

Het bestuur heeft in 2023 geen verwachte uitvoeringkosten op basis van toekomstige beleidskeuzes met het VO gedeeld.

Oordeel

Het VO oordeelt positief over de hoogte van de uitvoeringskosten in vergelijking met fondsen van dezelfde grootte. De kostenstijging is echter significant. Het VO is van oordeel dat de verwachte effecten op de kosten bij toekomstige beleidskeuzes gespecificeerd moeten worden.

Aanbevelingen

Het VO adviseert het bestuur om de effecten op de uitvoeringskosten als gevolge van toekomstige beleidskeuzes inzichtelijk te maken en met het VO te delen.

HAALBAARHEIDSTOETS

Bevindingen

De haalbaarheidstoets 2023 voldoet niet aan de norm voor de ondergrens van het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke positie. In overleg met de sociale partners is geen actie ondernomen.

Oordeel

Het VO is van oordeel dat de haalbaarheidstoets op alle normen gehaald moet worden, zo niet dan dient of de regeling of de doelstelling aangepast te worden.

Aanbevelingen

Binnenkort volgt een nieuwe haalbaarheidstoets, indien de toets weer niet gehaald wordt dan verwacht het VO dat het bestuur actie onderneemt richting sociale partners.

ALGEMEEN OORDEEL OVER 2023

Het algemene oordeel van het VO over het handelen van het bestuur en de samenwerking met het bestuur is positief. Het VO waardeert de gedane inspanningen van het bestuur in 2023.

REACTIE BESTUUR OP VERSLAG VERANTWOORDINGSORGAAN

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van het verantwoordingsorgaan (VO). Het bestuur bedankt het VO voor de samenwerking in het afgelopen jaar. Het oordeel van het VO is ook dit jaar overwegend positief. Daar is het bestuur blij mee. De aanbevelingen van het VO bieden een goede basis om op verder te bouwen. Met het VO gaat het bestuur nader in gesprek om samen te bekijken hoe bepaalde zaken verder kunnen worden geoptimaliseerd.

Het bestuur
14 juni 2024

D SAMENVATTING RAPPORT VISITATIECOMMISSIE

SAMENVATTING VAN HET RAPPORT VAN DE VISITATIECOMMISSIE 2023

De visitatiecommissie (VC) heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. Tevens dient de VC toezicht te houden op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

De VC heeft de periode januari 2023 tot en met december 2023 onderzocht. De VC volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioenfondsen (VITP), die per 1 januari 2024 is opgegaan in de nieuwe Code Pensioenfondsen.

Op verzoek van het bestuur heeft de VC, naast de algemene opdracht voor de visitatie over 2023, aandacht besteed aan de vraag of het bestuur op koers ligt voor de implementatie van de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp).

De VC legt jaarlijks haar bevindingen vast in een rapport en legt verantwoording af aan het VO en aan het bestuur. De VC heeft in haar rapport tevens een aantal aanbevelingen opgenomen, die met bestuur en verantwoordingsorgaan zijn doorgesproken.

Functioneren van de governance

Het bestuur heeft gedurende het verslagjaar met inzet van alle betrokkenen het terugtreden van twee bestuurders (waaronder de voorzitter) kunnen opvangen. Met de komst van een nieuwe bestuurder en de toetreding van een aspirant bestuurder is de bestuurlijke continuïteit voor de korte termijn alsnog gerealiseerd. De benoeming van de huidige voorzitter is eveneens een oplossing voor de korte termijn. Dit laat onverlet dat voor de lange termijn een structurele oplossing moet worden gevonden.
De wijze waarop het DB is samengesteld dient eveneens een meer structurele invulling te krijgen. Ook de bestaande onduidelijkheid over de invulling van het portefeuilleschap verdient aandacht. Dit temeer omdat dit een vereiste is in het kader van het project Wtp.
De relatie tussen het bestuur en het VO is goed. De betrokkenheid van het VO bij het project Wtp is groot.
De externe invulling van de sleutelfunctiehouders is in rustig vaarwater gekomen en de sleutelfunctiehouders zijn inmiddels goed ingewerkt in het fonds. Door de benoeming van een nieuwe projectleider bij het Wtp project en een nieuw actuarieel adviseur is de continuïteit van het Wtp project ook beter geborgd. De VC is wel van mening dat -gezien de beperkte omvang van het bureau waarvoor de adviserend actuaris werkzaam is- er een mogelijk risico in de continuïteit van deze adviesfunctie bestaat.

Functioneren van het bestuur

De VC is van oordeel dat het bestuur op goede wijze functioneert, regelmatig bijeenkomt, goed voorbereid is, en benoemde acties opvolgt.
Het bestuur heeft oog voor de positie van de stakeholders en de wijze van omgaan met de belangen van de stakeholders zonder de eigen autonomie kwijt te raken.

Het bestuur onderkent de periodieke aanhaking van het VO in het kader van de Wtp mede om haar rol in het Wtp transitie proces op een goede wijze te kunnen vervullen.

Beleid van het bestuur

Naar het oordeel van de VC heeft het bestuur juiste, adequate, en tijdige invulling aan de diverse beleidsgebieden en -thema's gegeven, zoals bijvoorbeeld actualisering van fondsdocumenten als missie, visie en strategie, het beleggingsbeleid, het datakwaliteitsbeleid, en het IT-beleid.

Algemene gang van zaken in het pensioenfonds

De VC is van mening dat door de inzet van alle betrokkenen het bestuur in het verslagjaar "in control" is geweest. Het bestuur is daarnaast voldoende kritisch op de wijze waarop APS invulling geeft aan de uitbestedingsrelatie. Met betrekking tot de bestuursondersteuning geldt dat de basis te smal is en dat een structurele oplossing moet worden gevonden.

Adequate risicobeheersing

De VC is van oordeel dat STIP een adequaat risicobeheerssysteem volgt met gerichte focus op de normen, analyses, en lopende acties voor zowel het integrale risicobeheer, als in relatie tot de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

De financiële en niet-financiële risico's worden als een regulier onderwerp in de bestuursvergaderingen gemonitord. Dit geldt ook voor de uitvoerings- en IT risico's bij APS (zowel met betrekking tot de reguliere pensioenadministratie activiteiten als in het kader van de Wtp).

Evenwichtige belangenafweging

De VC oordeelt positief over de wijze waarop de evenwichtigheid bij de besluitvorming van het bestuur wordt meegewogen. De documentatie ervan was met name in het eerste deel van het verslagjaar niet expliciet. Daar is een keer ten goede in gekomen in het tweede deel van het verslagjaar en is een goede opmaat in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Communicatie

Het bestuur heeft naar het oordeel van het VC voldoende aandacht voor de invulling van het communicatiebeleid. De VO wordt daar tijdig bij betrokken.

De wijze waarop APS invulling geeft aan dit onderdeel van de uitbestedingsrelatie wordt door het bestuur kritisch gevolgd. Het initiatief om een Wtp nieuwsbrief te sturen aan de actieven en niet actieven van het fonds is naar de mening van het VC een goed initiatief.

Naleving Code pensioenfondsen

De VC is van oordeel dat het fonds op een gestructureerde manier de naleving van de Code Pensioenfondsen volgt. Met uitzondering van twee normen (normen 33 en 34) wordt aan alle normen voldaan. Met de toelichting in het jaarverslag wordt voldaan aan het "pas toe of leg uit" principe.

Cultuur en gedrag

De VC ziet met instemming de actieve opstelling van het bestuur in de parallelle aansturing van het fonds voor de lopende activiteiten en de activiteiten in verband met de transitie naar de nieuwe solidaire premieregeling. Hierbij ziet de VC dat cultuur en gedrag gericht blijven op het optimaal besturen van het fonds ten behoeve van de belanghebbenden bij het fonds. Alhoewel cultuur dynamisch is (onder meer als gevolg van wisselingen in het bestuur) zal deze naar verwachting gekoppeld blijven aan de IKEA normen van samenwerken en naar elkaar luisteren.
Het VC voorziet als belangrijk aandachtspunt voor 2024 versterkte aandacht voor de communicatie naar de verschillende deelnemersgroepen in het kader van de Wtp transitie, rekening houdend met cultuur, belangstelling en de wijze van invulling voor het realiseren van een toename van de Wtp-bewustwording bij de te onderscheiden gedifferentieerde deelnemersgroepen.

Opvolging eerdere aanbevelingen

De VC is van oordeel dat het bestuur de door de VC gedane aanbevelingen serieus beoordeelt en ter harte neemt. Het is de VC niet duidelijk hoe de inhoudelijke behandeling ervan gedurende het jaar wordt gemonitord en gedocumenteerd.

Implementatie Wet Toekomst Pensioenen (Wtp)

De VC is van oordeel dat het bestuur zich terdege realiseert dat het Wtp traject omvangrijk is, en dat een heldere projectplanning en -bewaking instrumenteel is om een verantwoorde en tijdige implementatie mogelijk te maken. De "wisselingen van de wacht" met betrekking tot het projectmanagement door Montae hielpen daarbij niet.
Er is goede voortgang gemaakt in 2023, maar dat neemt niet weg dat ook 2024 een uitdagend en druk jaar wordt, waarin een aantal belangrijke besluiten dient te worden genomen, en verdere uitwerking op diverse thema's dient te worden gerealiseerd. De VC constateert dat er, passend binnen de bedrijfscultuur van IKEA, voor zover mogelijk wordt samengewerkt tussen betrokken partijen. De VC vraagt aandacht voor de eigenstandige verantwoordelijkheid van het bestuur van het fonds.
De VC oordeelt positief over het in kaart brengen van de specifieke Wtp risico's; ieder kwartaal wordt een status-update van deze risico's in het bestuur besproken en gemonitord.

De Visitatiecommissie

Hennie de Graaf
Diana Horsmeier
Hans Brand (voorzitter)

REACTIE BESTUUR OP RAPPORT VISITATIECOMMISSIE

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de visitatiecommissie (VC). Het bestuur bedankt de VC voor de wijze waarop de visitatie 2023 is uitgevoerd. De oordelen en aanbevelingen zijn overwegend positief. Uiteraard is het altijd zo dat bepaalde zaken beter kunnen. Het bestuur is zelf continu bezig te verbeteren. De aanbevelingen van de VC bevestigen wat dat betreft het beeld van het bestuur. Met een aantal punten is het bestuur in de eerste helft van 2024 al aan de slag gegaan.

Het bestuur
14 juni 2024

JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)
(x € 1.000)

		2023	2022
ACTIVA			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	(1)	666.505	575.527
Vorderingen en overlopende activa	(2)	332	925
Overige activa	(3)	433	649
		667.270	577.101
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(4)	127.199	101.809
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(5)	502.033	431.329
Overige schulden en overlopende passiva	(6)	38.038	43.963
		667.270	577.101

	2023	2022
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	125,3	123,6
Beleidsdekkingsgraad	133,1	121,7

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2023		2022	
BATEN					
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)	(7)		43.866		38.881
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(8)		56.252		-212.273
			100.118		-173.392
LASTEN					
Pensioenuitkeringen	(9)		3.322		2.827
Pensioenuitvoeringskosten	(10)		1.902		1.547
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(11)				
Pensioenopbouw		23.874		34.618	
Toeslagen		22.673		21.331	
Rentetoevoeging		14.650		-3.093	
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-3.354		-2.826	
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		397		629	
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		1.458		-2.152	
Wijziging marktrente		8.643		-229.482	
Wijziging actuariële uitgangspunten		1.183		4.691	
Overige wijzigingen		1.180		182	
			70.704		-176.102
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	(12)		-1.263		2.185
Herverzekeringen	(13)		63		79
(*) De nummering verwijst naar de toelichting					
			74.728		-169.464
Saldo van baten en lasten			25.390		-3.928
Bestemming van het saldo van baten en lasten					
Mutatie algemene reserve			25.390		-3.928

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2023		2022	
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
Ontvangen premiebijdragen risico pensioenfonds	44.112		38.627	
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	3.564		3.004	
Betaalde pensioenuitkeringen	-3.258		-2.776	
Betaalde herverzekeringen	-63		-79	
Betaalde waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	-2.718		-5.034	
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.700		-1.362	
		39.937		32.380
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	282.142		406.810	
Betaald inzake aankopen beleggingen	-311.086		-398.778	
Ontvangen/betaalde directe beleggingsopbrengsten	2.176		-41.928	
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-12.170		2.725	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-1.215		-1.316	
		-40.153		-32.487
Mutatie liquide middelen		-216		-107

Samenstelling geldmiddelen

	2023	2022
Liquide middelen per 1 januari	649	756
Mutatie liquide middelen	-216	-107
Liquide middelen per 31 december	433	649

4 TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE JAARREKENING

Inleiding

Het doel van Stichting IKEA Pensioenfonds - STIP genaamd -, statutair gevestigd te Haarlem, is het verlenen, het verzekeren of het doen verzekeren van pensioenen in/of andere uitkeringen in de meest ruime zin aan of ten behoeve van deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. STIP geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de aangesloten ondernemingen IKEA Nederland B.V. gevestigd te Haarlem en Inter IKEA Systems B.V. gevestigd te Delft.

Oprichting

STIP is opgericht op 24 september 2007. In de uitvoeringsovereenkomsten die zijn gesloten met IKEA Nederland B.V. en Inter IKEA Systems B.V., is overeengekomen dat de stichting vanaf 1 januari 2006 de pensioenovereenkomsten uitvoert die zijn afgesloten door de sponsoren.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur heeft op 14 juni 2024 de jaarrekening opgemaakt.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingswijziging grondslagen technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Het pensioenfonds is ultimo jaar overgegaan op nieuwe actuariële grondslagen, waardoor de technische voorziening steeg met € 1.183.000.
Wijzigingen per ultimo 2023:

- Overgang naar Ervaringssterftemodel Bell (2022: Milliman Ervaringssterftemodel 2020). Technische voorziening stijgt met € 1.661.000.
- Aangepaste partnerfrequenties; technisch voorziening daalt met € 147.000.
- Een kostenvoorziening van 2,0% (2022: 2,2%) met een vaste voorziening van € 2.400.000 (2022: € 1.800.000). Die wijziging van het percentage betekent een daling van de technische voorziening met € 931.000 en de wijziging van de vaste voorziening een stijging van 600.000.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Alle bedragen in de tabellen zijn vermeld in duizenden euro's, de bedragen in de teksten zijn in euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op reële waarde.
Overige activa en passiva worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs, tenzij anders is vermeld.

Voor zover noodzakelijk, wordt op activa een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Opname in de balans en staat van baten en lasten

Een actief is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.
Een verplichting is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.
Een actief of verplichting is niet (meer) in de balans opgenomen:

- Als door een transactie (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen.
- Vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Hierdoor kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties", die zowel een actief als een passief kan zijn.

Baten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermeerdering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.
Lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermindering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een actief en een verplichting zijn gesaldeerd (netto) opgenomen, als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen én de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De hiermee samenhangende rentebaten en rentelasten zijn eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen, baten en lasten.
De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren, die -gegeven de omstandigheden- als redelijk zijn beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen, die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.
De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen zijn opgenomen:

- in het verslagjaar waarin de schatting is herzien, als de herziening alleen voor dat verslagjaar gevolgen heeft, of
- in het verslagjaar van herziening en toekomstige verslagjaren, als de herziening gevolgen heeft voor zowel het verslagjaar als toekomstige verslagjaren.

Wijzigingen in schattingen worden toegelicht onder de waarderingsgrondslag van de betreffende post. Het financieel effect wordt gekwantificeerd vermeld in de toelichting op de jaarrekening.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.
Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2023	31-12-2022
Amerikaanse dollar	1.1000	1,0673
Britse pond	0,8665	0.8872
Japanse yen	155,7336	140,8183
Australische dollar	1,6189	1,5738
Canadese dollar	1,4566	1,4461
Hong Kong dollar	8,6257	8,3298
Zweedse kroon	11,1325	11,1202
Zwitserse frank	0,9297	0,9874
Taiwanese dollar	33,9023	32,8025
Zuid-Koreaanse won	1422,6787	1349,5376

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico pensioenfonds

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Alleen als de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.
Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde welke is bepaald op basis van de door de vermogensbeheerder van het fonds afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de marktwaarde.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het fonds afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de marktwaarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers, verhoogd met de lopende interest.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het fonds laatste afgegeven intrinsieke waarde. Of deze worden gewaardeerd op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder derivaten. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder kortlopende schulden en overlopende passiva.

Overige beleggingen

Onder overige beleggingen worden opgenomen die beleggingen die niet als een van de hiervoor opgesomde beleggingen geclassificeerd kunnen worden. Tevens worden onder de overige beleggingen opgenomen nog af te wikkelen beleggingstransacties en liquide middelen die beheerd worden door de vermogensbeheerder.

De overige beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie en vervolgens de geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Overige activa

Onder overige activa zijn liquide middelen opgenomen, voor zover dit onmiddellijk opeisbare banktegoeden zijn. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties zijn opgenomen onder beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

De algemene reserve is het vrije vermogen van het pensioenfonds. Jaarlijks wordt het volledige resultaat van het boekjaar ten gunste geboekt respectievelijk ten laste gebracht van de algemene reserve.

Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen.

De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen heeft plaatsgevonden op basis van navolgende actuariële grondslagen.

Rekenrente
De contante waarde van de technische voorziening wordt jaarlijks berekend op basis van de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB per 31 december 2023.

Sterftekansen
De Prognosetafel AG2022, startkolom 2024 (2022: Prognosetafel AG2022, startkolom 2023).
De algemene sterftekansen die volgen uit de Prognosetafel AG2022 worden voor het pensioenfonds gecorrigeerd in verband met ervaringssterfte. Voor deze correctie wordt sinds 2023 gebruik gemaakt van het Ervaringssterftemodel Bell (2022: Milliman Ervaringssterftemodel 2020).

Meeverzekerd partnerpensioen
Bij de vaststelling van de technische voorzieningen van het meeverzekerde partnerpensioen wordt tot de pensioengerechtigde leeftijd het zogenoemde 'onbepaalde partner-systeem' toegepast. Dit houdt in dat voor iedere verzekerde, ongeacht de burgerlijke staat of eventuele samenleving in de zin van het pensioenreglement, een nabestaandenpensioen wordt meeverzekerd. Iedereen wordt geacht met een bepaalde kans een partner te hebben.

De gebruikte partnerfrequenties zijn de partnerfrequenties CBS 2013-2017 inclusief opslag.
Na de datum van ingang van het ouderdomspensioen geschiedt reservering van het partnerpensioen volgens het bepaalde partnersysteem.

Leeftijdsverschil
Verondersteld wordt dat een mannelijke verzekerde altijd een drie jaar jongere vrouwelijke partner heeft. Een vrouwelijke verzekerde heeft altijd een drie jaar oudere mannelijke partner.

Leeftijdsbepaling
De leeftijdsbepaling geschiedt in maanden nauwkeurig.

Kostenopslag
In de VPV is een opslag opgenomen van 2,0% (2022: 2,2%) ter dekking van toekomstige excassokosten en een extra kostenvoorziening van € 2,4 miljoen (2022: € 1,8 miljoen). Deze extra voorziening is niet afhankelijk van de rentestand en zal jaarlijks geëvalueerd worden.

Reservering wezenpensioen
Gereserveerd wordt 2,5% (2022: 2,5%) van de VPV uitgesteld partnerpensioen voor actieve en gewezen deelnemers.

Arbeidsongeschiktheid
De VPV voor de premievrijstelling van arbeidsongeschikte deelnemers is berekend als de netto koopsom voor het nog niet opgebouwde vrijgestelde pensioen.

Sinds 1 januari 2011 worden arbeidsongeschiktheidsrisico's grotendeels in eigen beheer gehouden. Daarom is in 2011 een IBNR (incurred but not reported) voorziening gevormd.
De IBNR bedraagt tweemaal de risicopremie arbeidsongeschiktheid.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten).

Dekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend 12-maands gemiddelde van de actuele dekkingsgraad.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)

Premiebijdragen zijn aan de periode toegerekend waarop zij betrekking hebben en waarin de arbeidsprestatie geleverd is. De premie wordt berekend op basis van het van het pensioenreglement. Met de werkgevers wordt de ontvangen premie afgestemd.

Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

De beleggingsresultaten voor beleggingen voor risico pensioenfonds zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Directe beleggingsopbrengsten zijn rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten, e.d. Dividend is verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Indirecte beleggingsopbrengsten zijn gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten:
- Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.
- Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen.
- Verkoopkosten zijn verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Deze mutaties zijn toegelicht bij de betreffende post in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheids-pensioen worden opgenomen in periode waarin zij ontstaan. De (gedeeltelijk) premievrije opbouw arbeidsongeschikten wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de deelnemer arbeidsongeschikt is geworden.

Toeslagen

De verhoging van de technische voorziening uit hoofde van indexering, wordt in de staat van baten lasten opgenomen op het moment waarop de toezegging wordt gedaan.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorziening wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen zijn vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De afname van de voorzieningen is het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van pensioenen in het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop het betrekking heeft.

Wijziging marktrente

De wijziging marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door DNB gepubliceerde rentetermijn-structuur, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten

De mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overige wijzigingen

De overige wijzigingen worden toegekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.
Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet.
Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

De risico's, voortvloeiend uit overlijdens- en arbeidsongeschiktheidstoezeggingen, zijn herverzekerd bij Zwitserleven te Amstelveen (Stop-loss).

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode:

- Alle ontvangsten en uitgaven zijn hierbij als zodanig gepresenteerd.
- Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Op basis van doorkijk.

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	30.631	188.515	270.593	-30.636	73.580	532.683
Aankopen	4.716	205.451	100.919	-	-	311.086
Verkopen	-	-227.293	-54.849	-	-	-282.142
Overige mutaties	3.142	4.714	-39.376	243	43.447	12.170
Waardemutaties	1.377	37.982	16.173	-	-	55.532
Stand per 31 december 2023	39.866	209.369	293.460	-30.393	117.027	629.329
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						37.176
						666.505

Het pensioenfonds heeft in augustus de beleggingen in aandelen bij Aegon verkocht en ondergebracht bij Legal & General Investment Management. Dit verklaart de hogere bedragen bij aankopen en verkopen aandelen.

Op 31 december 2023 was er € 9.680.000 aan af te handelen transacties.

De categorie Overige beleggingen bestaat uit het saldo liquide middelen inclusief liquiditeitsfondsen.

De overige mutaties hebben onder andere betrekking op mutaties liquide middelen onder beheer bij de vermogens-beheerder, de mutaties in de lopende intrest en de mutatie van de beleggingsdebiteuren en beleggingscrediteuren. Daarnaast is hieronder de reclassificatie vanwege het doorkijkprincipe verwerkt.

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.

Er wordt niet belegd in aangesloten ondernemingen.
Het pensioenfonds heeft voornamelijk beursgenoteerde stukken in portefeuille.

Het pensioenfonds heeft besloten om geen securities lending toe te staan in de aandelen-, vastgoed-, LDI-, ABS- en illiquide beleggingsportefeuille. Bij de overige beleggingen accepteert het pensioenfonds vooralsnog dat er securities lending wordt toegepast. Per ultimo 2023 zijn dat de categorieën Global High Yield en Emerging Market Debt.
Binnen deze Aegon AM fondsen wordt gebruik gemaakt van Securities Lending met als doel om tegen aanvaardbare risico's extra rendement te behalen. De posities op 31 december 2023 waren € 4.300.393 (2022: € 42.679) aan Securities Lending (uitgeleend) en hier tegenover staat € 4.432.269 (2022: € 46.668) aan non-cash collateral ontvangen als onderpand.

	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2022	52.014	249.239	414.123	-2.875	5	712.506
Aankopen	777	-	398.001	-	-	398.778
Verkopen	-11.200	-	-395.610	-	-	-406.810
Overige mutaties	-2.188	-14.653	-31.698	-27.761	73.575	-2.725
Waardemutaties	-8.772	-46.071	-114.223	-	-	-169.066
Stand per 31 december 2022	30.631	188.515	270.593	-30.636	73.580	532.683
Bij: Derivaten met een negatieve waarde						42.844
						575.527

Reële waarde

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het pensioenfonds nagenoeg alle gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor het bepalen van de reële waarde van de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.
Het pensioenfonds belegt zelf in beleggingsfondsen, maar met het oog op de transparantie inzake de beleggingen is de informatie in deze toelichting gebaseerd op de beleggingen in de portefeuilles van deze beleggingsfondsen (“Look through”).

- Directe marktnotering: beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).
- Afgeleide marktnotering: geen directe beursnotering maar andere uit de markt waarneembare data danwel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet-actieve markt met een niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).
- Waarderingsmodellen en -technieken: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

Op basis van deze indeling kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Markt-noteringen direct	Markt-noteringen afgeleid	Waarderings-modellen en -technieken	Totaal
Per 31 december 2023				
Vastgoedbeleggingen	39.866	-	-	39.866
Aandelen	209.369	-	-	209.369
Vastrentende waarden	196.169	7.981	89.310	293.460
Derivaten	-	-30.393	-	-30.393
Overige beleggingen	116.922	105	-	117.027
Totaal	562.326	-22.307	89.310	629.329

Onder de kolom "Waarderingsmodellen" is AeAM Dutch Mortgage Fund opgenomen.

	Markt-noteringen direct	Markt-noteringen afgeleid	Waarderings-modellen en -technieken	Totaal
Per 31 december 2022				
Vastgoedbeleggingen	30.631	-	-	30.631
Aandelen	188.515	-	-	188.515
Vastrentende waarden	157.871	27.468	85.254	270.593
Derivaten	-	-30.636	-	-30.636
Overige beleggingen	73.580	-	-	73.580
Totaal	450.597	-3.168	85.254	532.683

Opgemerkt wordt dat schattingen naar hun aard subjectief zijn en dat de geschatte reële waarden van financiële instrumenten derhalve inherent onderhevig zijn aan onzekerheden en waarde-oordelen ten aanzien van volatiliteit, rentestand en kasstromen. Deze schattingen zijn momentopnames, gebaseerd op de marktomstandigheden en de op dat moment beschikbare informatie.

Vastgoedbeleggingen

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Specificatie naar soort:				
Indirecte beleggingen in vastgoed	39.866	100,0	30.631	100,0

Aandelen

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Specificatie naar soort:				
Mature markets	207.098	98,9	172.162	91,3
Emerging markets	2.271	1,1	16.353	8,7
	209.369	100,0	188.515	100,0

Vastrentende waarden

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Specificatie naar soort:				
Staatsobligaties	115.105	39,3	89.737	33,2
Hypothecaire leningen	89.310	30,4	85.253	31,5
Credits	89.045	30,3	95.603	35,3
	293.460	100,0	270.593	100,0

Derivaten

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie naar soort:		
Overige derivaten	273	-211
Rentederivaten	-30.639	-33.127
Valutatermijncontracten	-27	2.702
	-30.393	-30.636

Een algemene toelichting op de derivaten wordt gegeven bij "S9 Operationeel risico - Specifieke financiële instrumenten" verderop in deze jaarrekening.

De derivatenposities per 31 december 2023:

Type contract	Activa	Passiva
Valutatermijncontracten	145	172
Rentederivaten	6.253	36.892
Overige derivaten	385	112
	6.783	37.176

De derivatenposities per 31 december 2022:

Type contract	Activa	Passiva
Valutatermijncontracten	3.026	324
Rentederivaten	8.722	41.849
Overige derivaten	460	671
	12.208	42.844

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie naar soort:		
Liquide middelen voor beleggingsdoeleinden	103.583	73.577
Beleggingsbankrekeningen	3.548	3
Nog af te wikkelen transacties	9.680	-
Te vorderen dividendbelasting	66	-
Repo's	105	-
Te ontvangen rente beleggingsbankrekeningen	45	-
	117.027	73.580

Liquide middelen voor beleggingsdoeleinden bestaat o.a. uit beleggingen in Liquiditeitsfondsen.

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
Aegon restitutie beheerfee	16	288
Premies werkgevers	282	528
Overige vorderingen en overlopende activa	34	109
	332	925

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2023	31-12-2022
Liquide middelen	433	649

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2023	101.809
Uit bestemming saldo van baten en lasten	25.390
Stand per 31 december 2023	127.199

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2022	105.737
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-3.928
Stand per 31 december 2022	101.809

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	629.232	125,3	533.138	123,6
Af: technische voorzieningen	502.033	100,0	431.329	100,0
Eigen vermogen	127.199	25,3	101.809	23,6
Af: vereist eigen vermogen	123.480	24,6	107.355	24,9
Vrij vermogen	3.719	0,7	-5.546	-1,3
Minimaal vereist eigen vermogen	23.051	4,6	20.086	4,7
Actuele dekkingsgraad		125,3		123,6
Beleidsdekkingsgraad		133,1		121,7

De vermogenspositie van het pensioenfonds op 31 december 2023 kan worden gekarakteriseerd als toereikende solvabiliteit, op 31 december 2022 was de solvabiliteit ontoereikend. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaardmodel van DNB.

Het pensioenfonds heeft op 17 maart 2023 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB. DNB heeft ingestemd met dit plan op 23 mei 2023. Het plan wordt jaarlijks voor 1 april geactualiseerd. Per einde Q1 2023 lagen de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad boven de vereiste dekkingsgraad en is het herstelplan beëindigd.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2023	2022
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	123,6	117,4
Premie	2,6	-0,6
Uitkeringen	0,2	0,1
Toeslagen	-6,2	-4,0
Rentetermijnstructuur	-2,4	71,3
Rendement	8,6	-34,5
Overige	-1,1	-26,1
Dekkingsgraad per 31 december	125,3	123,6

Het effect "Overige" wordt met name veroorzaakt door kruiseffecten. De bepaling van de procentuele effecten van de diverse resultaatbronnen op de dekkingsgraad zijn conform de richtlijnen van DNB uitgedrukt ten opzichte van de primo dekkingsgraad. Dit zorgt ervoor dat de optelling van de primo dekkingsgraad plus alle afzonderlijke procentuele effecten niet leidt tot de ultimo dekkingsgraad. Naarmate de diverse resultaatbronnen groter zijn (zoals in 2022 het geval is) worden ook de effecten tussen deze resultaatbronnen (kruiseffecten) groter.

5. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	Voorziening pensioen-verplichting
Stand per 1 januari 2023	431.329
Mutatie technische voorzieningen	70.704
Stand per 31 december 2023	502.033

	Voorziening pensioen-verplichting
Stand per 1 januari 2022	607.431
Mutatie technische voorzieningen	-176.102
Stand per 31 december 2022	431.329

Mutatie technische voorzieningen

	2023	2022
Pensioenopbouw	23.874	34.618
Toeslagen	22.673	21.331
Rentetoevoeging	14.650	-3.093
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-3.354	-2.826
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	397	629
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.458	-2.152
Wijziging marktrente	8.643	-229.482
Wijziging actuariële uitgangspunten	1.183	4.691
Overige wijzigingen	1.180	182
	70.704	-176.102

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

De voorziening pensioenverplichtingen is naar categorie van deelnemers als volgt samengesteld:

	31-12-2023		31-12-2022	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers (inclusief arbeidsongeschikte deelnemers)	7.096	244.977	7.304	218.616
Gewezen deelnemers	9.940	197.753	8.439	162.899
Pensioengerechtigden	703	54.865	607	45.709
IBNR-voorziening	-	2.038	-	2.305
Kostenvoorziening	-	2.400	-	1.800
	17.739	502.033	16.350	431.329

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Vanaf 1 januari 2011 worden arbeidsongeschiktheidrisico's grotendeels in eigen beheer gehouden, daarom is er sinds 1 januari 2011 een IBNR (incurred but not reported) voorziening gevormd. De IBNR is gebaseerd op de som van de risicopremie arbeidsongeschiktheid over de laatste twee boekjaren; 2022 en 2023.

Er is een extra kostenvoorziening van € 2,4 miljoen opgenomen ten behoeve van discontinuïteit (2022 was dit 1,8 miljoen). Deze extra voorziening is niet afhankelijk van de rentestand en wordt jaarlijks geëvalueerd.

Korte beschrijving van de pensioenregelingen

STIP voert sinds 2014 nog één pensioenregeling met actieve opbouw uit. Dit is een middelloonregeling met de volgende kenmerken:

- Pensioengevend salaris: gehele salaris met uitzondering van gratificaties, onkostenvergoedingen, tantièmes en andere emolumenten gemaximeerd op € 128.810 (2022: € 114.866).
- Pensioenleeftijd 68 jaar.
- Franchise € 16.322 (2022: € 14.802), jaarlijks aan te passen aan de AOW-ontwikkeling.
- 1,540% opbouw per jaar (2022: 1,540%).
- Salaris en franchise zijn per 2010 gebaseerd op een 40-uurs voltijd dienstverband.

Toeslagverlening

De ambitie van het bestuur is om de opgebouwde pensioenen van de actieve deelnemers te verhogen met de algemene CAO-loonronde bij IKEA en de pensioenen van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden met het afgeleide consumentenprijsindexcijfer (meetperiode oktober-oktober). De toeslagen van de slapers en pensioengerechtigden kunnen nooit meer bedragen dan die van de actieve deelnemers.

Maatstaf voor de toeslagverlening is de beleidsdekkingsgraad. Bij een beleidsdekkingsgraad van minder dan 110% mogen geen toeslagen worden verleend. Daarboven wel, maar pas volledig als dat toekomstbestendig kan. Een toekomstbestendig toeslagbeleid houdt in:

1. Er mag geïndexeerd worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.
2. Indexatie is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze indexatie ook in de toekomst te kunnen verlenen.

Inhaaltoeslagen zijn onderdeel van het toeslagbeleid. In een periode van herstel kan het bestuur besluiten tot (gedeeltelijk) toeslagverlening indien de actuele dekkingsgraad boven de herstellijn vermeerderd met 5% ligt.

Eind december 2023 heeft het bestuur besloten om een toeslag toe te kennen per 1 januari 2024 van 6,55% voor actieve deelnemers en 3,51% voor inactieve deelnemers.
Volgens de geldende regels is dit verwerkt in de technische voorziening in het boekjaar 2023.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2023	31-12-2022
Derivaten in passiva	37.176	42.844
Pensioenbetalingen (inclusief afkopen)	180	114
Nog te betalen administratiekosten	253	235
Nog te betalen actuariskosten	89	36
Nog te betalen accountantskosten	26	40
Waardeoverdrachten	45	462
Loonbelasting	71	66
Overlopende passiva en overige schulden	198	166
	38.038	43.963

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer

Solvabiliteitsrisico

STIP wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van STIP is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioen-verplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat STIP niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van STIP zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat STIP de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele indexatie van opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. In het uiterste geval, rekening houdend met de huidige bijstortverplichting van de werkgevers, kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2023	31-12-2022
Het surplus/tekort op FTK-grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	502.033	431.329
Buffers:		
S1 Renterisico	42.554	39.522
S2 Risico zakelijke waarden	75.301	66.686
S3 Valutarisico	39.995	10.145
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	23.709	24.049
S6 Verzekeringstechnisch risico	21.178	19.037
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
Diversificatie effect	-79.257	-52.084
Totaal S (vereiste buffers)	123.480	107.355
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	625.513	538.684
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	629.232	533.138
Surplus/Tekort	3.719	-5.546

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie waarbij de vereiste dekkingsgraad 124,6% (2022: 124,9%) is.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

Marktrisico's (S1 - S4)

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, valutarisico en het renterisico. De strategie van STIP met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

Het renterisico was in 2023, in lijn met het in de laatste ALM-studie bepaalde strategische afdekkingspercentage, 45%. Voor de renterisico-afdekking werd gebruik gemaakt van beleggingen bij Columbia Threadneedle Investments.

Het gewicht van de renteafdekking mag conform het huidige beleid van het pensioenfonds fluctueren met een bandbreedte van 5% boven of 5% onder de geformuleerde strategische norm. Ultimo 2023 is het percentage uitgekomen op 44,6% (2022: 41,9%).

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration.

	31-12-2023		31-12-2022	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor afdekking)	293.460	3,6	270.593	4,4
Totaal belegd vermogen	629.329	9,1	532.683	10,3
Technische voorzieningen	502.033	26,6	431.329	27,3

Op balansdatum is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt en de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. De mismatch is voor een groot deel teruggebracht door het toepassen van derivaten.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	55.264	18,8	38.606	14,3
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	45.937	15,7	41.743	15,4
Resterende looptijd > 5 jaar	120.031	40,9	122.552	45,3
Doorlopende looptijd Aegon Hypotheken	72.228	24,6	67.692	25,0
	293.460	100,0	270.593	100,0

S2 Risico zakelijke waarden

Prijsrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijsrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals futures.

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa (euro-zone)	2.182	5,5	1.475	4,8
Europa (niet euro-zone)	3.259	8,2	2.168	7,1
Noord-Amerika	25.428	63,7	20.057	65,5
Azië en Oceanië	5.744	14,4	5.069	16,6
Japan	3.253	8,2	1.843	6,0
Zuid- en Midden-Amerika	-	-	10	-
Overige	-	-	9	-
	39.866	100,0	30.631	100,0

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa (euro-zone)	23.365	11,2	17.648	9,4
Europa (niet euro-zone)	22.437	10,7	18.484	9,7
Noord-Amerika	141.989	67,8	116.934	62,0
Azië en Oceanië	6.332	3,0	21.491	11,4
Japan	14.744	7,0	11.228	6,0
Zuid- en Midden-Amerika	340	0,2	1.624	0,9
Overig	162	0,1	1.106	0,6
	209.369	100,0	188.515	100,0

S3 Valutarisico

Door de vermogensbeheerder wordt belegd in niet-euro genoteerde vermogenstitels. Dit wordt door de vermogensbeheerders binnen de fondsen afgedekt. Dit betekent dat het pensioenfonds indirect valutarisico loopt.
Ultimo 2023 is € 292,0 miljoen (= 46,4% van de beleggingsportefeuille) belegd in vreemde valuta (2022: € 266,2 miljoen = 50,0% van de beleggingsportefeuille) en is er voor een bedrag van € 66 miljoen aan vreemde valuta afgedekt (2022: € 201 miljoen).
De beleggingen in vreemde valuta voor afdekking kunnen per categorie als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2023	31-12-2022
Vastgoedbeleggingen	37.684	29.178
Aandelen	189.048	171.724
Vastrentende waarden	65.325	68.862
Overige beleggingen	-70	-3.582
	291.987	266.182

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2023	Nettopositie na afdekking 2022
USD	217.154	-51.372	165.782	19.189
GBP	23.673	-14.233	9.440	-2.368
JPY	18.330	-168	18.162	2.079
Overig	32.830	-431	32.399	46.327
	291.987	-66.204	225.783	65.227

S5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor STIP als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop STIP (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan herverzekeraars.
Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee STIP transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor STIP financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens STIP; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij derivaten en het uitlenen van effecten. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door STIP (via de vermogensbeheerder) enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert.

Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door STIP (via de vermogensbeheerder) enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van STIP adequaat worden afgedekt door onderpand.

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Europa (euro-zone)	221.350	75,4	202.125	74,7
Europa (niet euro-zone)	20.718	7,1	19.083	7,1
Noord-Amerika	24.783	8,5	23.196	8,6
Zuid- en Midden-Amerika	2.070	0,7	2.866	1,1
Azië en Oceanië	8.830	3,0	7.158	2,7
Japan	525	0,2	-	-
Overige	15.184	5,1	16.165	5,8
	293.460	100,0	270.593	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
AAA	59.443	20,3	68.280	25,2
AA	140.447	47,9	125.519	46,4
A	24.794	8,5	13.579	5,0
BBB	24.269	8,1	18.812	7,0
Lager dan BBB	44.507	15,2	44.403	16,4
	293.460	100,0	270.593	100,0

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's) (S6)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langleven, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van de Prognosetafel AG2022 en geslachts- en leeftijdsafhankelijke correctiefactoren op deze sterftekansen via het Bell Ervaringssterftemodel 2023 is het langlevenrisico volgens de huidige verwachtingen verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat STIP in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen, waarvan de voorziening groter is dan de voorziening van het latente nabestaandenpensioen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat STIP voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Sinds 1 januari 2011 worden arbeidsongeschiktheidsrisico's grotendeels in eigen beheer gehouden.
Daarnaast zijn grote risico's, voortvloeiend uit overlijdens- en arbeidsongeschiktheidstoezeggingen, per 1 januari 2011 herverzekerd via een stop-loss verzekering. De herverzekeringsovereenkomst is aangegaan met Zwitserleven voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020 en verlengd tot en met 31 december 2025.
Met de herverzekeraar zijn geen resultatendelingen overeengekomen. Is na afloop van het contract de som van de verschuldigde overlijdens- en arbeidsongeschiktheids-kapitalen groter dan de som van het jaarlijkse eigen behoud, dan wordt het verschil uitgekeerd. Het contract kent een uitloopperiode van 24 maanden.
De jaarlijkse stop-loss premie bedraagt vanaf 2016 1,7% van de jaarpremie bij volledige herverzekering. Het eigen behoud bedraagt 100% van de jaarpremie bij volledige herverzekering.

Vanaf 2011 is er een IBNR (incurred but not reported) voorziening gevormd. Deze IBNR wordt gebaseerd op tweemaal de risicopremie arbeidsongeschiktheid. In 2023 heeft er een onttrekking van € 267.000 plaatsgevonden (2022: onttrekking van € 767.000).

Toeslagrisico

Het bestuur van STIP heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de financiële positie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de indexatietoezegging voorwaardelijk is.

Ultimo 2022 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 121,7%. De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2022 was hoger dan 110%. Eind december 2022 heeft het bestuur besloten een toeslag toe te kennen per 1 januari 2023 van 5,12%.

Ultimo 2023 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 133,1%. De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2023 was hoger dan 110%. Eind december 2023 heeft het bestuur besloten om een toeslag toe te kennen per 1 januari 2024 van 6,55% voor actieve deelnemers en 3,51% voor inactieve deelnemers. Dit besluit is verwerkt in de technische voorziening per 31 december 2023.

S7 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor STIP op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities.

Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Inzake het liquiditeitsrisico kan het volgende worden gemeld:

- Zeker tot en met het jaar 2023 (termijn ALM-studie) overtreffen de inkomende premies het niveau van de uitkeringen;
- Ultimo 2023 zijn er voldoende obligaties, die onmiddellijk zonder waardeverlies verkocht kunnen worden om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Dit betreft de volgende posten:

	31-12-2023	31-12-2022
Duitse staatsobligaties	18.482	11.157
Franse obligaties	42.120	42.073

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

S9 Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door STIP beheerst door het stellen van kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van STIP niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor STIP niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

STIP wil dat derivaten door de vermogensbeheerder slechts terughoudend worden gebruikt, voor het reduceren van risico's zoals bij de afdekking van renterisico's (in het LDI-portefeuille dat dient voor de extra renteafdekking) en valutarisico's of anders alleen voor efficiënt portefeuillebeheer.

Qua type derivaten staat STIP de volgende derivaten toe:

- FX Forwards -> doel: valuta-afdekking;
- Beursgenoteerde Futures -> doel: effectief portefeuillebeheer;
- Credits Default Swaps -> doel: effectief portefeuillebeheer;
- Renteswaps (via Central Clearing) -> doel: renteafdekking van verplichtingen.

STIP heeft hierbij overeenkomstig bovenstaande tegenpartijrichtlijnen opgesteld. Op kwartaalbasis wordt door het fonds via het Risico Dashboard inzage gekregen in de soort en hoogte van de derivatenposities en de (rating van de) partijen waar de derivaten uitstaan. Per beleggingsfonds is door de beheerder van het beleggingsfonds ook een maximale toegestane leverage vastgelegd (inclusief valuta-afdekking). STIP vraagt bij de jaarlijkse evaluatie van de beleggingsfondsen de huidige leverage-ratio van ieder beleggingsfonds op en controleert vervolgens of de beheerders zich aan hun leverage-richtlijnen houden.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen tussen STIP en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met bestuurders

Per 1 januari 2023 is het beloningsbeleid voor het dagelijks bestuur, overige bestuursleden, aspirant bestuursleden en leden van de BAC aangepast. De vergoeding is gebaseerd op vaste bedragen. Bestuursleden namens de deelnemers of pensioengerechtigden ontvangen hun vergoeding rechtstreeks van het pensioenfonds.
Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Betreffende de uitvoeringsovereenkomst tussen STIP en werkgevers met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling wordt verwezen naar de uitvoeringsovereenkomst.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

STIP is contracten aangegaan met serviceorganisaties. Deze contracten zijn voor alle partijen niet direct opzegbaar.

- Het pensioenfonds heeft sinds 2017 een uitbestedingsovereenkomst afgesloten met Achmea Pensioenservices. In 2023 is deze overeenkomst met een jaar verlengd, einddatum is 31 december 2024. De totale verplichting ultimo 2023 bedraagt ongeveer € 850.000 inclusief BTW (vaste vergoeding inclusief bestuursondersteuning).

- STIP heeft het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd bij Zwitserleven. De overeenkomst, een stop-loss contract, is aangegaan voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020. Dit contract is verlengd van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025.
  De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt ultimo 2023 ongeveer € 140.000.

Commitment uit hoofde van beleggingen

Ultimo december 2023 zijn er géén aangegane verplichtingen voor investeringen in beleggingen

Gebeurtenissen na balansdatum

Op het moment van schrijven van dit verslag zijn er geen gebeurtenissen na balansdatum.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)

	2023	2022
Premiebijdragen werkgevers	32.722	29.004
Premiebijdragen werknemers	11.144	9.877
	43.866	38.881

De deelnemersbijdrage in 2023 (en 2022) is 25% van de doorsneepremie en komt op 7,6% van de pensioengrondslag.

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2023	2022
Kostendekkende premie	32.403	44.507
Gedempte kostendekkende premie	27.664	24.844
Feitelijke premie	43.866	38.881

De kostendekkende premie, de gedempte kostendekkende premie en de feitelijke premie bestaan uit de volgende componenten:

1. de actuarieel benodigde premie voor inkoop van de onvoorwaardelijke pensioendelen (op basis van marktwaarde en voorgeschreven parameters), inclusief kostenopslagen
2. een opslag voor de uitvoeringskosten
3. een solvabiliteitsopslag

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2023	2022
Actuarieel benodigde koopsom	24.479	35.497
Opslag voor uitvoeringskosten	1.829	1.485
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	6.095	7.525
	32.403	44.507

De opslag voor uitvoeringskosten (component 2) wordt niet in de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen.
Bij de bepaling van de actuarieel benodigde premie (component 1) voor enig jaar wordt uitgegaan van de actuariële grondslagen per 31 december van het voorgaande jaar. Hieronder valt onder andere de marktrente (= de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS)). De solvabiliteitsopslag (component 3) zorgt ervoor dat bij de inkoop van nieuwe aanspraken de dekkingsgraad op het benodigde peil blijft. Het pensioenfonds dient immers ook voor de nieuwe aanspraken over een extra vermogen te beschikken, welke niet in de componenten 1 en 2 is opgenomen.

De Pensioenwet vereist dat de premie een toeslag bevat om de reserves in stand te houden. De hoogte van deze solvabiliteitsopslag bij het pensioenfonds hangt af van het strategisch beleggingsbeleid. Dit houdt in dat voor de berekening van de kostendekkende premie 2023 een solvabiliteitsopslag van 24,9% van de inkoopkosten inclusief risicopremies is gehanteerd (2022: 21,2%).

De Pensioenwet staat toe dat een pensioenfonds een gedempte kostendekkende premie hanteert.
Bij de bepaling van de gedempte kostendekkende premie wordt gebruik gemaakt van het verwacht rendement.

De samenstelling van de gedempte kostendekkende premie is als volgt (x € 1.000)

	2023	2022
Actuarieel benodigde koopsom	12.985	12.257
Opslag voor uitvoeringskosten	1.829	1.485
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	3.233	2.598
Toeslagen (gefinancierd uit premie)	9.617	8.504
	27.664	24.844

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoed	960	1.377	-	2.337
Aandelen	-	37.982	-	37.982
Vastrentende waarden	977	16.173	-	17.150
Overige beleggingen	200	-	-	200
Overige opbrengsten en lasten	52	-	-1.469	-1.417
	2.189	55.532	-1.469	56.252

Het beleggingsresultaat is niet op basis van het doorkijkprincipe.
Bij de directe beleggingsopbrengsten - vastrentende waarden - is, € 977.000 afkomstig van het AeAM hypothekenfonds.

Ontvangen en betaalde rente aangaande de bankrekeningcourant, waardeoverdrachten, verzekeringsmaatschappijen, e.d. worden opgenomen onder overige opbrengsten en lasten.

Een betrouwbare toerekening van de kosten vermogensbeheer naar de beleggingscategorieën is niet mogelijk. De kosten vermogensbeheer bestaan uit kosten doorberekend door Aegon voor vermogensbeheer en rapportages, door ITS voor de beleggingsadministratie, door Mercer en later Sprenkels voor beleggingsadvies en betaalde leden van de BAC.

De transactiekosten op factuurbasis zijn € 0 (2022: € 0).

2022	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoed	915	-8.772	-	-7.857
Aandelen	-	-46.071	-	-46.071
Vastrentende waarden	-42.829	-114.223	-	-157.052
Overige beleggingen	-5	-	-	-5
Overige opbrengsten en lasten	-3	-	-1.285	-1.288
	-41.922	-169.066	-1.285	-212.273

9. Pensioenuitkeringen

	2023	2022
Ouderdomspensioen	2.302	1.908
Partnerpensioen	725	664
Wezenpensioen	44	50
Prepensioen	96	66
WIA-uitkeringen	82	61
	3.249	2.749
Afkopen	73	78
	3.322	2.827

De toeslag op de pensioenuitkeringen bedraagt per 1 januari 2023 zoals vastgesteld door het bestuur 5.12% (2022: 0,18%).
De post "Afkopen" betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 594,89 (2022: € 520,35) per jaar, de afkoopgrens, overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2023	2022
Administratiekosten en bestuursondersteuning	1.106	1.005
Actuariële kosten (certificering)	21	19
Actuariële kosten (advisering)	83	71
Advieskosten	216	93
Bestuurskosten	141	88
Accountantskosten	63	57
Communicatiekosten	4	-
Overige kosten	87	68
	1.721	1.401
Kosten voorbereiding Wtp	181	146
	1.902	1.547

Algemeen zijn de uitvoeringskosten hogerdan gebruikelijk, dit wordt veroorzaakt door indexering.
De administratiekosten 2023 zijn hoger door wettelijke projecten en extra werkzaamheden.
De advieskosten 2023 zijn hoger met name door externe sleutelfunctiehouders en pensioenadvies.
De bestuurskosten 2022 zijn hoger vanwege het nieuwe beloningsbeleid per 1 januari 2023, vergoeding van het bestuurslid namens de pensioengerechtigden en opleidingskosten.
De overige kosten zijn hoger door een stijging van de communicatiekosten, de bijdrage DNB en AFM.

Kosten voorbereiding Wtp (Wet toekomst pensioenen) betreft projectcoördinatie, adviezen en transitie bij de pensioenuitvoerder.

Samenstelling accountantskosten:
Honoraria onafhankelijke accountant

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
2023			
Onderzoek van de jaarrekening - verslagjaar	63	-	63
Onderzoek van de jaarrekening - voorgaand verslagjaar	-	-	-
Andere controle diensten	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	63	-	63

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
2022			
Onderzoek van de jaarrekening - verslagjaar	57	-	57
Onderzoek van de jaarrekening - voorgaand verslagjaar	-	-	-
Andere controle diensten	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	57	-	57

De controlewerkzaamheden zijn voor de verslagjaren 2023 en 2022 uitgevoerd door KPMG Accountants N.V.

Personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst.

Bezoldiging bestuurders

Per 1 januari 2023 is het beloningsbeleid aangepast voor bestuursleden en leden van de Beleggingsadviescommissie (BAC). Voorzitter ontvangt maximaal € 37.500, overige bestuursleden maximaal € 25.000 en aspirant bestuursleden maximaal € 12.500 per jaar. Leden van de BAC ontvangen daar bovenop een maximale jaarvergoeding van € 5.000. Deze bedragen zijn zonder eventuele BTW.

In 2023 is er € 103.333 opgenomen in de staat van baten en lasten als beloning aan bestuursleden voor bestuurs- en BAC-werkzaamheden (2022: € 59.281 bestuurs- en BAC-werkzaamheden).

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2023	2022
Pensioenopbouw	23.874	34.618
Toeslagen	22.673	21.331
Rentetoevoeging	14.650	-3.093
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-3.354	-2.826
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	397	629
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.458	-2.152
Wijziging marktrente	8.643	-229.482
Wijziging actuariële uitgangspunten	1.183	4.691
Overige wijzigingen	1.180	182
	70.704	-176.102

Pensioenopbouw
Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Toeslagen
Deze post bestaat uit de lasten van de in het boekjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening. Het bestuur heeft in het boekjaar besloten per 1 januari 2024 een toeslag van 6,55% toe te kennen aan actieve en 3,51% toe te kennen aan inactieve deelnemers (besluit december 2023).

Rentetoevoeging
De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 3,264% (2022: -0,486%), zijnde de eenjaarsrente per 31 december 2023.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen
Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten
Toekomstige uitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente
Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur van € 8,643 miljoen wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële uitgangspunten
Vier grondslagen zijn gewijzigd en dit heeft geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen van € 1,183 miljoen.

Overige wijzigingen

	2023	2022
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	-1.243	-419
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	1.045	667
Resultaat op mutaties	-295	-64
Resultaat op overige technische grondslagen	1.673	-2
	1.180	182

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds

	2023	2022
Inkomende waardeoverdrachten	-1.076	-507
Inkomende waardeoverdrachten klein pensioen	-2.578	-2.186
Uitgaande waardeoverdrachten	1.778	2.087
Uitgaande waardeoverdrachten klein pensioen	613	2.791
	-1.263	2.185

	2023	2022
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	4.162	2.783
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-2.704	-4.935
	1.458	-2.152

	2023	2022
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	-508	-90
- overgedragen pensioenverplichting	313	57
	-195	-33

13. Herverzekeringen

	2023	2022
Premies voor herverzekering	63	79

Belastingen

De activiteiten van STIP zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Bestemming saldo van baten en lasten

Conform de bepalingen van de ABTN wordt het positief saldo baten en lasten van € 25.390.000 toegevoegd aan de algemene reserve.

Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting IKEA Pensioenfonds heeft de jaarrekening 2023 vastgesteld in de vergadering van 14 juni 2024.

Haarlem, 14 juni 2024

Stichting IKEA Pensioenfonds
Het bestuur

Albert Martens (voorzitter)

Jethro Warbroek

Mariska Zegwaard

Suzanne van de Bor

Rob Werkman

Frank Arrindell

OVERIGE GEGEVENS

1 STATUTAIRE REGELING OMTRENT DE BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN.
Het voorstel voor de bestemming van het saldo van baten en lasten over 2023 is opgenomen op pagina 94.

2 ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting IKEA Pensioenfonds te Haarlem is aan Triple A - Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2023.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting IKEA Pensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.900.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 195.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luidden. Aangezien het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023 is artikel 137 van de Pensioenwet niet volledig van toepassing. Ik heb onderzocht of is voldaan aan de voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.
Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luidden.

Hierbij is in aanmerking genomen dat het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023, waardoor artikel 137, tweede lid, onderdelen a en b van de Pensioenwet niet van toepassing zijn. Het pensioenfonds heeft onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat besluit gestelde voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels.
De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting IKEA Pensioenfonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 30 mei 2024
drs. Pieter Heesterbeek AAG
verbonden aan Triple A - Risk Finance Certification B.V.

3 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting IKEA Pensioenfonds

VERKLARING OVER DE IN HET JAARRAPPORT OPGENOMEN JAARREKENING 2023

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting IKEA Pensioenfonds per 31 december 2023 en van het saldo van baten en lasten over 2023, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting IKEA Pensioenfonds ('de Stichting' of 'het fonds') te Haarlem gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

1 de balans per 31 december 2023;
2 de staat van baten en lasten over 2023;
3 het kasstroomoverzicht over 2023; en
4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Samenvatting

Materialiteit
• Materialiteit van EUR 3,9 miljoen • Circa 0,6% van het pensioenvermogen

Risico van een afwijking van materieel belang vanwege risico's gerelateerd aan Fraude, NOCLAR en Continuïteit
• Frauderisico's: veronderstelde risico van doorbreken interne beheersing door het bestuur geïdentificeerd en verder uiteengezet in de sectie 'Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving'. • Risico's in verband met het niet naleven wet- en regelgeving (NOCLAR): geen risico van een afwijking van materieel belang vanwege NOCLAR-risico's geïdentificeerd. • Continuïteitsrisico's: geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd.

Kernpunten
• Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds • Waardering van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 3,9 miljoen (2022: EUR 3,9 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2023 (circa 0,6%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 195 duizend rapporteren aan het bestuur alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan Aegon Investment Management B.V., Columbia Threadneedle Investments, Northern Trust Corporation en Legal & General Investment Management (Holdings) Limited. De beleggingsadministratie is uitbesteed aan Institutional Trust Services B.V. De pensioenadministratie is uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V.

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door Aegon Investment Management B.V., Columbia Threadneedle Investments, Northern Trust Corporation, Legal & General Investment Management (Holdings) Limited en Institutional Trust Services B.V. en informatie over de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds , premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door Achmea Pensioenservices N.V..

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van Aegon Investment Management B.V., Columbia Threadneedle Investments, Northern Trust Corporation, Legal & General Investment Management (Holdings) Limited, Institutional Trust Services B.V en Achmea Pensioenservices N.V., zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen. Op basis daarvan evalueren wij de in de Standaard 3402-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2023 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan Aegon Investment Management B.V., Columbia Threadneedle Investments, Northern Trust Corporation, Legal & General Investment Management (Holdings) Limited, Institutional Trust Services B.V. en Achmea Pensioenservices N.V.

Wij hebben eigen gegevensgerichte analyses ten aanzien van premiebijdragen en pensioenuitkeringen uitgevoerd waarbij wij de uitkomsten hebben getoetst op basis van verwachtingen die wij zelf hiervoor hebben ontwikkeld. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en pensioenuitkeringen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverlener onderzocht. Daarnaast hebben wij de beleggingen en beleggingsstromen getoetst middels reconciliatie met de gecontroleerde intrinsieke fondswaarden en vermogensbeheerderrapportages.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds, premiebijdragen en pensioenuitkeringen verkregen.

Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

In het hoofdstuk risicoparagraaf van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de Stichting en haar bedrijfsomgeving, en van het risicomanagement van de Stichting met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de incidenten- en klokkenluidersregeling en de procedures van de Stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur. We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, waaronder het evalueren van de declaraties van bestuur.

Op basis van onze risicoanalyse werkzaamheden hebben wij de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening in het geval van het niet-voldoen aan deze regelgeving:

- Pensioenwet;
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Sanctiewetgeving.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording (waaronder premieopbrengsten, directe beleggingsopbrengsten en gerealiseerde indirecte beleggingsopbrengsten) als niet significant gezien de aard van de opbrengsten, de aanwezige uitbestedingsrelaties en de beperkte mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording.

De premieopbrengsten en directe beleggingsopbrengsten betreffen homogene en niet-complexe opbrengstenstromen, zonder aanwezige significante schattingselementen.

Ten aanzien van de indirecte gerealiseerde beleggingsopbrengsten hebben wij het veronderstelde frauderisico weerlegd omdat er geen verhoogde druk is op het bestuur van het pensioenfonds om de opbrengstverantwoording te sturen en de gelegenheid om de opbrengstverantwoording materieel te beïnvloeden zeer beperkt is, mede door de aanwezige uitbestedingsrelaties.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle (dit betreft het relevante veronderstelde risico zoals vastgelegd in de controlestandaarden). Wij hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het bestuur (een verondersteld risico)

Risico:

- Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijkt te werken, zoals schattingen gerelateerd aan de waardering van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds en de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar passend geacht, de werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico dienen te mitigeren, inclusief de interne beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de dienstverleners waaraan de Stichting bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.
- Wij hebben een analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. De uitkomst van deze evaluatie is dat wij geen (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico hebben geïdentificeerd.
- Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds en de waardering van de beleggingen geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds en de waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds.

Onze evaluatie van uitgevoerde procedures ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving heeft niet geleid tot een kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur van de Stichting heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben;
- overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een significant continuïteitsrisico;
- analyse van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting gedurende het boekjaar ten opzichte van wettelijke solvabiliteitseisen op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's en het evalueren van de toelichting in de jaarrekening hieromtrent.

De resultaten van onze risicobeoordelingsprocedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkst waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Vergeleken met vorig jaar is het kernpunt gerelateerd aan de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds toegevoegd.

WAARDERING VAN BELEGGINGEN VOOR RISICO PENSIOENFONDS

Omschrijving

De beleggingen voor risico pensioenfonds (hierna: 'de beleggingen') vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen van de Stichting bedragen circa 99% van het balanstotaal. Alle beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). Uit noot 1 van de toelichting op de balans blijkt dat voor EUR 562,3 miljoen (circa 89%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op marktnoteringen en dat voor EUR 67,0 miljoen (circa 11%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op afgeleide marktnoteringen en waarderingsmodellen en technieken. Het bepalen van de marktwaarde voor deze laatste beleggingscategorie is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In de toelichting behorende bij de jaarrekening in 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva' geeft de Stichting de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In noot 1 van de toelichting op de balans zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor de waardering van deze beleggingscategorie uiteengezet. Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

Wij maken gebruik van de beheersmaatregelen die zijn ingericht bij de vermogensbeheerders en die onderdeel zijn van de Standaard 3402 type II-rapportages (waarbij een goedkeurend assurancerapport van de accountant is afgegeven). Deze relevante beheersmaatregelen zijn gericht op de aanstelling van betrouwbare fondsmanagers enerzijds en de betrouwbare aanlevering en toereikende evaluatie van periodieke performancecijfers anderzijds. Daarnaast hebben wij de aansluiting vastgesteld tussen de financiële administratie en de actuele financiële rapportages van fondsmanagers, indien nodig gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum. Vervolgens hebben wij de waardering van beleggingen gebaseerd op afgeleide marktnoteringen en netto contante waarde-berekeningen en hebben wij andere geschikte waarderingsmodellen onderzocht.

De waardering van beleggingen gebaseerd op marktwaarderingen, afgeleide marktnoteringen en waarderingsmodellen en technieken hebben wij getoetst aan de hand van recente, door een andere onafhankelijke accountant gecontroleerde jaarrekeningen. Wij hebben hierbij onder meer aandacht besteed aan consistentie met de waarderingsgrondslagen van de Stichting ten opzichte van die van het beleggingsfonds alsmede de strekking van de verklaring van de andere onafhankelijke accountant. Bovendien hebben wij de monitoring van de Stichting op recente financiële informatie van de beleggingen na balansdatum in onze werkzaamheden betrokken.

Wanneer niet tijdig een jaarrekening die is voorzien van een goedkeurende controleverklaring beschikbaar is, hebben wij de betrouwbaarheid van de marktwaardering zoals door de fondsmanager afgegeven, vastgesteld door de inschatting van deze fondsmanagers uit voorgaande jaren te toetsen aan de hand van de later in het jaar beschikbaar gekomen gecontroleerde jaarrekeningen. In aanvulling hierop hebben we diverse gesprekken gevoerd met betrokken frontofficemedewerkers van de Stichting/vermogensbeheerder, waarbij wij significante gebeurtenissen na balansdatum, mogelijke risico's en andere relevante aspecten die van invloed zijn op de waardering van deze fondsen hebben besproken en getoetst aan brondocumentatie.

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen en gehanteerde waarderingsmethodieken voor de beleggingen in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen.

Wij vinden dat de waardering van de beleggingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

WAARDERING VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO PENSIOENFONDS
Omschrijving

De technische voorzieningen voor risico pensioenfonds een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De waardering van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuarieel deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormt de waardering van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de toelichting 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva' de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds opgenomen. Uit deze toelichting blijkt dat schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden. In noot risicobeheer (risicoparagraaf) is de gevoeligheid van de berekening van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds voor schattingen uiteengezet.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaris die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaris over de te volgen aanpak, de attentiepunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaris. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden van de certificerend actuaris geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds is toereikend.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Daarbij is het bestuur verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet- naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van de genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amstelveen, 14 juni 2024

KPMG Accountants N.V.

N. ten Dam RA

BIJLAGEN

4 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

	2023		2022	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
Stand vorig boekjaar		7.304		7.303
Nieuwe toetredingen	2.169		2.161	
Ontslag met premievrije aanspraak	-2.325		-2.124	
Ingang pensioen	-26		-20	
Revalidering	-7		-9	
Overlijden	-8		-6	
Andere oorzaken	-11		-1	
		-208		1
Stand einde boekjaar		7.096		7.304
Gewezen deelnemers				
Stand vorig boekjaar		8.439		7.709
Toetreding/herintreding	-88		-108	
Ingang pensioen	-79		-58	
Revalidering	7		9	
Overlijden	-9		-9	
Ontslag met premievrije aanspraak	2.100		1.989	
Waardeoverdrachten	-416		-1.077	
Afkopen	-3		-1	
Andere oorzaken (*)	-11		-15	
		1.501		730
Stand einde boekjaar		9.940		8.439
Pensioengerechtigden				
Stand vorig boekjaar		607		523
Ingang pensioen	105		78	
Overlijden	-12		-4	
Afkoop	-10		-13	
Toekenning nabestaandenpensioen	19		28	
Overige oorzaken	-6		-5	
		96		84
Stand einde boekjaar		703		607
		17.739		16.350

(*) Andere oorzaken zijn o.a. het vervallen van polissen met hele kleine pensioenen (maximaal € 2,- bruto per jaar).

5 VERKLARENDE BEGRIPPENLIJST

Deze lijst legt uit wat er met een woord bedoeld wordt, het zijn geen definities.

ABTN
De actuariële en bedrijfstechnische nota is een belangrijk document, waarin het beleid en de organisatie van STIP worden beschreven. Elk pensioenfonds moet een dergelijke ABTN hebben.

Actieve deelnemer
Werknemer die in de pensioenregeling pensioen opbouwt.

Actuariële grondslagen
Gegevens als sterftekansen, arbeidsongeschiktheidskansen, rekenrente en kosten die gebruikt worden om vast te stellen hoeveel geld er nodig is om de pensioentoezeggingen te kunnen waarmaken.

Actuaris
Verzekeringswiskundige, die voor het pensioenfonds bepaalt hoe hoog de premie is, risicoanalyses maakt en bepaalt welk bedrag voor toekomstige verplichtingen moet worden gereserveerd.

Afkoop
Bij afkoop wordt de afkoopwaarde van de pensioenaanspraken in één keer uitgekeerd, de pensioenvoorziening is dan definitief beëindigd.

ABS (Asset Backed Securities)
Asset-backed security, vaak afgekort tot ABS, is een financieel instrument / zekerheid dat wordt gefinancierd met de kasstroom (inkomsten) gegenereerd uit een portefeuille van activa. Deze activa zijn verstrekt als zakelijk onderpand. Vaak betreft het hier een groep van kleine, illiquide activa die individueel niet, maar samengevoegd wel, verhandeld kunnen worden.

AFM
De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de financiële markten in Nederland. Het gaat dan om het gedrag van en de informatieverstrekking door de aanbieders van financiële producten en diensten en ondernemingen die effecten uitgeven.

ALM-studie
Het doen van een Asset Liability Management studie is het proces van het krijgen van inzicht in de onderlinge afhankelijkheden in de ontwikkeling van pensioenen en beleggingen.

Beleggingsmandaat
De voorwaarden die STIP stelt aan de vermogensbeheerders voor de beleggingen namens STIP, bijvoorbeeld hoeveel procent van het vermogen belegd wordt in vastrentende waarden, aandelen, etc. (ook wel beleggingsmix).

Benchmark
Een benchmark is een maatstaf ter vergelijking van het beleggingsresultaat. Voor aandelenbeleggingen is de benchmark vaak een aandelenindex, bijvoorbeeld de AEX.

Bepaalde partnersysteem
Systeem voor reservering voor partnerpensioenen waarbij alleen gereserveerd wordt, indien de deelnemer daadwerkelijk gehuwd is of een geregistreerd partnerschap is aangegaan.

Bruto koopsom / Netto koopsom
De bruto koopsom is de netto koopsom verhoogd met relevante opslagen, zoals een opslag voor toekomstige uitvoeringskosten.
De netto koopsom bestaat uit de kosten voor de aangroei van pensioenaanspraken voor het lopende jaar dan wel de periode tot pensionering.

Collateral
In onderpand gegeven of gekregen zekerheden (cash of effecten) ter dekking van verplichtingen.

Contante waarde
Het bedrag dat nodig is om in de toekomst een of meer betalingen mee te kunnen verrichten, waarbij rekening is gehouden met toekomstige rente. Binnen de pensioenregeling wordt met dit bedrag vaak de contante waarde van het toekomstig pensioen bedoeld.

COR
Centrale Ondernemingsraad van IKEA Nederland.

Credit default swaps
Dit zijn overeenkomsten tussen partijen waarbij het kredietrisico van een derde partij tegen betaling van een premie geheel of gedeeltelijk wordt overgedragen. In de praktijk komt het neer op een verzekering op een obligatie of hypotheeklening.

Credits
Engelse benaming voor bedrijfsobligaties. Verzamelnaam voor vastrentende beleggingen die uitgegeven worden door bedrijven met uiteenlopende kredietwaardigheid (kredietrating).

Dekkingsgraad

De ***aanwezige of actuele dekkingsgraad*** is de verhouding tussen enerzijds de contante waarde van de op dat moment geldende reglementaire pensioenaanspraken en anderzijds het aanwezige vermogen. Het aanwezige vermogen is de som van de waarde van de beleggingen, vorderingen, liquide middelen verminderd met de schulden.

Onder het FTK (Financieel Toetsingskader) moeten pensioenfondsen ook hun ***beleidsdekkingsgraad*** berekenen. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de aanwezige dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. Deze beleidsdekkingsgraad is minder afhankelijk van dagkoersen. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te gebruiken als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen.

De ***vereiste dekkingsgraad*** geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds wettelijk moet zijn. Is de beleidsdekkingsgraad hoger dan de vereiste dekkingsgraad, dan beschikt het pensioenfonds over een financiële buffer die voldoende is. Deze buffer dient om schommelingen in de waarde van de beleggingen en de verplichtingen op te vangen. Is de beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad, dan is de buffer onvoldoende groot.

Vanaf 2015 moet de ***reële dekkingsgraad*** per jaareinde worden gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank. In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting.

De Nederlandsche Bank (DNB)
Verantwoordelijk voor het toezicht op de degelijkheid van financiële instellingen. Vanuit deze functie houdt de DNB onder andere toezicht op pensioenfondsen en verzekeraars.

Derivaten
Een derivaat geeft de koper het recht om iets voor een bepaalde koers te kopen of te verkopen. De waarde van een derivaat hangt af van de onderliggende waarde zoals de waarde van een aandeel, grondstof of vreemde valuta.
Bekende financiële derivaten zijn opties, swaps, futures, valutatermijncontracten, e.d.

Doorkijkprincipe
Bij het doorkijkprincipe worden voor de beleggingsfondsen de aard en de samenstelling van de onderliggende beleggingen ook bekeken.

Emerging market debt (EMD)
Obligaties van landen met opkomende economieën (EMD).

Extern toezicht
Toezicht op het pensioenfonds door DNB en AFM.

FNV
FNV is de grootste vakbond in de marktsector.

Franchise
Dit is het deel van je maximum pensioengevend salaris waarover je geen pensioen opbouwt. Je bouwt hierover geen pensioen op, omdat je vanaf je 67ste een AOW-uitkering ontvangt van de overheid.

Futures
Dit is een financieel contract tussen 2 partijen die zich verbinden om op een bepaald tijdstip een bepaalde hoeveelheid van een product of financieel instrument te verhandelen tegen een vooraf bepaalde prijs. Men komt dus een transactie in de toekomst overeen.

Geamortiseerde kostprijs
Bedrag waarvoor activa (vordering) of passiva (schuld) op de balans is komen te staan, verminderd met eventuele aflossingen, waardeverminderingen of oninbaarheid.

Gewezen deelnemer
Een persoon die uit dienst is gegaan bij IKEA en voor wie niet langer pensioenpremie wordt betaald en dus geen pensioen meer opbouwt, maar wel pensioen krijgt op de pensioendatum. Ook bekend als slaper.

Haalbaarheidstoets
De haalbaarheidstoets, ingevoerd ter vervanging van de continuïteitsanalyse, is een wettelijk verplichte toets waarmee je als pensioenfonds bekijkt of je over een periode van 60 jaar het resultaat behaalt waar je naar streeft en welke risico's daarbij spelen.

Herstelplan
Als een pensioenfonds in onderdekking raakt (niet beschikt over voldoende vermogen om op lange termijn aan alle verplichtingen te kunnen voldoen), moet dit gemeld worden bij de DNB en een herstelplan worden gemaakt. In het herstelplan legt het pensioenfonds uit welke maatregelen het neemt om te zorgen dat er weer voldoende vermogen in het pensioenfonds komt.

High Yield
Obligaties worden bestempeld als High Yield als ze zijn uitgegeven door minder kredietwaardige bedrijven. Het verwachte rendement maar ook het risico op dergelijke leningen is hoger dan op credits en staatsleningen.

IBNR
IBNR staat voor Incurred But Not Reported. Dit zijn schades die zich wel hebben voorgedaan, maar die nog niet gemeld of bekend zijn.
Het pensioenfonds houdt een voorziening aan voor het risico dat (zieke) deelnemers die zich bevinden in de periode van verplichting tot loondoorbetaling, binnen twee jaar arbeidsongeschikt worden.

Intern toezicht
Het kritisch bekijken van het functioneren van het bestuur door onafhankelijke deskundigen. Bij STIP wordt dit gedaan door de visitatiecommissie.

Kasstroomoverzicht indirect/direct
Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in een verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en waarvoor deze geldmiddelen gebruikt zijn, ingedeeld naar de verschillende activiteiten.
Bij de indirecte methode kunnen alle gegevens afgeleid worden uit de jaarrekening. Dit in tegenstelling tot de directe methode waar een extra informatiestroom over uitgaven en ontvangsten noodzakelijk is.
Bij de directe methode worden alle werkelijke ontvangsten en uitgaven in de verslagperiode opgenomen.

Latent nabestaandenpensioen
Een nabestaandenpensioen dat pas ingaat nadat de hoofdverzekerde overlijdt. Latent komt erop neer dat het pensioen niet voor de hoofdverzekerde is, maar voor de partner.

Middelloonregeling
Veel voorkomende pensioenregeling waarbij je pensioen jaarlijks berekend wordt aan de hand van het salaris in dat jaar. De pensioenregeling, die wordt uitgevoerd door STIP, is ook een middelloonregeling en geldt voor de meeste deelnemers.

Obligatie
Schuldbrief uitgegeven door een bedrijf of instelling, die verhandeld kan worden op de beurs. De obligatiehouder ontvangt rente, aan het einde van de looptijd van de obligatie wordt de hoofdsom terugbetaald.

Onbepaalde partnersysteem
Systeem voor partnerpensioen waarbij er vanuit wordt gegaan dat een bepaald deel van de deelnemers een partner heeft voor wie een partnerpensioen moet worden verzekerd. Op het moment van overlijden van een deelnemer wordt pas onderzocht of deze al dan niet een pensioengerechtigde partner nalaat.

Pensioenovereenkomst
Overeenkomst tussen werkgever en werknemer, waarin afgesproken wordt hoe de pensioenregeling eruitziet. Het pensioenfonds vertaalt de pensioenovereenkomst in een pensioenreglement.

Pensioenpremie
Het bedrag dat IKEA betaalt aan STIP om de op te bouwen pensioenaanspraken te financieren.
IKEA verhaalt een deel van de premie op de werknemers, dit heet werknemersbijdrage. De werknemersbijdrage wordt maandelijks op het salaris ingehouden.

Pensioenreglement
Algemene beschrijving van de pensioenregeling die in het betreffende bedrijf, beroepsgroep of bedrijfstak geldt. Daarin is vermeld wie deelnemen aan de regeling, hoe de hoogte van de pensioenen worden vastgesteld, welke aanspraken er zijn, wat de consequenties zijn bij ontslag, huwelijk, scheiding, arbeidsongeschiktheid, bereiken pensioendatum en overlijden. Het pensioenreglement is de juridische basis waaraan de betrokkenen hun aanspraken en uitkeringen ontlenen.

Pensioenuitvoerder
Dat is het pensioenfonds of de verzekeraar die de pensioenregeling uitvoert voor een werkgever. STIP is dus een pensioenuitvoerder.

Performance
Het totale rendement op de beleggingen.

Rendement
Het resultaat dat een vermogensbeheerder of een pensioenfonds behaalt op het belegde vermogen.

Securities Lending
Securities Lending is een financiële dienstverlening waarbij een instelling aan een andere instelling effecten uitleent. Voor dit uitlenen wordt een vergoeding ontvangen, waardoor er extra rendement behaald kan worden.

Solvabiliteit
Solvabiliteit is de mate waarin een pensioenfonds op langere termijn zijn pensioenverplichtingen kan voldoen.

Star Principes
Principes voor goed pensioenfondsbestuur, vastgelegd door de Stichting voor de Arbeid.

Stop-loss
Een pensioenfonds kan risico's voor overlijden of arbeidsongeschiktheid herverzekeren. Bij een stop-loss contract wordt slechts een deel van de schade herverzekerd en is het pensioenfonds bereid om zelf een deel van de schade te dragen (eigen behoud).

Taperen
Taperen betekent geleidelijk afbouwen van het opkoopprogramma van staatsleningen en hypotheekobligaties door de Federal Reserve, het Amerikaanse stelsel van centrale banken.

Toeslagverlening
Indexatie en toeslagverlening is precies hetzelfde maar volgens de wet moeten we het toeslag noemen. Het betekent verhoging van het pensioen met een bepaald percentage. Dat percentage kan gelijk zijn aan de prijs- of loonontwikkeling. Bij STIP is de indexatie voorwaardelijk, dat wil zeggen dat je er niet vanuit mag gaan dat als je het ene jaar wel een toeslag hebt gekregen op je pensioen, dat het volgende jaar ook zo zal zijn. Elk jaar beslist het bestuur of er wel of geen toeslag kan worden gegeven.

Ultimate Forward Rate (UFR)
De UFR-methode is in september 2012 ingevoerd voor Nederlandse pensioenfondsen. De UFR speelt een belangrijke rol bij de waardering van de verplichtingen van pensioenfondsen op de lange termijn. De pensioenverplichtingen worden met de UFR minder gevoelig voor schommelingen en mogelijke verstoringen in de lange rente. Het betreft de rekenrente na het laatste liquide punt in de swaptermijnmarkt. Het is een risicovrije rekenrente voor langjarige contracten, waarin wegens de lange looptijd onvoldoende handel in bestaat.

Uitgaande waardeoverdracht (UWO)
Geldbedrag dat ten behoeve van een deelnemer bij vertrek naar een andere werkgever, naar de pensioen-uitvoerder van die andere werkgever wordt overgeheveld om daar pensioenaanspraken in te kopen.

Vastrentende waarden
Verzamelnaam voor beleggingen met een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd, zoals obligaties en hypotheken.

Verantwoordingsorgaan
Het verantwoordingsorgaan (bestaande uit een actieve, een gepensioneerde en een vertegenwoordiger van de werkgever) kijkt achteraf of het bestuur in het afgelopen jaar goed bestuurd heeft en zich aan de STAR principes heeft gehouden.

Visitatiecommissie
Een commissie van onafhankelijke deskundigen die het intern toezicht uitoefenen door kritisch te kijken naar het functioneren van het bestuur.

WIM
Werknemersvereniging IKEA Medewerkers.

6 ESG-INFORMATIE

6 ESG-INFORMATIE

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productnaam: Pensioenregeling Stichting IKEA Pensioenfonds
Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): 724500KOGWMLHBY60385

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten.** Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ **Ja**	☒ **Nee**
☐ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling** gedaan: ___%	☐ Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken.** Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ___% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
	☐ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan: ___%	☒ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting IKEA Pensioenfonds (STIP) heeft de volgende ecologische en/of sociale kenmerken gepromoot:

Selectie fondsen

STIP heeft een Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (hierna: MVB beleid) gepubliceerd. Hierin komen de volgende thema's aan de orde: uitsluitingen, ESG-integratie, klimaatrisico, actief aandeelhouderschap en transparantie. STIP heeft het afgelopen jaar uitsluitend belegd in

beleggingsfondsen die beheerd worden door externe vermogensbeheerders. De beleggingsfondsen worden beheerd door Legal & General Investment Management (voor wat betreft aandelen), Aegon Asset Management (dit betreft hypotheken, staats- en overheidsgerelateerde obligaties en hoogrentende bedrijfsobligaties), Columbia Threadneedle (ten aanzien van liability driven investments en staatsobligaties) en Northern Trust Asset Management (voor wat betreft de vastgoedbeleggingen).

Door middel van selectie van nieuwe vermogensbeheerders zorgt STIP ervoor dat steeds meer van de beleggingsfondsen in lijn worden gebracht met het MVB beleid. De beleggingsfondsen van verschillende vermogensbeheerders worden gescreend op de 'verboden' en 'afkeur' uitsluitingen gespecificeerd in het MVB beleid van STIP. Daarnaast worden ook de andere MVB preferenties meegenomen. Op basis van deze factoren wordt een score toegekend en (mede op basis van deze score) wordt een nieuw beleggingsfonds geselecteerd. In dat kader is in 2023 de aandelenportefeuille overgebracht naar Legal & General Investment Management en zal in 2024 de portefeuille van aandelen in opkomende markten naar een nieuwe beheerder worden overgebracht. In het verleden heeft een dergelijke screening van de fondsen niet plaatsgevonden, wat betekent dat er nog een aantal fondsen in de portefeuille zit die niet voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken die in het MVB beleid worden gepromoot.

De prestaties van STIP aan de hand van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 1. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

Negatieve gevolgen van beleggingen op het klimaat verkleinen

STIP heeft de CO_2-intensiteit en de blootstelling aan ondernemingen actief in fossiele brandstoffen van beleggingen in ondernemingen gemeten. De prestaties van STIP ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten voor aandelen en hoogrentende bedrijfsobligaties aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 2 en 3. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

	Indicator	2023
1.	Aantal fondsen dat geselecteerd is aan de hand van het MVB-beleid van STIP	2
2.	Blootstelling van de portefeuille aan ondernemingen in de aandelen en bedrijfsobligatiesportefeuilles actief in de sector fossiele brandstoffen	1,25%
3.	Broeikasgasintensiteit van de ondernemingen in de aandelen en bedrijfsobligatieportefeuilles waarin is belegd (in tCO2eq/EURm)	203.20

Indicatoren 2 en 3 betreffen het gewogen gemiddelde over vier kwartalen, ofwel het gemiddelde over 1-1-2023 en 31-12-2023, afhankelijk van databeschikbaarheid, en is gebaseerd op data van de externe vermogensbeheerders. Het is dus mogelijk dat door verschillende dataproviders is gemeten. Het aantal geselecteerde fondsen betreft de stand per eind 2023. De indicatoren zijn niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door derden.

…en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

	Indicator	2022	2023
1.	Aantal fondsen dat geselecteerd is aan de hand van het MVB-beleid van STIP	-	2
2.	Blootstelling van de portefeuille aan ondernemingen in de aandelen en bedrijfsobligatiesportefeuilles actief in de sector fossiele brandstoffen	8,07%	1,25%
3.	Broeikasgasintensiteit van de ondernemingen in de aandelen en bedrijfsobligatieportefeuilles waarin is belegd (in tCO2eq/EURm)	792.36	203.20

In bovenstaande tabel zijn de prestaties op duurzaamheidsindicatoren van de afgelopen en huidige referentieperiode opgenomen. Ten aanzien van deze indicatoren is het volgende op te merken:

- De blootstelling aan ondernemingen in de aandelen en bedrijfsobligatieportefeuilles actief in de sector fossiele brandstoffen is gedaald van 8,07% in 2022 naar 1,25% in 2023.
- De broeikasgasintensiteit van de ondernemingen in de aandelen en bedrijfsobligatieportefeuilles is gedaald van 792.36 tCO2eq/EURm in 2022 naar 203.20 tCO2eq/EURm in 2023.

De daling van beide indicatoren is grotendeels te verklaren door de herallocatie van de aandelenportefeuille naar een Paris Aligned aandelenfonds van vermogensbeheerder Legal & General Investment Management.

In de EU-taxonomie is het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Ja, STIP heeft rekening gehouden met de volgende ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren:

- CO_2-intensiteit van de aandelen- en hoogrentende bedrijfsobligatieportefeuilles door deze te meten en hierover te rapporteren.

- De belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren zijn door de externe vermogensbeheerders Aegon Asset Management en Legal & General Investment Management gebruikt om engagementactiviteiten te identificeren en prioriteren.
- Betrokkenheid bij de productie en/of verkoop van controversiële wapens door ondernemingen met dergelijke betrokkenheid uit te sluiten van de aandelen- en hoogrentende bedrijfsobligatieportefeuilles.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten op 31-12-2023.

Grootste beleggingen	Sector	% activa	Land
L&G ESG Paris Aligned World Equity Index	Beleggingsfondsen	34,75%	IE
AEAM Dutch Mortgage Fund 2	Beleggingsfondsen	11,98%	NL
CT Euro Government Fund	Beleggingsfondsen	8,71%	LU
AEAM ABS Fund	Beleggingsfondsen	7,98%	NL
CT Euro Liquidity Fund Class A	Beleggingsfondsen	5,27%	LU
NT Developed Real Estate ESG Index Fund	Beleggingsfondsen	5,13%	NL
AEAM Global High Yield Fund (EUR)	Beleggingsfondsen	4,75%	NL
AEAM Emerging Market Debt Fund (EUR)	Beleggingsfondsen	4,64%	NL
CT LX LDI- CT N S 2071 EUR F	Beleggingsfondsen	3,79%	LU
CT LX LDI- CT N S 2056 EUR F	Beleggingsfondsen	2,88%	LU
CT LX LDI- CT N S 2046 EUR F	Beleggingsfondsen	2,85%	LU
CT LX LDI- CT N S 2061 EUR F	Beleggingsfondsen	2,32%	LU
AEAM Government Related Investment Fund	Beleggingsfondsen	1,80%	NL
CT LX LDI- CT N S 2051 EUR F	Beleggingsfondsen	0,85%	LU
CT LX LDI- CT N S 2066 EUR F	Beleggingsfondsen	0,45%	LU

De percentages zijn gebaseerd op de informatie per 31-12-2023. Contanten en openstaande posten zijn niet meegenomen in de tabel.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

STIP promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling nastreefde. STIP heeft geen minimumallocatie gemaakt naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie Verordening. STIP kwalificeert de beleggingen die in lijn zijn met het MVB beleid als afgestemd op ecologische en sociale kenmerken. In 2023 was dit alleen het door LGIM beheerde aandelenfonds. De overige beleggingen waren het afgelopen jaar nog niet in lijn met het MVB beleid.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

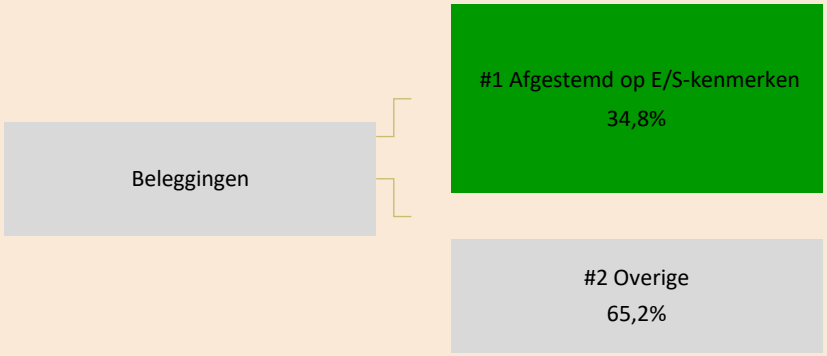

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en evenmin als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% Activa
Corporates	19,5%
Communicatie & Technologie	15,2%
Treasuries	12,6%
Financials	10,6%
Consumenten - Non-cyclical	10,5%
Gesecuritiseerd	8,8%
Overheidsgerelateerd	6,0%
Consumenten – Cyclical	3,7%
Banken	2,7%

Industrieel	2,3%
Vastgoed	1,7%
Financiële Services	1,4%
Verzekeringen	1,0%
Grondstoffen	0,9%
Energie	0,3%

De percentages zijn gebaseerd op de stand per 31-12-2023. Bij de bepaling van de marktwaarde van de beleggingsportefeuille zijn openstaande posten niet meegenomen.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

1,83% van de beleggingen exclusief staatsobligaties (op basis van de omzet) waren afgestemd op de EU-taxonomie. Het feitelijke percentage kan hoger liggen, aangezien niet voor elke beleggingscategorie data beschikbaar was. Ook kan STIP niet bepalen voor welk deel van de beleggingen een accountant heeft geverifieerd of deze daadwerkelijk zijn afgestemd op de EU-taxonomie. Het EU-taxonomie percentage is gebaseerd op gegevens van externe vermogensbeheerders.

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen[1]?

☐ Ja:

☐ In fossiel gas ☐ In kernenergie

☒ Nee

[1] Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:
- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

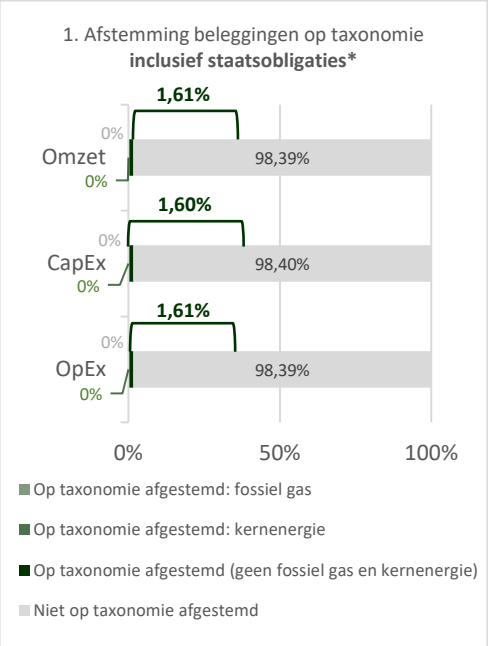

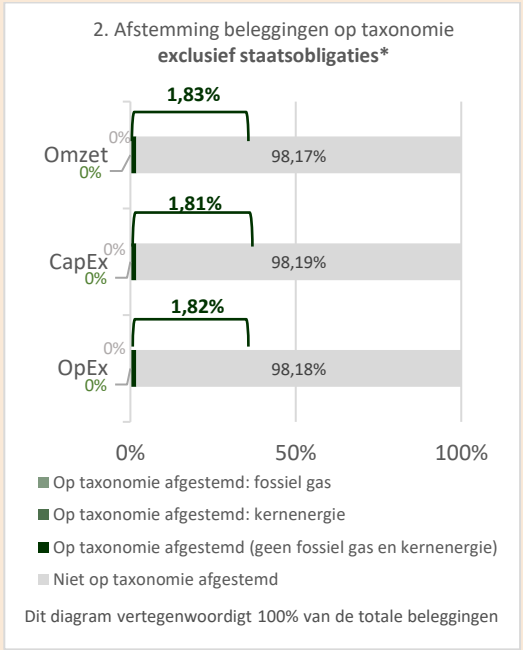

**** In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.***

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

0%.

Hoe verhield het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

In 2022 was 0% van de beleggingen afgestemd op de EU-taxonomie. Dit was dus lager dan in 2023. Steeds meer ondernemingen rapporteren over afstemming op de EU-taxonomie, wat leidt tot een betere databeschikbaarheid.

zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Niet van toepassing. STIP heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Niet van toepassing. STIP heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Welke beleggingen zijn opgenomen in "overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder '#2 Overige' vallen, waren de beleggingen in de portefeuille die nog niet afgestemd zijn op het MVB beleid van STIP. Dit betreft de door Aegon Asset Management beheerde beleggingsfondsen (die beleggen in hypotheken, staats- en overheidsgerelateerde obligaties en hoogrentende bedrijfsobligaties), het door Northern Trust Asset Management beheerde vastgoedfonds, de door Columbia Threadneedle beheerde liability driven investments en staatsobligaties, en de openstaande posten en contanten. De ecologische of sociale minimumwaarborgen die op deze beleggingen zijn toegepast kunnen van fonds tot fonds verschillen, er is geen sprake van overkoepelende waarborgen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

De volgende maatregelen zijn getroffen ten aanzien van de ecologische en/of sociale kenmerken:

- STIP heeft rapportages van de vermogensbeheerders ontvangen en beoordeeld over de naleving van de (door de vermogensbeheerders bepaalde) uitsluitingen en de uitvoering van engagementactiviteiten aan de hand van het engagement beleid van de vermogensbeheerders. Voor de beleggingen in aandelen en hoogrentende bedrijfsobligaties is engagement gevoerd op een aantal onderwerpen die betrekking hebben op ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.
- STIP heeft in 2023 de aandelenportefeuille overgebracht naar vermogensbeheerder LGIM. Voorafgaand heeft een screening plaatsgevonden, onder andere aan de hand van het vernieuwde MVB beleid. Het geselecteerde beleggingsfonds voldoet bijna volledig aan het MVB beleid van STIP.
- STIP heeft ook een nieuwe vermogensbeheerder geselecteerd voor aandelen in opkomende landen. Ook bij deze selectie is rekening gehouden met de MVB-criteria. Het geselecteerde beleggingsfonds voldoet wederom bijna volledig aan het MVB beleid van STIP. De overgang naar het nieuwe fonds vindt plaats in 2024.
- In de beleggingsadviescommissie vindt periodiek een bespreking van de voortgang op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen plaats.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. STIP heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de pensioenregeling.

- ***Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?***

Niet van toepassing.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***

  Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***

  Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***

  Niet van toepassing.